

Notulen Raadsvergadering Gemeenteraad Almelo

Datum: 1 september 2020
Aanvang: 19.30 uur
Locatie: Raadzaal

Voorzitter: de heer A.J. Gerritsen, burgemeester.

Griffier: mevrouw C.M. Steenberghe.

Aanwezige leden: de heer F. Akse, mevrouw Y. Bijenhof, mevrouw J.T. Buikema-Albers, de heren J. Buitenweg, U. Çete, mevrouw M.J.C. van Doorn, de heer A. Ekizkuyu, mevrouw H.J. Geerdink, mevrouw E. van den Ham-Jaarsma, de heren J.J.H. Hammink, M.V.F.M. Hubers, A.G.P. Hümmels, J.L.R. Kampman, W.J. Loupattij (later), M. Makkinga, E.J. van Marle, mevrouw Q.D.D.M. Munnich, de heren H.G. de Olde, J. Pauwels, mevrouw P. Pol, mevrouw M.I. van Saane, mevrouw I.A.M. ten Seldam, de heren G.W.L. Stork, T.S.M. Stöteler, W.B. Teeuw, H. Teunis, A.J.J.M. Trienen, J. Tijhof, A. de Vries, mevrouw D.C. Wind, de heren W.H.H.L. Weinreder, J.B.W. Wiertz (later) en M. Zielman.

Afwezige leden: de heren R.H. Gelici en F.J. Gerritsen.

Aanwezige wethouders: de heren A.L. Langius, A. Maathuis, E.J.F.M. van Mierlo en J.M. van Rees.

1. Opening en mededelingen.

De VOORZITTER: Dames en heren! Ik kijk nog even naar de intekenlijst. Sommigen hadden met witte inkt een kruisje gezet. Dat hebben we allemaal weer weten te herleiden. Sommige kruisjes komen wit uit de printer, maar het is hersteld.

Ik open de vergadering van de raad van Almelo, de eerste vergadering na onze zomervakantie. Het is niet de eerste vergadering dat we bij elkaar zijn, want we hebben al een politiek beraad gehad, maar wel de eerste in formele zin dat we als raad vergaderen. Van harte welkom. Ik ben blij dat u allemaal terug bent. Als u de presentielijst nog niet heeft getekend, vraag ik u dat alsnog te doen. Ik heb geen meldingen van afwezigheid gekregen van de griffier. Die ga ik zo krijgen, dus daar kom ik op terug.

Ter gelegenheid van de opening van deze vergadering geef ik graag het woord aan onze collega de heer Hümmels, die de vergadering zal openen. Dat kunt u corona-proof doen vanaf de plek.

We kijken vol verwachting naar de medewerkers van de griffie om te kijken of de microfoons vrijgegeven kunnen worden. Er wordt al een kaartje bezorgd. Het woord is aan de heer Hümmels, die nu voorzien is van een kaartje dat hem toegang geeft tot het spreekstelsel.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Voorzitter! Nu doet hij het. Ik weet niet of iedereen wil luisteren, zo niet dan ga ik gewoon door de anderen die praten heen praten. Ik heb

geprobeerd een korte tekst te maken naar aanleiding van allerlei bijzondere actuele ontwikkelingen. Tussen de regels door krijgt u hopelijk mijn boodschap mee.

Het belang van wet- en regelgeving en verdragen, verordeningen, convenanten en alle andersoortige afspraken tussen mensen is volgens mij dat mensen geholpen en beschermd worden en dat systemen en mensen optimaal kunnen functioneren. De gelijkheid van de mensen wordt zo goed mogelijk vastgelegd. Gelijke behandeling van verschillende mensen in dezelfde situatie lijkt een belangrijk iets. Zolang wij als raad het goede voorbeeld proberen te geven, in ieder geval overeenkomstig de normen en waarden die we waarderen, in ieder geval in afstemming met alles waar we achter kunnen staan, dan kan het uiteindelijk zo zijn dat ook wij ons werk goed doen. De verbeterde versie van onszelf kan ons helpen te komen tot een verbeterde versie van onze werelden. Samen staan we sterker, al begint alles bij onszelf.

De VOORZITTER: Dank u wel. Kort maar krachtig. Dank voor de genomen moeite voor de opening van deze eerste vergadering in het nieuwe seizoen.

Ik kan u nu melden dat de leden Loupattij en Wiertz later ter vergadering komen en dat er geen andere afmeldingen zijn. Er komt nog een melding van mevrouw Ten Seldam.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): De heer Gelici zal vanavond niet verschijnen in verband met zijn aanstaande huwelijk.

De VOORZITTER: Oké, dat betekent dat de heer Gelici afwezig is en de andere twee genoemde leden later zullen verschijnen. U ziet dat een drietal leden van de Lokaal Almelo Samen-fractie nu een plek hebben gekregen op de bovenste bank van de tribune en niet meer achter de rij stoelen daar. Wij, en ook zij, vinden dat een betere oplossing om het debat te kunnen volgen. Dat is een nieuwe indeling in onze raadzaal. Heel veel succes vanaf die plek gewenst.

2. Vaststellen agenda.

De VOORZITTER: Dames en heren! Ik stel bij u graag aan de orde de agenda voor deze avond. Is er iemand die over de agenda het woord wenst? Dat is de heer Stöteler.

De heer STÖTELER (PVV): Voorzitter! Het verzoek van mijn fractie is om het onderwerp over het ondergronds brengen van de hoogspanningskabel naar achter te verplaatsen, naar het laatste onderwerp, zodat we maar één keer hoeven te wisselen.

De VOORZITTER: Ik neem niet aan dat dat bezwaar oproept bij de andere leden. We passen de agenda aan. Dat betekent dat agendapunt 10 behandeld wordt na agendapunt 11.

De agenda wordt hierna zonder stemming vastgesteld, met inachtneming van de daarin aangebrachte wijziging.

De VOORZITTER: Dan wijs ik u nog op het feit dat de heer Pauwels gezegd heeft dat hij niet kan stemmen via iBabs. Hij zal dus de enige zijn aan wie ik telkens zal vragen of hij voor of tegen is. Dus hij moet kleur bekennen vanavond. Dat gaan we via de griffie keurig in het systeem meenemen. Maar houdt u er dus rekening mee dat het misschien wat apart is dat ik telkens aan de heer Pauwels vraag of hij voor of tegen is. Ook uw stemmen doen ertoe, alleen gaat u die gewoon keurig digitaal uitbrengen.

3. Vaststellen notulen raadsvergaderingen 19 mei 2020 (voortzetting van de raadsvergadering van 12 mei 2020), 16 juni 2020 en 30 juni 2020.

Deze notulen worden zonder stemming ongewijzigd vastgesteld.

4. Vaststellen afhandelwijze ingekomen stukken.

De VOORZITTER: U heeft inmiddels hopelijk begrepen dat we proberen om van u op voorhand al even te horen wat de bedoeling is bij ingekomen brieven. Daar zullen we proberen

niet al te strak in te handelen, maar wel wat richting aan te geven. Als eerste de ingekomen brieven die vanuit B&W aan de raad zijn gestuurd. Is daar iemand die daar het woord over wenst? Dat is niet het geval.

Ingekomen raadsbrieven vanuit B&W (R 2006133).

Met betrekking tot de ingekomen raadsbrieven vanuit B&W wordt zonder stemming besloten overeenkomstig hetgeen daaromtrent is voorgesteld.

Ingekomen stukken aan de gemeenteraad (R 2006121).

De VOORZITTER: Wenst iemand het woord te voeren over de overige ingekomen brieven die aan de gemeenteraad zijn gericht? Mijnheer Hümmels.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Voorzitter! Mijn excuses dat ik dat niet gemeld heb, maar ik neem aan dat het schrijven van de Fietzersbond nog aan de orde komt, bijvoorbeeld in een politiek beraad, omdat die Fietsvisie meer is dan alleen maar iets bij die Omgevingsvisie. Er was nog één ding, het was een hele waslijst. Nee, dat was het voorlopig.

De VOORZITTER: U kunt die Fietsvisie uiteraard ook zelf betrekken bij alle onderwerpen waar u dat wenst. Ik kijk even naar de portefeuillehouder voor de Omgevingsvisie. Daar gaat hij ook zijn plek vinden, neem ik aan? Dan komt hij ook weer aan bod, dus u heeft alle gelegenheid. Als u zegt dat u er separaat over wilt spreken, kunt u natuurlijk via het presidium een besprekingsverzoek voor een politiek beraad hiervoor indienen. Andere meldingen zijn er niet. Dan is deze hele lange lijst met brieven door u afgedaan. Ik zeg u dank.

Met betrekking tot de ingekomen raadsbrieven vanuit B&W wordt zonder stemming besloten overeenkomstig hetgeen daaromtrent is voorgesteld, met inachtneming van de gemaakte opmerkingen.

5. Vragenhalfuur (R 2006134).

De VOORZITTER: Het vragenhalfuur vindt niet plaats. Daar zijn geen vragen voor gemeld, dan wel zijn die doorgeleid door het presidium.

6. Raadmeter 2019 (R 2005971).

De VOORZITTER: Vroeger was dit een heel spektakel - hoor mij nou, vroeger - in andere jaren moet ik zeggen, normaliter, ja inderdaad. Het nieuwe normaal is dat we dat niet meer kunnen doen en dat u de afgelopen 48 uur al uw stem heeft kunnen uitbrengen op een zestal voorstellen, die vanuit de gemeenteraad zozeer gewaardeerd werden, vanwege hun redactie, kwaliteit of behulpzaamheid van die stukken voor uw besluitvorming, dat u ze heeft genomineerd voor de raadmeter. Dat zijn achtereenvolgens de stukken:

1. Vaststellen ambitiedocument invoering Omgevingswet
2. Herinrichting sportpark Ossenkoppelerhoek
3. Financiering F35 Aadorpweg
4. Koers voor de binnenstad – nieuwe tijden breken aan
5. Verordeningen maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp 2019
6. Verduurzamen Almelse scholen door faciliteren lening provinciaal energiefonds.

In de afgelopen uren hebben 34 van onze leden hun stem uitgebracht. Op voorhand was u al gemeld dat de meeste stemmen zouden gelden. Anders blijven we stemmen in dit verband. Er zijn - dat heeft u al kunnen zien, maar voor de kijkers thuis - 11 stemmen uitgebracht op het document Koers voor de binnenstad, 4 stemmen uitgebracht op het onderwerp Herinrichting sportpark Ossenkoppelerhoek en telkens 2 stemmen op de stukken Financiering F35 Aadorpweg, Verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp 2019 en Verduurzamen Almelse scholen door faciliteren lening provinciaal energiefonds. 13 stemmen - en daarmee is dan ook de winnaar bekend - zijn uitgebracht op het stuk Vaststellen ambitiedocument invoering Omgevingswet. De schrijver van dat stuk, Sander Weertman, is hier aanwezig. Hij komt nu de

zaal binnen en ik neem aan dat hij een hartelijk applaus krijgt.

Sander, je hebt je sporen nu echt nagelaten door een eervolle vermelding te krijgen ergens op een sokkel van dit mooie kunstwerk. Het is een wisseltrofee, die je nu even mag vasthouden en daarna weer mag inleveren. Iets blijvends kun je hopelijk met deze boekenbon aanschaffen. De bloemenbon is dan weer wat minder blijvend. We zijn er ongelooflijk trots op dat jij je zo hebt toegelegd op het schrijven van een fantastisch raadsvoorstel. Heldere voorstellen worden geschreven voor de raad, zodat de raad daar zijn voordeel mee kan doen. Dat is in dit geval voortreffelijk gebleken, want het is een van de belangrijkste onderwerpen voor deze gemeenteraad in deze bestuursperiode om vorm te geven aan de introductie van de Omgevingswet. Dat heeft de raad kunnen doen en dat doet de raad met behulp van jouw ambtelijke en deskundige inzet bij dit voorstel. Van harte gefeliciteerd. Deze is voor jou.

(De voorzitter overhandigt daarop, onder applaus van de aanwezigen, de heer Weertman de Raadmeter, een boekenbon en een bloemenbon.)

De heer WEERTMAN: Dank u wel. Ik werd een tijdje geleden geattendeerd op de Raadmeter. Ik was het niet vergeten, maar ik wist niet wanneer het zou gaan gebeuren. Ik wist dat er gestemd moest worden. Ik had eerlijk gezegd nul stemmen verwacht, want het is zo lang geleden en ik ben vandaag al een jaar uit dienst. Ik was dus enorm verrast vanmiddag dat ik gewonnen had. Fantastisch. Ik ben al een jaar weg. Ik ben nog een paar keer terug geweest. Het verbaast me elke keer weer als ik kom hoe mooi Almelo is. Als je het elke dag ziet, zie je het niet meer. Ik ben begonnen bij het stadsstrandje bij Indië, fantastisch, en daarna door de binnenstad. Elke keer zie je weer de verbeteringen. Ik hoop dat jullie je blijven inzetten voor de stad. Ik heb hier fantastische jaren gehad. Ik ben echt blij dat ik de Raadmeter gewonnen heb. Het ga jullie goed!

(Applaus.)

De VOORZITTER: Ook aanwezig is Janke Krommendijk, die nog wel bij ons is en blijft. Zij geeft dag in dag uit leiding aan dat hele proces van die introductie van die Omgevingswet en de Omgevingsvisie. Janke, jij en jouw mensen zorgen ervoor dat wij met elkaar die omslag kunnen maken naar een andere manier van werken. Het begon met het stuk waarmee Sander nu deze prijs heeft gewonnen. Jij en jouw mensen namens ons allemaal heel veel succes bij dat mooie project.

(Applaus.)

De VOORZITTER: Het is heel mooi om op die manier ook verbinding te hebben met datgene wat hier elke maand op tafel komt, wat ergens hier in deze toren ooit ontspringt aan ambtelijke ideeën en inzichten en dan uiteindelijk door u bestuurlijk afgezegend wordt. Het is een heel mooie traditie en het is de moeite van het instant houden waard om op die manier de verbondenheid met onze organisatie te blijven vieren. Dank u wel.

7. Verantwoording fractieondersteuning 2019 (R 2006127).

De VOORZITTER: Voor dit onderwerp hebben zich vier mensen gemeld als spreker. Achtereenvolgens de heer Teeuw, de heer Hümmels, de heer Stöteler en de heer Teunis. Het woord is aan de heer Teeuw.

De heer TEEUW (ChristenUnie): Voorzitter! Misschien hebben we allemaal hetzelfde puntje. Ik had twee kleine puntjes. In het raadsbesluit is de tabel onderdeel van het raadsbesluit. Daar staat een optelfout in, namelijk in het hokje rechtsonder staat € 941 aan reserve. Dat moet € 18.365 zijn. Omdat het onderdeel is van het besluit, lijkt het me goed om dat aan te passen.

Verder heb ik ook nog een vraag rond de Verordening van 2020, maar het lijkt me goed om dat eerst in het Seniorenoverleg te bespreken en dan kan dat wellicht een volgende keer geagendeerd worden.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Voorzitter! Ik ben blij dat dit er weer ligt en dat het ook zo duidelijk mogelijk openbaar is. Ik heb nog wel een vraag hoe dit een vervolg krijgt, want

de vorige keer waren er nogal wat reacties van mensen die dit werk gedaan hadden en er niet zo blij mee waren hoe dit een vervolg kreeg. Ik vind het grappig te constateren welke problemen er lijken te zijn met de besteding van de middelen, terwijl het juist heel duidelijk is dat je ze daarvoor zou moeten gebruiken.

De heer STÖTELER (PVV): Voorzitter! Wij leggen graag verantwoording af voor wat we in 2019 hebben uitgegeven. Dat staat niet in het raadsbesluit of in het raadsvoorstel, maar ik zou het hier graag willen delen. De PVV-fractie heeft in 2019 € 141,35 uitgegeven van belastinggeld. Daarvoor was € 42,35 voor website en server. De rest, dat is bijna € 100 was voor de kosten van het gebruik van de betaalrekening die wij hebben met de bank.

Er staat een aantal kanttekeningen in het raadsbesluit, die zien op de fracties van Lokaal Almelo Samen, Leefbaar Almelo en PVA. Daar zijn opmerkingen over gekomen van de commissie. Mijn fractie zou graag die fracties willen uitnodigen om daar hier tekst en uitleg over te geven. Anders blijft het bij deze kanttekening. Misschien hebben zij daar wel een eigen of goed verhaal bij. Het gaat per slot van rekening over belastinggeld. Daar moeten wij hier in de raadzaal verantwoording over afleggen.

De VOORZITTER: Dit voorstel wordt u aangeboden door het presidium op basis van een voorstel dat de onderzoekscommissie heeft aangeleverd. De kanttekeningen eindigen met: "de bevindingen zijn niet meegenomen in de bepaling van het resultaat". Het presidium neemt dit voorstel voor zijn rekening. Ik laat het in de tweede termijn aan iedereen over om te reageren op uw betoog natuurlijk. Maar we moeten oppassen dat we niet de verkeerde mensen aanspreken. De verantwoordelijke voor het voorstel is het presidium.

De heer TEUNIS (SP): Voorzitter! Mijn vraag is al aangestipt. Die gaat over de kanttekeningen. Er wordt op een gegeven moment gesteld dat de bevindingen niet meegenomen zijn in de bepaling van het resultaat. Wat betekent dat concreet?

De VOORZITTER: Ik kijk even in de richting van de voorzitter van het presidium of er harerzijds de mogelijkheid is om vragen te beantwoorden. Dat is het geval.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Voorzitter! Staat u mij toe vanaf de plek? Omdat de collegeleden spreken vanaf het gestoelte, maar dan blijf ik zo aan het poetsen. Ik moet toch al een paar keer extra poetsen met dank aan de heer Stöteler.

De heer Teeuw gaf aan dat er een telfout in zat. Die wordt natuurlijk gecorrigeerd. Dank voor zijn oplettendheid.

De heer Hümmels vraagt hoe het vervolg eruitziet met betrekking tot die commissie. De heer Teeuw gaf het ook al aan, de fractievergoeding staat geagendeerd voor het Seniorenoverleg van 8 september 2020. Ik denk dat we er daar uitgebreid met elkaar over komen te spreken. Het past beter bij dat agendapunt dan op dit moment, want hier gaat het over de verantwoording.

De heer Stöteler heeft andere fracties uitgenodigd. Die uitnodiging laat ik voor zijn rekening alsook de wijze waarop hij zijn kosten verantwoord heeft.

De heer Teunis geeft aan dat in het stuk staat dat de bevindingen niet verwerkt zijn in het resultaat. Nee, die worden - gegeven het feit dat wij al een heel eind in dit jaar zitten - aan het einde van elke zittingsperiode verwerkt, want dat is de afspraak. Boekhoudtechnisch wordt het verwerkt in de rekening van 2020. Het resultaat van 2019 heeft effect in 2020.

Dan tot slot nog één opmerking als je het dan toch over fijn slijpen hebt en zorgvuldig lezen. Er zit nog een kleine omissie in het voorstel. Er staat namelijk "kosten, opbrengsten, dekking en preventief toezicht", maar preventief toezicht kennen wij op dit moment niet meer. Dat geeft ook de lange duur aan van dit proces, dus dat kan geskipt worden. Het heeft geen effect op de besluitvorming.

De VOORZITTER: Dank u. We kijken of er behoefte is aan een tweede termijn. De heer Hümmels? Ga uw gang.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Voorzitter! Er is wel vaker onduidelijkheid over wat er nu wel en niet mag. Ik moet eerlijk zeggen dat het allemaal alweer zo lang geleden is dat ik het niet eens precies paraat heb. Ik heb het ook niet opnieuw bestudeerd, dus ik kan de heer

Stöteler niet exact vertellen wat de verklaring is voor dat bedrag wat wij besteed hebben wat niet conform de verordening zou zijn. Helaas. Maar dat wil ik best nog een keer doen. Ik wil het iedereen laten weten als ik dat weer uitgeplozen heb, maar dan moet ik dat eerst even uitpluizen.

Ik heb nog wel een nare opmerking, maar dat is misschien helemaal niet zo erg nu iedereen gestopt is van die commissie. Ik vond het wat lastig dat die commissie zo laat met de stukken bezig ging. Wij worden gedwongen alles op tijd aan te leveren. Ik vind dan ook dat, mocht er weer een commissie komen, die commissie dan ook op tijd met de stukken bezig moet gaan.

De heer TEUNIS (SP): Voorzitter! Even kijken of ik het goed begrijp. Er staan drie bevindingen in, die niet conform de verordeningen zijn. Ik begrijp dat die niet worden gehonoreerd? Die worden niet toegekend?

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Ja, dat is de conclusie van de commissie. Dat is overgenomen in het stuk. Dat wordt verrekend in het jaar 2020, zoals gebruikelijk.

De heer TEUNIS (SP): Dank u wel, dan begrijp ik het goed.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Natuurlijk begrijpt u het goed.

De VOORZITTER: In tweede termijn voegen we de heer De Olde nog toe. Mijnheer De Olde?

De heer DE OLDE (PVA): Voorzitter! Ik wilde even reageren op de verklaring van de heer Stöteler. Mijn vorige raadsvolger is getrouwd. Zij hebben een gemeenschappelijke rekening. Daar is een verklaring voor afgelegd. Dus het is allemaal goed in orde.

De VOORZITTER: Dat leidt niet meer tot opmerkingen bij de indiener van het voorstel. Heeft u dan voldoende om tot besluitvorming over te gaan? Is er behoefte aan het afleggen van een stemverklaring? Dat is niet het geval. Dan kunt u via iBabs uw stem uitbrengen voor of tegen dit agendapunt als de stemmodule vrijgegeven wordt. Dat is nu het geval.

Mijnheer Pauwels, bent u voor of tegen dit voorstel?

De heer PAUWELS (VVD): Het werkt.

De VOORZITTER: U bent online via iBabs. Dan zal ik u niet meer interviewen over uw standpunt, dan doet u gewoon mee. Dan kijk ik of alle stemmen al binnen zijn. U bent met 31 leden aanwezig. De heer Loupattij, de heer Wiertz, de heer Gelici en heer Gerritsen zijn afwezig. Kunnen wij zien wie er nog niet gestemd heeft?

Hierna wordt digitaal gestemd over het voorstel, waarna de voorzitter constateert dat het voorstel is aangenomen met 30 stemmen.

Voor het voorstel hebben gestemd de aanwezige leden van de fracties van CDA, ChristenUnie, D66, Democraten.Nu, Forum voor Rechts, Fractie Weinreder, GroenLinks, Lokaal Almelo Samen, Leefbaar Almelo, Lijst Çete, PvdA, PVV, SP en VVD.

De stem van het lid van de PVA-fractie is niet geregistreerd.

8. Vaststelling bestemmingsplan Herverkaveling Almelo Noord Oost vak 3 (R 2006098).

De VOORZITTER: Voor dit onderwerp hebben zich drie sprekers gemeld. Het woord is aan mevrouw Ten Seldam.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Voorzitter! Met de voorgestelde wijziging in het bestemmingsplan komt men meer tegemoet aan de vraag naar de grootte van de kavel. De CDA-fractie begrijpt en onderschrijft die argumentatie. Wat wij echter niet begrijpen, is dat in het raadsvoorstel staat onder het kopje Kosten dat de herverkaveling een kostenneutrale ontwikkeling is. Er is sprake van een vermindering van het aantal vierkante meters uit te geven bouwgrond in verband met de aanleg van meer wegen. Maar kleinere kavels leiden tot een grotere opbrengst dan begroot volgens het raadsvoorstel. In de raadsbrief van 7 mei 2019 stelt

het college dat herverkaveling van datzelfde gebied leidt tot een verlies van € 300.000 in verband met de noodzaak om een infrastructuur aan te leggen, anders dan gepland, en omdat de kosten niet kunnen worden gecompenseerd door een hogere grondprijs. De vraag die nu voorligt is: waarom is er nu wel sprake van een kostenneutrale ontwikkeling? Het ging om vak 3, waar volgens ons geen kavels zijn begroot boven de 1.000m². Waarop is de uitspraak van de grotere opbrengst gebaseerd?

Mevrouw MUNNICH (VVD): Voorzitter! De VVD vindt het, net als het CDA, belangrijk dat er wordt voorzien in de vraag voor kleinere kavels van 500-750m². Om de verkoop/koop van de kavels verder te faciliteren, zouden we graag zien dat de kavels worden voorzien van een verkoopbord, zodat bezoekers vanuit Oost kunnen zien welke kavels er te koop zijn. We horen graag van de wethouder of dit een optie is.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Voorzitter! De stukken zijn allemaal halleluja. We hebben natuurlijk wel wat niet-contente bewoners gehoord. Een van de aspecten die bij de grotere kavels horen, is dat die bewoners dat hebben gekocht met een bepaalde verwachting van de waarde van hun huis. Als er dus meer bewoners bij komen dan gepland, betekent dat meer druk en een waardedaling voor de andere bewoners. Daarnaast is kennelijk de reden dat dit gebeurt dat de verkoop niet voldoende loopt. Daar zijn in het verleden klachten over geweest dat de promotie niet op de juiste manier geschiedde. De vraag is dus of dat niet de werkelijke oorzaak is en hoe dat nu beter gaat.

Waarop niet wordt ingegaan, is dat, als de gemeente verkopende partij is geweest van die gronden en daarop bepaalde garanties zijn afgegeven, dit wellicht kan leiden tot schadeclaims. Dan denk ik - afgezien van de kosten die mijn collega Ten Seldam aandraagt - aan schadeclaimkosten. Die zijn civielrechtelijk, dus daar wil ik ook graag wat duidelijkheid over.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Volgens mij zijn er in vak 3 nog geen kavels uitgegeven. De discussie die wij vorig jaar hadden, had met name betrekking op vak 10 - uit mijn hoofd - waar al wel kavels uitgegeven waren.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Dat is dus mijn vraag. Ik wil hier duidelijkheid over. Is er een risico voor schadeclaims? Het is prachtig als zij kavels gaan verkleinen en dat dat een hogere verkoop opbrengt. Daar wil ik niet per se tegen zijn. Maar ik wil wel weten hoe het dan zit met de andere bewoners. Is daar rekening mee gehouden, met name met een waardevermindering? In een bepaald gebied zijn in eerste instantie al verkopen gedaan met een bepaalde verwachting van bepaalde groottes, ongeacht of de verkoop van die kavels nu al heeft plaatsgevonden. Op het moment dat ik in een landelijk gebied koop en er uiteindelijk een gigantische fabriek naast mij komt, dan wijzigt de situatie zich in de omgeving. In dit plaatje is oorspronkelijk aan deze bewoners gepresenteerd dat er een x-aantal bewoners in hun buurt zal zijn. Dus mijn vraag staat nog steeds. Het vermindert wel het grote risico, daar ben ik het mee eens, maar het bestaat nog steeds. Ik wil daar graag duidelijkheid over.

De VOORZITTER: Er zijn geen andere woordmeldingen. Dan geef ik het woord aan de wethouder voor Ruimtelijke Ordening, de heer Van Rees.

De heer VAN REES (wethouder): Voorzitter! Ik begin met antwoord te geven aan mevrouw Pol. Ik denk dat zij het door elkaar haalt. Vorig jaar, in 2019, spraken we over vak 10 en vak 3. In vak 10, dat is een vak voor hele grote kavels, zijn al een aantal kavels verkocht. Met name die mensen die daar al wonen, hadden heel erg veel verzet tegen het kleiner maken van de kavels in dat vak. Dat vak laten we nu buiten beschouwing.

Waar we het hier over hebben, is vak 3. Daar hadden wij in eerste instantie 51 woningen op gepland. Maar doordat de verkopen in vak 1, 2 en 12 in de kleinere kavels heel erg hard lopen, zien we een noodzaak om meer kleine kavels aan te bieden. Dus wij spelen in op de behoefte van de markt door op deze plek meer en kleinere kavels aan te bieden.

Dat is dan ook meteen de verklaring voor het verschil van € 300.000. De € 300.000 die vorig jaar werd benoemd, ging uit van een langere doorlooptijd van de verkoop op vak 3, waardoor er langjarig plan- en beheerskosten gemaakt moesten worden. Die kosten worden nu teruggebracht met minimaal drie jaar doordat we uitgaan van de verkoop van heel vak 3 in twee

jaar tijd. Daardoor hebben we drie tot vier jaar lang geen kosten op die plek en wel veel sneller de inkomsten. Daarom rekenen we daar op dit moment met iets hogere inkomsten - door de grondprijs, de veel kortere doorlooptijd en een aantal jaren dat we de kosten niet hoeven te maken. We denken dat we nu op deze plek het traject kostenneutraal kunnen doorlopen. Dat is de reden waarom we op dit moment uitgaan van kostenneutraal, omdat we een aantal jaren geen kosten maken voor dit vak.

Ten slotte mevrouw Munnich. We gaan vol inzetten op de verkoop. We zullen alles doen om maximale zichtbaarheid te realiseren. We gaan uit van een snelle verkoop van deze kavels. We zullen ook dit soort zaken overwegen om de verkoop verder te stimuleren.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Ik kan me grotendeels vinden in beide antwoorden. Dat verandert inderdaad wel een beetje mijn licht op de zaken, maar ik blijf me wel afvragen of er gekeken is naar signalen van de bewoners? Hoe dan ook, in dat gebied wordt het dus drukker dan verwacht. Er komen meer huizen, meer bezetting. Is daar niet naar gevraagd of is er geen ontevredenheid over?

De heer VAN REES (wethouder): We hebben besloten om de kavels in vak 10 op dit moment onaangeroerd te laten.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Nu hebben we het over het vak waar we nu zitten. Nogmaals als je in een bepaald gebied zit, betekent het wel dat er voor dat totale segment van dat gebied een hogere bezetting zal zijn. Ik begrijp dat die ene kavel niet is waar we het over hebben. Maar hoe het ook zij, het betekent wel een hogere bezetting van huizen, wat consequenties kan hebben voor dat hele gebied. Toch?

De heer VAN REES (wethouder): Daarvoor heeft het bestemmingsplan zes weken ter inzage gelegen. Er zijn vanuit de zuidelijke kavels - er liggen twee vakken onder die ook al ontwikkeld zijn en nog in ontwikkeling zijn - geen zienswijzen ingediend. De enige zienswijze vanuit een bewoner is ingediend vanuit de Ootmarsumsestraat. Er zijn geen bezwaren ingediend tegen de verdichting van deze kavels. We praten over acht kavels meer dan voorzien op vak 3.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Dank u voor deze toelichting.

De VOORZITTER: Ik probeer altijd de raadzaal echt goed te scannen op mogelijke interrupties. De raadzaal is nu ook voor de voorzitter een stuk breder en bij die scan vergat ik acht te slaan op mevrouw Ten Seldam, die ook een interruptie wil plaatsen.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Dank u. Het lijkt dat ie wat laat komt. Geen enkel probleem, dan kan ik ook zelf nog even nadenken. De wethouder geeft aan dat het nu kostenneutraal kan, omdat men de verwachting heeft dat binnen twee jaar tijd alle kavels verkocht zijn. Maar in de raadsbrief van 7 mei 2019 wordt hetzelfde voorstel gedaan om de kavels wat te verkleinen om de verkoop te bespoedigen. Nu is de woningmarkt misschien wel iets verbeterd, maar ik kan mij niet voorstellen, ook gegeven corona en dergelijke, dat de verwachtingen dusdanig zijn bijgesteld dat het negatieve resultaat, dat met name veroorzaakt werd door de infrastructuur, nu is veranderd, door de verwachting dat in twee jaar tijd alle kavels verkocht zijn, in een positief resultaat c.q. budgetneutraal resultaat. Daarmee is die € 300.000 weggepoetst. Het klinkt mooi. Ik heb niet die cijfers nu, dus ik kan het niet overzien.

De VOORZITTER: Wat is uw punt? Want dit is wel een lange interruptie.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Wat is er veranderd ten opzichte van 2019? Toen was ook het doel snelle verkoop. Daar is toen niet mee gerekend en nu wordt daar wel mee gerekend.

De heer VAN REES (wethouder): Ik vertel ook na wat mij wordt uitgelegd door de mensen van de grondexploitaties. In 2019 werd uitgegaan van een langere doorlooptijd en nu wordt uitgegaan van twee jaar. Dat heeft echt te maken met de ontwikkelingen van de laatste maanden, van het afgelopen jaar. Eén jaar plan- en beheerskosten kost om en nabij € 75.000. Dus drie jaar sneller is al € 250.000. Dat verschil, dat het nu veel sneller is, leidt ertoe dat het nu

door de planeconomen wordt gezien als kostendekkend. Als mevrouw Ten Seldam daar meer informatie over wil, kan ik haar door de planeconoom laten bellen om het nog een keer extra te laten uitleggen. Maar dit is wat ik als uitleg heb gekregen.

De VOORZITTER: In de tweede ronde kunt u daar misschien wat dieper op ingaan. Anders ben ik bang dat het een één-tweetje van u wordt en daar hebben we een tweede termijn voor.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Ik had daarnaast nog een vraag. Die sluit een beetje, of niet helemaal, aan bij de gedachtegang van mevrouw Ten Seldam, Het is gebleken dat de promotiemensen, die achter de verkoop van deze kavels zitten, niet bijster goed commercieel te werk gingen de vorige keer. Nu kan er wel een behoefte zijn, maar die was er vorige keer ook. Er zijn klachten gekomen dat bepaalde dingen niet worden afgehandeld. Hoe wordt dat nu opgepakt? Is dat nu verbeterd? Wordt daar kritisch naar gekeken en opgelet? Wordt daar bovenop gezeten? Want anders heeft het geen zin.

De heer VAN REES (wethouder): Hier staat de wethouder ruimtelijke ordening en dit heeft te maken met de grondexploitaties en de verkoop. Daar ga ik niet over. Wij hebben als college volop ingezet op de extra verkopen. Volgens mij komt er ook nog een rapport aan het einde van dit jaar over de verbeteringen bij de afdeling Vastgoed. Volgens mij is dat het punt om hier over te gaan discussiëren. Ik zei net al dat we volop gaan inzetten op de verkoop van deze kavels.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Mag ik dan even weten welke wethouder wel verantwoordelijk zou zijn voor slechte verkoopresultaten van onroerend goed, Als het niet de onroerend goed portefeuille is?

De heer VAN REES (wethouder): Voorzitter, ik heb bezwaar tegen dit taalgebruik. Daar zitten heel veel aannames in. We hebben een wethouder Vastgoed. Dit is een ruimtelijke procedure die we hier doorlopen.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Voorzitter, ik stoer me uitermate aan het feit dat mijn taalgebruik niet goed zou zijn. Ik praat normaal Nederlands. Ik heb geen vreemde woorden gebruikt. Dus ik begrijp dat de wethouder een beetje moeite heeft met kritiek. Maar kritiek hoort bij zijn functie en ik stel hier een kritische vraag en hij wordt geacht daarop te antwoorden.

De VOORZITTER: Zoals geldt voor alle dingen die hier door het college worden behandeld, is het college collectief verantwoordelijk voor zaken, ook voor de verkoop van kavels. Maar de wethouder heeft geprobeerd helder te maken dat we nu een bestemmingsplan vaststellen en dat er uiteraard alle zorg is voor de kavelverkoop. Als daar problemen mee zijn, is het uiteraard aan u om dat aan de orde te stellen. Daar is het college voltallig verantwoordelijk voor. Daar kan niemand voor weglopen.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Ik pak mijn tweede termijn wel en dan zal ik duidelijk maken hoe ik erover denk.

De heer STÖTELER (PVV): Eén korte vraag. Ik hoop dat deze wethouder daar antwoord op kan geven. Hij heeft het over - dat zat in de vraag van mevrouw Ten Seldam en het interruptiedebatje - die € 300.000. Er hoeven nu minder kosten gemaakt te worden vanwege een verwachte snellere verkoop. Wat als die snellere verkoop tegenvalt? Ten laste van welk budget komt dat? Wat kunnen we dan minder doen in onze gemeente? Hoe gaan we dat dan ophoesten? Dat is eigenlijk de vraag.

De heer VAN REES (wethouder): Dan wordt dat volgens mij ten laste van de grondexploitatie gebracht. Dan komt het terug in de GREX.

De VOORZITTER: Daarmee ronden we dan uw eerste termijn af. Dank u wel, wethouder. Dan gaan we kijken of er behoefte is aan een tweede termijn. Dat is er, dat weet ik, bij mevrouw Ten Seldam en mevrouw Pol.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Voorzitter! De aanname wordt gedaan dat kavels sneller verkocht zullen worden en dat daarmee de kosten met betrekking tot de infrastructuur terugverdiend worden. Zo niet, dan zal de GREX in negatieve zin worden beïnvloed. Wij zullen als CDA-fractie, maar zo kent u ons ook, dat nauwkeurig volgen. Mocht het negatief uitpakken, dan komen we daar uitgebreid over te spreken. Dat is nu precies het signaal dat wij af willen geven. Wij hopen dat de wethouder gelijk krijgt, maar wij hopen dat hij zich niet rijk gerekend heeft vanavond. Linksom of rechtsom zal het terugkomen op de balans en kunnen wij andere dingen niet doen voor € 300.000. Dat is ons punt van zorg.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Voorzitter! Er werd mij net door de betreffende wethouder aangegeven dat we het hier hebben over de vaststelling van een bestemmingsplan. Dat bestemmingsplan wordt gewijzigd in verband met de mogelijke verkoop van kavels. Er schijnt grotere behoefte te zijn aan kleinere kavels. Maar grote of kleine kavels, wanneer de promotie van die kavels niet goed verloopt, hoef ik geen bestemmingsplan als raadslid vast te stellen of te wijzigen, want dat moet gewoon goed verlopen. Gebleken is dat dat in het verleden niet goed gebeurde. Ik wil dan, voordat ik mijn beslissing daarover nemen, weten dat die verkoop goed verloopt. Ik ga geen bestemmingsplan wijzigen wanneer ik niet zeker weet dat die verkoop goed verloopt, grotere of kleinere kavels. Heel simpel. Daar verwacht ik een fatsoenlijk antwoord op.

De VOORZITTER: En gelijk heeft u. Zijn er nog andere woordvoerders in de tweede termijn? Dan ga ik opnieuw kijken naar de heer Van Rees, die nog even collegiaal overleg heeft. Dan heeft hij de gelegenheid voor beantwoording in tweede termijn namens het college.

De heer VAN REES (wethouder): Ja, mevrouw Ten Seldam, ik snap uw zorg. We maken prognoses en we gaan uit van voorspellingen. Als die voorspellingen niet uitkomen, hebben ze een positief of negatief effect. Als het sneller gaat, is het positief. Als het langer duurt, is het negatief. Maar vanzelfsprekend wordt de raad op de hoogte gehouden. Elk jaar actualiseren we de GREX-en. Wanneer er actualisatie nodig is, wordt de hele raad daarvan op de hoogte gesteld.

Sinds vorig jaar zijn de verkopen van de kavels in vak 1, 2 en 12 enorm toegenomen, met name de kavels van deze omvang. Er wordt op dit moment heel professioneel gewerkt. We willen erop inzetten, zoals we zeiden, om dit allemaal zo snel mogelijk te verkopen. Dat gebeurt door onze eigen organisatie en dat gebeurt professioneel. Dus we gaan ervanuit en we zetten er vol op in dat we deze planning daadwerkelijk kunnen halen.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Wat fijn zo'n antwoord. Dat had ook bij de eerste keer gekund.

De VOORZITTER: Dank u wel. Is er behoefte aan het afleggen van stemverklaringen? Dat is niet het geval. U bent nog steeds met 31 leden ter vergadering. Dan geef ik u graag de gelegenheid om uw stem voor of tegen dit voorstel uit te brengen via iBabs.

Hierna wordt digitaal gestemd over het voorstel, waarna de voorzitter constateert dat het voorstel met algemene (31) stemmen is aangenomen.

(De heer Loupattij komt, te 20.18 uur, ter vergadering.)

9. Warmtevisie Almelo (R 2006070).

De VOORZITTER: Ik kijk opnieuw even naar de lijst van sprekers. Er hebben zich acht sprekers gemeld. Dat zijn mevrouw Buikema, mevrouw Pol, de heer Buitenweg, de heer Hümmels, de heer Hubers, de heer De Olde, de heer Stöteler en mevrouw Munnich. Dan geef ik als eerste - anders blijven we alles op die alfabetische volgorde doen - het woord aan de heer Hümmels.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Voorzitter! Er ligt een mooi stuk. Er is ook aardig wat werk aan verricht. Dank daarvoor. Ik heb één kritische kanttekening. Er staat in het stuk dat

de betaalbaarheid nog niet duidelijk is, omdat het afhankelijk is van onder andere externen. Ik hoop dat we onze uiterste best doen - want het staat wel heel mooi beschreven in de stukken - dat het voor de minder draagkrachtigen, als ik dat zo mag noemen, betaalbaar blijft. Voor de mensen die voldoende te besteden hebben, mag het bijna onbetaalbaar gemaakt worden. Dat vind ik niet zo erg. Maar ik wil in elk geval dat het een positief effect heeft voor de mensen. Dat vind ik van het grootste belang. We zijn er vooral om mensen verder te helpen en niet om ze in de problemen te helpen, zeker gezien de coronasituatie, waarbij heel veel mensen ook al extra in de problemen zijn gekomen.

De heer DE OLDE (PVA): Voorzitter! De zogenaamde Warmtevisie is nog steeds koffiedik kijken, want er is nog steeds geen betaalbaar alternatief voor ruimteverwarming, voedselvoorbereiding en verwarming van watertoestellen. De huidige investeringen die men moet doen, zijn nog steeds te hoog. Denk hierbij aan vloerverwarming aanleggen, bronboring, warmtepomp en vooral isoleren. Dit soort aanpassingen zijn financieel niet haalbaar in de bestaande bouw. Denk hierbij aan de investering van minimaal € 40.000. Bij de nieuwbouwwoningen worden deze toepassingen reeds in de bouw meegenomen en ingecalculeerd in de verkoopprijs.

Men spreekt over een warmtenet in de Windmolenbroek, hetgeen neerkomt op het aloude principe van stadsverwarming. Stadsverwarming is eigenlijk nooit een succes geweest, daar het te veel kosten met zich meebrengt qua onderhoud en storingen. Dat men nu overgaat op dit principe is voor ons alsnog een raadsel en vooral de vraag welke energiebron men wil gaan gebruiken om dit te realiseren. Vooralsnog is gebleken dat biomassa onnodig het milieu belast door gezonde bomen te kappen, deze vervolgens te versnipperen en te verbranden, hetgeen ervoor zorgt dat het CO₂ verminderd wordt afgebroken en het aantal schadelijke stoffen in de atmosfeer toeneemt.

De Partij Vrij Almelo gaat tegen stemmen zolang er geen realiseerbaar alternatief bestaat voor aardgas.

De heer STÖTELER (PVV): Voorzitter! Het verduurzamen van woningen is zonder extra subsidies niet rendabel voor huizenbezitters. Dat stelt het Planbureau voor de Leefomgeving in een zeer kritisch rapport. Ook de gebouwgebonden lening biedt geen soelaas. Dat was vorige week. Vanavond behandelen wij de Warmtevisie, die zich juist van die conclusies van het PBL helemaal niets aantrekt.

Alle goede bedoelingen van dit college en de wethouder Duurzaamheid ten spijt, er bestaat niet zoiets als kostenneutraal isoleren. Er bestaat niet zoiets als een investering in isolatie, op een enkel zeer uitzonderlijk geval na. Isoleren om met een lage of midden temperatuur te gaan verwarmen, jaagt de huizenbezitter alleen maar op kosten. We horen het uit Den Haag, waar hele wijken bij wijze van pilot gasvrij zijn gemaakt. We horen het uit Rotterdam en we horen het zelfs van de Windmolenbroek. De spreker, die bij het politiek beraad was, had spijt als haren op zijn hoofd dat hij was overgestapt op het warmtenet en zijn gasmeter had laten verwijderen. Ook hij had daar alleen maar kosten voor teruggekregen en meer ongemakken.

Alle fijne toezeggingen en voorwaarden van de wethouder ten spijt, we jagen met deze Warmtevisie onze inwoners van de klif, de financiële klif. En ja, sommigen van onze huiseigenaren en huurders hebben aan de rand voldoende takken om zich beet te pakken, maar voor anderen - en dat zijn er in Almelo veel te veel - zijn die kliffen kaal en die greppels diep. Zij hebben geen reserves en geen ruimte om de extra kosten die het isoleren met zich meebrengt, te dragen. De raad moet, wat de PVV betreft, dit plan daarom naar de prullenbak verwijzen in het belang van juist die inwoners.

Eén positief puntje dan om af te sluiten. Die warmtenetten met hoge temperatuur kunnen wel geschikt zijn voor verwarming van zowat alle woningen en bedrijfspanden. Die plannen en mogelijkheden kunnen worden uitgewerkt door de markt. Daar hebben zij deze warmtevisie niet voor nodig, dat kunnen zij prima met elkaar regelen in allerlei corporaties. Dus laten we vooral met deze raad deze Warmtevisie naar de prullenbak verwijzen en het college richting Rijk sturen voor nieuwe plannen. Dit is niet te doen voor onze inwoners.

Mevrouw BUIKEMA-ALBERS (ChristenUnie): Voorzitter! De Warmtevisie voor de gemeente Almelo, zoals hij nu voorligt, is uitgebreid besproken tijdens het politiek beraad van 9 juni 2020. De fractie van de ChristenUnie kan zich vinden in deze visie. Wij vinden het belangrijk om een goede lijn uit te zetten om te komen tot de opgave om woningen in 2050 aardgasvrij te hebben.

Voor ons is deze opgave duidelijk: uitvoering geven aan de afspraken in het Klimaatakkoord dat Nederland heeft ondertekend.

De inwoners van Almelo moeten het echter ook onderkennen. Voor veel mensen komen deze maatregelen over als moeten, en dit geeft de nodige weerstand. In de communicatie naar de inwoners, met name de huizeigenaren, moet daarom terdege uitgelegd worden waarom deze stappen worden genomen. Het draagt bijvoorbeeld bij aan een prettiger woonklimaat in de huizen, het geeft besparing op energiekosten en het is een bijdrage aan het verbeteren van het milieu. Zo moeten we de inwoners van Almelo enthousiast maken voor deze visie en het draagvlak voor de maatregelen vergroten. Daar hoort ook bij dat mensen gewezen moeten worden op bepaalde subsidiemogelijkheden en dat de gemeente daar voortvarend mee aan het werk gaat.

Mensen kunnen ook elkaar enthousiast maken door hun eigen inzet voor hun woning te delen. Op de website duurzamehuizenroute.nl staan voorbeelden van hoe woningen aangepast zijn. Ook woningen in Almelo staan op deze site. Bijvoorbeeld een jaren '30 woning die totaal is aangepast en nu 0 op de meter heeft en een energielabel A + + +.

Als inwoners bij de uitvoeringsplannen zoveel mogelijk mee mogen praten en mee mogen beslissen waar dat kan, krijgen ze meer een gevoel dat er niet over hen beslist wordt en dat ze ook hun eigen ervaringen en wensen kwijt kunnen. Wat betreft de huurwoningen van de woningbouwcorporaties zou het een goed idee zijn om de verhuurderheffing, die als tijdelijk geïntroduceerd was maar nu permanent geworden is, af te schaffen en de vrijkomende middelen te besteden aan het verduurzamen van het woningbestand. Het college kan zich hiervoor sterk maken naar de landelijke overheid, zoals we ook gelezen hebben in ingekomen stukken waar veel andere gemeentes mee bezig zijn.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Voorzitter! Als eerste vind ik het belangrijk om te weten of er geen definitieve beslissingen worden genomen. Er wordt wel heel erg nadrukkelijk gezegd dat het "aardgasvrij ready" wordt gemaakt, maar wat moeten we ons daarbij precies voorstellen? Kunnen daarmee nog steeds alle opties van de toekomst benut worden? Dat vind ik van belang.

Daarnaast staat op pagina 8 van het uitgebreide stuk "naar aanleiding van de warmtevisie worden er voor de geselecteerde wijken wijkuitvoeringsplannen opgesteld. Daar komen definitieve oplossingen voor de geselecteerde wijken in te staan." Toch schreeuwt dit document dat er nog niets definitiefs is. Nee, dit document is de voorloper en daarna gaan ze zeggen dat dit het document is en daarna gaan we definitieve plannen maken. Dus dat er geen intenties zijn tot definitief is een wassen neus. Daar stoor ik me aan.

Daarnaast wordt er gezegd dat de kosten nog niet bekend zijn. Maar wat al wel bekend is - dat is ook door andere partijen inmiddels al aangehaald - is dat in de media het drama speelt van de voorlopers van klimaat-neutrale energie, die gigantische schades lijden. De kosten zijn nog niet bekend, dat wordt elke keer gezegd, maar we moeten hier nu al wel over beslissen. Hoe kan Forum voor Rechts hierover beslissen als wij niet weten met welke kosten we onze Almelöers opzadelen? Dat is onverantwoord. Dat blijft elke keer gezegd worden: we weten het nog niet, we weten het nog niet. Dat is het meest cruciale aan alle consequenties die eraan verbonden gaan worden. Zoals gezegd, degenen die al voorop hebben gelopen, hebben daar grote spijt van, zowel in Almelo als op meerdere plekken in Nederland. Dit is ook de reden waarom ik tegen zal stemmen.

De heer HUBERS (Lokaal Almelo Samen): Voorzitter! Het afgelopen halfjaar is er herhaaldelijk gesproken over energietransitie en het voorbereiden van een Warmtevisie. Om maar meteen de angel uit het debat te halen: de fractie van Lokaal Almelo Samen stemt in met de voorliggende nota Warmtevisie, echter niet zonder terug te verwijzen naar een eerdere kanttekening die onze fractie heeft gemaakt in de discussie energietransitie onder het motto: hènig an en alleen wat budgettair neutraal voor onze bewoners te behappen is. De fractie wil dan ook helder antwoord van de wethouder dat er alleen plannen tot ontwikkeling komen die aan dat kader voldoen. Voor voorstellen die duurder uitvallen voor onze inwoners behoudt onze fractie zich het recht voor om op de rem te trappen.

Waarom zo stellig in dezen? Het Rijk heeft zeer ambitieus richting 2030 en 2050 doelen gesteld om de CO₂-uitstoot sterk te reduceren. Nederland moet vooroplopen binnen Europa en de wereld om opwarming van de aarde tegen te gaan. Is dat op wereldschaal doelmatig? Nee.

Terwijl het kleine Nederland van het gas afgaat, bouwt grote buur Duitsland stookolie en bruinkool om naar warmte en elektriciteit met behulp van aardgas. De voorgenomen Nederlandse inspanning wordt dus pal over de grens vele malen tenietgedaan door diversiteit in beleid binnen Europa, laat staan in de wereld. Nederland investeert miljoenen euro's in biobrandstofcentrales met snoeihout en pellets als brandstof. Voor dat laatste worden duizenden hectares bos gekapt. Toch wordt het aangeduid als milieuvriendelijk, maar dat is het bewezen niet, terwijl het land van oorsprong een kaalslag ondergaat.

De VOORZITTER: Ik wil u onderbreken, want de heer Stöteler wil u graag interromperen.

De heer STÖTELER (PVV): Voorzitter! Hartstikke mooi betoog van de heer Hubers namens de Lokaal Almelo Samen-fractie, waarvoor complimenten tot dusver. Alleen wat ik niet begrijp, en wat denk ik de mensen thuis ook niet begrijpen, is dat hij toch zegt dat de fractie instemt met het voorstel. Kan hij dat nu eens uitleggen voor ons, voor zijn kiezer? Hij weet dat het allemaal belachelijk is wat we aan het doen zijn en dat we onze inwoners op enorme kosten aan het jagen zijn en gaat toch instemmen met dit voorstel.

De heer HUBERS (Lokaal Almelo Samen): Dan heeft de heer Stöteler niet goed geluisterd, want we hebben nadrukkelijk gezegd dat de plannen die nu ontwikkeld gaan worden kostendekkend moeten zijn, voor de burgers budgettair neutraal. Als dat niet kan, gaan wij op onderdelen bekijken of we wel instemmen of niet instemmen. Dat betekent dat we op de rem trappen en dat we niet te grote risico's gaan nemen, zoals bijvoorbeeld in Den Haag waar miljoenen over de balk zijn gesmeten, omdat de plannen niet goed uitgewerkt waren. Wij gaan dus niet akkoord met de uitwerking van plannen die niet goed onderbouwd zijn. Dat is wat ik in ons betoog neerzet.

De heer STÖTELER (PVV): Hiermee geven we al een startsein voor al die uitvoeringsplannen en het op wijkniveau gaan uitwerken van uitvoeringsplannen. Ook het Planbureau voor de Leefomgeving - de heer Hubers volgt het nieuws ook - zegt dat je dat zeker niet op wijkniveau kan doen. Als je het al over meerdere huizen tegelijk zou willen doen, zou je dat per blok moeten doen en dan nog kom je jongeren tegen die het geld niet hebben en je komt ouderen tegen die zeggen: ~~het zal mijn tijd wel duren~~. Ik zei niet dat in Den Haag miljoenen over de balk waren gesmeten. Ik zei dat in Den Haag heel veel mensen enthousiast waren gemaakt - zoals de ChristenUnie net zegt - die niet willen, maar die toch enthousiast zijn gemaakt en die komen nu later erachter wat voor consequenties het vooral voor hun portemonnee heeft en voor de warmte in hun woning. Ze kunnen de woningen niet meer verwarmen en de kosten lopen alleen maar uit de klauwen. De Lokaal Almelo Samen-fractie geeft daar nu een startsein voor en stemt er toch mee in hoewel zij weet hoe fout het allemaal gaat.

(De heer Wiertz komt, te 20.31 uur, ter vergadering.)

De heer HUBERS (Lokaal Almelo Samen): Onze fractie stemt in omdat je als overheid, ook als lokale overheid, toch ook een verantwoordelijkheid hebt om in ieder geval dat te gaan doen wat je wel kunt realiseren om CO₂ te bezuinigen. Als dat kleinschalig is en ver onder de maat zou blijven bij de grote doelstelling 2050 energieneutraal, zou dat kunnen betekenen dat, als gemeenten er heel gedetailleerd mee omgaan en geen grote risico's nemen, je de einddoelstelling niet haalt. Maar dan zou ook duidelijk worden dat je in bepaalde delen van gemeenten in druk bebouwde gebieden niet zonder aardgas kunt. Dat zou een andere conclusie kunnen zijn dan wat je op voorhand stelt. Als wij alleen maar "nee" blijven zeggen, kan het college helemaal niets. Dat betekent dat Almelo achteroverleunt en dat we uiteindelijk te maken krijgen met een provincie die beleid kan gaan ontwikkelen en een overheid die met wettelijke termen kan gaan ingrijpen. Dan zijn we nog veel verder van huis.

De heer STÖTELER (PVV): Eén laatste korte opmerking. Dan hebben we het voorbeeld van onze bewoner/inwoner van Windmolenbroek, die ook prachtige verhalen zijn voorgeschiedt dat we een warmtenet voor hem hebben en dat we die gasmeter gratis weghalen. Hij kwam hier bij het politieke beraad in de zaal hiernaast en hij had spijt als haren op zijn hoofd. Nogmaals, naar dat voorbeeld verwijzend: de Lokaal Almelo Samen-fractie weet dat het misgaat zo meteen en de

Lokaal Almelo Samen-fractie stemt nu toch in. Ik vind wel dat de Lokaal Almelo Samen-fractie dat zou moeten uitleggen aan haar kiezer en aan de inwoners.

De heer HUBERS (Lokaal Almelo Samen): Daar was ik mee bezig, maar ik werd onderbroken in mijn betoog.

In Almelo gaat zelfs Cogas er prat op dat er reeds 800 woningen zijn aangesloten op een houtgestookt warmtenet. Maar het verzet neemt toe tegen grote biowarmtecentrales, maar ook tegen kleinere. Kijk in dezen naar Wildervank voor klachten over stank, rook en roet. Vergeet eveneens niet de klachten over het toenemende aantal houtgestookte kachels van particulieren. Kortom, de energietransitie kent vele haken en ogen en voorbeelden van mislukkingen, maar ook toenemende vragen over de betaalbaarheid van de beoogde energietransitie. Dat wordt nog eens versterkt door een flankerend rijksbeleid met alsmaar kostenverhogende heffingen op aardgas, waardoor meer en meer particulieren meer aan heffingen betalen dan aan de kostprijs van aardgas.

Er worden ook in Nederland nog steeds veel meer gasgestookte cv-ketels verkocht dan warmtepompen. Warmtepompen zijn feitelijk nog niet geschikt voor woningen van voor 1975, omdat deze woningen nauwelijks betaalbaar geïsoleerd kunnen worden. Onder deze condities dreigt de burger met de kleine portemonnee de dupe te worden, mede door flankerend rijksbeleid van oplopende verhogende milieuheffingen, terwijl bij de mensen met lage inkomens de middelen ontbreken om betaalbaar hun huis te kunnen transformeren naar aardwarmte en elektra.

Tot slot. Lokaal Almelo Samen heeft bij herhaling gepleit voor het behoud van het gasnet voor mogelijk toekomstige toepassing bij gebruik van waterstof als energiebron voor verwarming. Ook hier willen wij zekerheid dat het bestaande gasnet in dezen ongemoeid blijft en niet wordt ontmanteld. De voet van Lokaal Almelo Samen blijft daarom boven het rempedaal hangen van alle te presenteren initiatieven, mochten deze te duur uitpakken voor de burger.

Mevrouw MUNNICH (VVD): Voorzitter! De VVD heeft kennisgenomen van het voorstel voor de Warmtevisie. De VVD vindt het positief dat minimaal elke vijf jaar de Warmtevisie wordt herzien en dat er mogelijkheid is om de Warmtevisie eerder te herzien in het geval van innovaties. De VVD kan zich daarnaast vinden in de uitgangspunten van de Warmtevisie.

We zijn ook verheugd dat belanghebbenden en inwoners bij het proces van verduurzaming betrokken worden. Op die manier ontstaat er betrokkenheid en worden zij gestimuleerd om ook na te denken over de mogelijke aanpak van de transitie in hun omgeving. Dat sluit ook meteen aan bij integrale gedachten van de Omgevingswet en de Omgevingsvisie. We zijn echter nog wel benieuwd naar de betaalbaarheid. Kan de wethouder meer beeld en geluid geven over in welke hoek de financiering gezocht moet worden voor deze transitie? En kan de wethouder aangeven wanneer hij met de raad in gesprek gaat over de financieringsparagraaf/de dekking?

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Voorzitter! In 2030 moeten de eerste anderhalf miljoen woningen van het aardgas af in Nederland. In 2050 moeten we allemaal van het gas af zijn. Almelo moet hier ook een bijdrage aan leveren. Geen geringe opgave. Met Arrest Twente en ook met de Energieladder zijn hiervoor de eerste aanzetten gegeven. De visie die we nu vaststellen, heeft voor wat betreft de uitgangspunten die benoemd zijn in het raadsvoorstel de instemming van de GroenLinks-fractie. Dit hebben we eerder ook al aangegeven in het politiek beraad van 6 juni 2020. In dat beraad hebben we nog een aantal kanttekeningen geplaatst. Ook andere partijen hebben opmerkingen gemaakt. Die kunnen we allemaal teruglezen in bijlage 2.

Toch willen we nu nog een paar punten benoemen die we straks vooral bij de uitvoering van belang vinden:

- creëer maximale betrokkenheid van de bewoners. Zorg voor een ruime deelname aan projecten van zowel huurders als woningeigenaren;
- houd de kosten voor de burgers zo laag mogelijk;
- zet alleen biomassa in als dit van afval afkomstig is, dus geen import van hout. Daarmee kan ik me vinden in het verhaal van de heer Hubers;
- gebruik maximaal restwarmte;
- de systemen die toegepast gaan worden, zullen naast individuele initiatieven, over het algemeen collectief zijn. Kijk hierbij ook naar kleinere collectieve mogelijkheden, bijvoorbeeld warmtepompen voor 8 tot 12 huishoudens. Dus niet alleen grootschalige warmtenetten.

Tot slot vragen we de wethouder bij het opstellen van de plannen zowel naar warmte als

koeling te kijken. We zien dat de zomers soms extreem warm zijn. Daardoor zal de vraag naar koeling toenemen. Het massaal inzetten van airco's ziet GroenLinks als een slechte ontwikkeling. Beter is het om te kijken naar warmte- en koudebronnen, bijvoorbeeld het water in het Twentekanaal.

De heer VAN MARLE (CDA): Voorzitter! In het jaar 2030 geen aardgas meer gebruiken voor ruimteverwarming, warm tapwater en koken. Krijgen wij dan vanaf 2030 een koude douche? Het blijft een ambitieus plan, zeker gezien de relatief korte termijn tot 2030, maar noodzakelijk. Ook Almelo ontkomt niet aan de warmtetransitie. Dat hebben we eveneens uitgedragen in het programma Duurzaamheid. Almelo heeft zich ook gecommitteerd aan het nationale Klimaatakkoord. Almelo zet in met vier gebieden, c.q. wijken, die zich er goed voor lenen om in 2030 aardgasvrij te zijn - het zogenaamde laaghangend fruit.

Wat betreft het uitgangspunt betaalbaarheid: is er al duidelijkheid omtrent de subsidie van het Rijk van ruim € 4 miljoen per wijk voor deze vier wijken? In het raadsvoorstel wordt gesproken over woonlastenneutraliteit. Dit principe hanteert het Rijk. In het raadsvoorstel wordt gesteld dat Almelo het uitgangspunt hanteert dat de warmtetransitie betaalbaar moet zijn voor iedereen. Dit laatste principe is nogal wat anders dan de woonlastenneutraliteit. Kan dit door de wethouder nader worden geduid?

Ik wil namens de CDA-fractie nog kwijt dat het verstandig is geweest om vaart te hebben gemaakt met de Warmtevisie, daar er nu meer tijd is voor het opstellen van de wijkuitvoeringsplannen met die vier wijken, c.q. gebieden.

Als laatste punt: de CDA-fractie wil dit raadsvoorstel graag nomineren voor de Raadsmeter.

De VOORZITTER: De eerste is alweer binnen. Dank u wel. Ik geef graag het woord aan de wethouder voor het programma Duurzaamheid, de heer Van Mierlo. Als mevrouw Plant hier over een jaar niet meer werkt, dan weet ze het in ieder geval als de Raadsmeter komt, wat we niet hopen, mevrouw Plant.

De heer VAN MIERLO (wethouder): Voorzitter! Dat onderschrijf ik.

Het gaat in deze visie om uitgangspunten en potentiële oplossingen, niet zozeer om definitieve beslissingen. Dat is ook maar gelijk met de deur in huis richting mevrouw Pol. Die definitieve beslissingen, die definitieve oplossingen voor de geselecteerde wijken worden in overleg met inwoners, bedrijven en partners gekozen in de wijkuitvoeringsplannen. De raad heeft het laatste woord. Mevrouw Pol vroeg daar expliciet naar. De raad beslist nu over de uitgangspunten en de dingen waar we naar moeten streven, maar nog niet over de dingen waar kosten aan verbonden zijn. Dat komt in de wijkuitvoeringsplannen. Daar moet de raad opnieuw over beslissen.

Het is terecht wat ik ook de heer Van Marle hoor zeggen: door die Warmtevisie nu als het ware naar voren te halen - want het loopt net iets voor op het tijdspad dat gekoppeld is aan die klimaatwetgeving, waar wij als gemeenten mee van doen hebben - geeft dat ons meer tijd om zorgvuldig en goed over die wijkuitvoeringsplannen met onze inwoners en andere betrokken partners te communiceren en in gesprek te gaan over wat de beste oplossing op die schaal is.

Ik begin met de laatste spreker, de heer Van Marle. Hij vraagt of wij niet een koude douche krijgen vanaf 2030? Bij de tandarts en de kapper liggen wel eens van die magazines, u kent ze wel van de Leesmap. Daarin las ik onlangs dat je van een koude douche een enorme energieboost krijgt. Dat geeft de hele dag door een hoge dosis aan energie. Daar houd ik me graag aan vast. We staan de komende tijd ervoor om met onze inwoners, bedrijven en partners te spreken en te kiezen voor oplossingen voor de geselecteerde wijken in die wijkuitvoeringsplannen. Na de besluitvorming van vanavond gaan we daar met veel energie aan beginnen.

De VOORZITTER: Die koude douche prikkelt de heer Stöteler om een interruptie te plegen.

De heer STÖTELER (PVV): Het is allemaal leuk en aardig, maar we zijn hier met een hartstikke serieus onderwerp bezig. Dit gaat hartstikke veel geld kosten voor hartstikke veel mensen. De wethouder staat hier grapjes te maken. Nogmaals, allemaal leuk en aardig, maar dat

past niet als we over twee jaar allemaal mensen hebben die tegen allerlei hoge kosten aanlopen vanwege het besluit dat hier vanavond genomen wordt.

De heer VAN MIERLO (wethouder): Dan loopt de heer Stöteler voor op de feedback die ik graag teruggeef op de inbreng van de PVV-fractie en meerdere fracties, want daar gaat het juist ook om die betaalbaarheid en wat het betekent voor de mensen achter de voordeur. Staat u mij dat ik dat verder meeneem in mijn verhaal.

De subsidie waarover wordt gesproken, is van de proeftuin Aardgasvrije Wijken. Dat is een subsidie van circa € 4 miljoen die per ronde beschikbaar is voor in totaal 25 wijken in Nederland. De eerste twee rondes zijn al geweest. De derde ronde start in het voorjaar van 2021. Daar kan elke gemeente een aanvraag voor indienen, voor één wijk c.q. gebied. We hebben nog geen aanvraag ingediend, omdat we daar pas mee willen starten na het raadsbesluit over deze Warmtevisie. We hopen dat we mee kunnen doen met de ronde in het voorjaar van 2021. Rond de zomer van volgend jaar wordt bekend of die subsidie wordt toegekend voor één gebied in onze gemeente. Wij koersen - dat leest u ook in het dictum - op de Aalderinkshoek Noordwest.

Er is door diverse fracties aandacht gevraagd voor betaalbaarheid en woonlastenneutraliteit. Woonlastenneutraliteit is ook een principe dat wij hanteren. Dat ziet u ook in de schriftelijke beantwoording van de vragen die in het laatste politieke beraad over dit onderwerp aan de orde zijn geweest. Maar de verantwoordelijkheid voor die woonlastenneutrale transitie, om die mogelijk te maken, ligt ook bij het Rijk. Daar hebben we eerder in de politieke beraden expliciet met elkaar van gedachten over gewisseld. Zij hebben dit vastgelegd in het Klimaatakkoord. Door dit bewust zo te noemen in de visie en het raadsvoorstel willen we die verantwoordelijkheid duidelijk daar adresseren. Als gemeente zullen we dat continu scherp voor de bril houden.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Dat verbaast me. Als die verantwoordelijkheid bij het Rijk ligt, waarom presenteert het college ons dan een Warmtevisie waarin die kosten nog niet duidelijk zijn? Dan zeg je toch tegen het Rijk dat je niet aan de slag gaat voordat dat duidelijk is?

De heer VAN MIERLO (wethouder): Het is als het ware een soort tweetrapsraket. We moeten nu met elkaar in de Warmtevisie aangeven waar wij voor de periode tot 2030 mogelijkerwijs haalbare wijken zien waar we deze stappen kunnen zetten. Dan komt juist in dat diepere detailniveau - in die wijkuitvoeringsplannen, waarvoor u hierna aan zet bent - de business case. Dan komt de vraag of we het allemaal op die schaal waar kunnen maken. Is het allemaal financieerbaar? Wat betekent het concreet onder aan de streep? Uiteindelijk beslist de raad hoe we daar mee omgaan. Dit is als het ware op hoofdlijnen, de principes, de wijken waarvan wij denken dat het daar haalbaar is. Vervolgens gaan we trechters, verdiepen en kijken hoe het kostentechnisch allemaal uitwerkt.

De VOORZITTER: Het visualiseert niet helemaal. Er zijn nu drie mensen die een interruptie willen plegen.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Prachtige termen zoals business case. Maar hoe zit het met business case Windmolenbroek? Ik haal even de woorden aan, dan zitten we allebei in hetzelfde straatje te praten: woonlastenneutrale energie betekent dat investeringen die nodig zijn voor het verduurzamen worden gefinancierd uit de besparingen van de energierekening. Maar de feitelijke business case - wat in Almelo al is gebeurd, en toch presenteert het college deze Warmtevisie - is juist dat die bewoners nu al duurder uit zijn. Dat heeft de wethouder ook gehoord. Hoe vindt de wethouder het dan verantwoord dat hij deze visie aan ons presenteert? Hoe gaat hij dit verkopen aan de bewoners van de Windmolenbroek, die al weten dat dit niet werkt?

De heer VAN MIERLO (wethouder): Ik begrijp wat mevrouw Pol bedoelt, maar we hebben voor deze wijken waar het om gaat en ook de warmtebronnen die we daarvoor willen inzetten, nog helemaal geen business case opgesteld. We hebben nog helemaal niet uitgewerkt wat het betekent. Mevrouw Pol leest in de Warmtevisie dat we bijvoorbeeld vol willen inzetten op het gebruik van restwarmte. Dat betekent dat je daar iets voor moet doen om dat op die manier in dat warmtenet in te regelen. Waar mevrouw Pol op doelt, is het huidige warmtenet in de

Windmolenbroek. Die business case is jaren geleden gemaakt. Nu kijken we vooruit. Je kunt het niet vergelijken met een warmtenet dat jaren geleden op principes van toen is ontwikkeld. Wij gaan nu op basis van de innovaties - waar ook mevrouw Munnich op wijst, namelijk dat we daar oog voor hebben en periodiek de visie op herijken - kijken hoe we dat kostentechnisch kunnen presenteren. Het zijn heel andere ontwikkelingen en in die zin niet vergelijkbaar met elkaar.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Met andere woorden beweert de wethouder dat die bewoners van toen in die tijden niet zijn voorgeschoteld dat ze goedkoper uit zouden zijn?

De heer VAN MIERLO (wethouder): Die woorden beweert ik op die manier niet. Er worden bij deze presentatie rondom het warmtenet Windmolenbroek verkeerde vergelijkingen gemaakt. Ze hebben daar geen overgang gehad van gas naar een warmtenet. Daar is vanaf het begin al een warmtenet. Nogmaals, het zijn heel andere ontwikkelingen. Over de business case die we straks gaan presenteren, mag de raad uiteindelijk zijn oordeel vellen, maar gebaseerd op de technieken van nu.

De heer WEINREDER (Fractie Weinreder): De wethouder sprak over de subsidie uit Den Haag. De aanvraag is nog niet ingediend. Stel, hij vraagt het aan en die aanvraag wordt afgewezen, hoe wil de wethouder dat alles gaan bekostigen?

De heer VAN MIERLO (wethouder): Een terechte vraag. We hebben die aanvraag niet gedaan, omdat wij graag eerst van de raad willen horen dat hij het ermee eens is dat, als wij die subsidie binnen kunnen slepen, we dan ook met die wijk aan de slag gaan voor 2030. Dus de raad eerst aan zet voor dat principe, daarna starten we dat pas op. Maar mocht die subsidie niet worden toegekend, dan is het heel simpel, dan wordt de Alderinkshoek Noordwest, zoals het er nu naar uitziet, nog niet aardgasvrij voor 2030. Zo staat het ook verwoord in het raadsvoorstel.

De heer STÖTELER (PVV): Woonlastenneutraal - dat horen we hier de wethouder zeggen, dat horen we vaker op verschillende plekken mensen zeggen. Ik zou graag willen weten wat dat nu precies betekent. Ik kan mij voorstellen dat je middels subsidies het inderdaad woonlastenneutraal kunt maken. Stel je voor: inkomsten komen binnen in je rechter broekzak en in je linker borstzak zitten de woonlasten en daar stop je subsidie bij; die kosten gaan omhoog, dan stop je er subsidie bij en zegt dat ze gelijk zijn. Maar die subsidies moeten ergens vandaan komen, die moeten opgehoest worden door anderen. Het gebruik van subsidies in dit geval is het verschuiven van geld van heel veel mensen naar een paar mensen, die enthousiast worden gemaakt voor de energietransitie. Daarmee maak je die investering nog niet rendabel. Daarmee wordt het geen investering, daarmee zijn het nog steeds kosten. Ik zou graag willen weten wat de wethouder bedoelt met woonlastenneutraal. Betekent het dat het totaalpakket aan kosten voor onze inwoners altijd hetzelfde blijft en niet verhoogd wordt door deze maatregelen, ook niet de inkomstenbelasting en al dat soort zaken? Of betekent dit dat de woonlasten gesubsidieerd worden en die dus wel gelijk blijven, maar dat aan de andere kant, aan de inkomstenkant bijvoorbeeld of bij andere gemeentelijke belastingen, de kosten in één keer omhooggaan omdat die woonlasten gesubsidieerd moeten worden?

De heer VAN MIERLO (wethouder): Dat zijn eigenlijk een aantal vragen in elkaar. Woonlastenneutraal is dat je de kosten voor zo'n investering, bijvoorbeeld voor een lening, maandelijks terug kan verdienen door een besparing op je energierekening. Het gaat vaak om leningen. De rijksoverheid kijkt op dit moment naar die pakketten. Dan heb je bijvoorbeeld een bepaald maandbedrag, dat bespaar je op je energierekening en los je af als lening. Dat kan per bewoner, per bewoning, per huis verschillen. Subsidie is bedoeld als aanjager. Ook die subsidie waar we het nu over hebben in het kader van dat programma Aardgasvrije Wijken is bedoeld om die eerste projecten op gang te brengen. Zo moet je het zien.

De heer STÖTELER (PVV): Exact. Dat is inderdaad het doel van subsidie. Maar daarmee loop je tegen een enorm gat aan, want je hebt die eerste drie woningen zwaar gesubsidieerd groen gemaakt. Daarmee maak je dat voor de Bühne aantrekkelijk. Maar voor die volgende woning is geen subsidie en dan? Het doel van de subsidie is om iets rendabel te maken, om

ontwikkelingen aan de gang te brengen. Maar die ontwikkelingen stagneren zodra die subsidie ophoudt. Dat zie je ook met windmolens, dat stagneert direct.

De heer VAN MIERLO (wethouder): Ik probeer het nog een keer. Je ziet in de tijd, zo moeten we het ook bekijken, dat innovaties steeds betaalbaarder worden. Waar wij ook naar kijken - dat leest u ook in de stukken - zijn de "meepakkers". Als je op enig moment maatregelen gaat treffen die het wooncomfort verbeteren, kan je op die manier ook gaan kijken wat dat betekent in het kader van deze energietransitie. Energiebesparende maatregelen - daar kom ik zo meteen in reactie op een aantal andere sprekers nog op terug - zijn heel belangrijk, want dat bespaart op de kosten die je maandelijks moet maken op je energie. De kern van de afspraken die aan het Klimaatakkoord vastzitten, is dat gemeenten deze stappen moeten zetten. Ik hecht daar als portefeuillehouder aan dat we zo snel mogelijk en zo uitgebreid mogelijk met onze inwoners over die specifieke gebieden aan de slag gaan en kijken hoe dat mogelijk te maken is. Wij maken als lokale overheid gebruik van alle kansen die ook de rijksoverheid ons op dat vlak biedt. We zouden gek zijn als we dat niet doen.

Toch nog even verder over die betaalbaarheid. De fracties van Leefbaar Almelo en VVD hebben gevraagd wanneer wij duidelijkheid krijgen over die betaalbaarheid. Zodra wij, hopelijk vanavond, de Warmtevisie vaststellen, gaan we aan de slag met die wijkuitvoeringsplannen. Die moeten uiterlijk eind 2021 zijn vastgesteld door de raad voor de wijken tot 2030. Dat is een afspraak uit het Klimaatakkoord. Wij gaan ervanuit dat juist ook vanuit de rijksoverheid nadere duiding daarop bekend zal zijn. Daar kunnen we de raad dan over informeren. Wij streven er natuurlijk naar om, mocht er al eerder duidelijkheid over zijn, de raad daarover te informeren. Dat bepaalt namelijk voor een groot deel of zo'n wijkuitvoeringsplan uitvoerbaar is of niet. Mochten die plannen niet of onvoldoende betaalbaar zijn, dan moeten we op zoek naar andere mogelijkheden. Zo simpel zit het in elkaar.

De heer ZIELMAN (Democraten.Nu): Ik hoor de wethouder zeggen dat we moeten kijken naar andere mogelijkheden. Dat triggerde iets bij mij. We zijn hier bezig met het vaststellen van een visie. Dat is goed, we moeten visie hebben want anders komen we niet vooruit. Dat vind ik een goede ontwikkeling. Alleen merk je ook al aan de raad dat er heel veel vragen omtrent de betaalbaarheid zijn. Er is pas geleden een onderzoek geweest dat het op dit moment voor de gemiddelde huiseigenaar niet rendende is om die investeringen te doen in zijn eigen huis, omdat je het niet binnen 30 jaar terugverdiend. Er moet wat voor gebeuren eer dat wel zo is. De wethouder geeft nu aan dat ze bezig zijn om de wijkuitvoeringsplannen voor te bereiden. Maar hij zegt dat hij nog niet weet of we de subsidie krijgen. Wat zijn dan de andere mogelijkheden die de wethouder heeft op het moment dat wij die subsidie niet krijgen? Dat zou hij eigenlijk in deze visie al mee moeten nemen. Want het kan zijn dat er niet genoeg middelen zijn om het ten uitvoer te brengen.

De heer VAN MIERLO (wethouder): Daar zit de financieringsvraag aan vast en die komt dus niet in deze fase, omdat we nog niet weten wat de precieze plannen exact gaan worden en met welke warmtebron we dat per wijk gaan doen. In die zin zou ik dan echt met een grote duim over financiering gaan spreken hier en dat is ondoenlijk, ook omdat - dat stellen we ook in de uitgangspunten - betaalbaarheid een van de uitgangspunten is van deze visie. Dat blijft een uitgangspunt. Er kunnen dus gebieden zijn waar een warmtenet bijvoorbeeld niet kosteneffectief is. Dan zouden we moeten kijken naar andere scenario's en andere mogelijkheden. Wij gaan bijvoorbeeld ook kijken of we een collectief systeem kunnen realiseren. We zouden ook kunnen kijken - dat is de kleinschaligheid waar de heer Buitenweg op doelt, daar wordt serieus over nagedacht - of het, als je het met een nog kleiner groepje inwoners doet, het dan voor dat gebiedje nog slimmer uitvoerbaar is. Dat moeten we allemaal bekijken. Bijvoorbeeld een individueel systeem, dat kan ook nog. Zeker ook op het moment dat je wat verder afzit van de infrastructuur, van zo'n warmtenet bijvoorbeeld, moet je naar andere oplossingen kijken en dat is echt maatwerk. Dat is nu in deze fase echt nog niet te stellen.

De heer ZIELMAN (Democraten.Nu): Dat begrijp ik. Er zijn twee manieren waarop je tot dat doel kunt komen. Aan de ene kant is er subsidie en zoveel mogelijk geld erbij leggen zodat je de middelen die je nu hebt en de technieken die je nu hebt, kunt gebruiken en betalen. Aan de andere kant geeft de wethouder aan dat wij in Nederland met elkaar hebben besloten om van het

gas af te gaan, terwijl we nog niet wisten hoe we dat gingen oplossen met elkaar. Huizen van na 1995 zijn redelijk geïsoleerd en kunnen met een warmtepomp omgaan. Alles van daarvoor is per case afhankelijk en van voor 1980 kom je sowieso in de problemen. Dan vraag ik me af of het niet handiger is om deze visie op dit moment te parkeren. Natuurlijk, we moeten verder gaan met de plannen die we hebben en we moeten die zeker niet in de ijskast leggen. Maar misschien moeten we wel wachten en de ontwikkelingen volgen om te kijken of er goedkopere alternatieven zijn.

De heer VAN MIERLO (wethouder): Ik heb in eerdere politieke beraden al aangegeven - eigenlijk is dat in antwoord op het punt dat de heer Zielman maakte - dat 2030 nog wel even duurt. Daar gaat nog wel een aantal raadsperioden overheen, om maar even in die beeldspraak te spreken. Die innovaties houden we scherp in de gaten en dat is ook reden om periodiek de Warmtevisie te herijken. Belangrijk voor de financieringsvraag is dat de gemeente niet zelf investeert. Dat doen ontwikkelaars, bijvoorbeeld voor die warmtenetten. Daar stellen wij randvoorwaarden en kaders voor. Niks doen en nu maar wachten is voor ons "not an option". We doen het waar het kan en voor de rest wachten we op alternatieven. Dat is ook exact de reden waarom we nu in deze Warmtevisie voor deze wijken kiezen, of delen van wijken, en niet voor andere of voor de hele stad.

In voorstellen die duurder uitvallen voor inwoners behoudt de heer Hubers van Lokaal Almelo Samen zich het recht voor om op de rem te trappen. De besluitvorming is voorbehouden aan de raad, dat snap ik. Dat is ook terecht. Maar naar aanleiding van die Warmtevisie gaan we samen met inwoners aan de slag met die wijkuitvoeringsplannen en moet dat voldoen aan die uitgangspunten die we benoemd hebben. Dan komen we wederom bij de raad terug voor de besluitvorming rondom die individuele wijken. Tegelijkertijd geeft de heer Hubers aan dat we op moeten passen met biomassa. Dat was niet alleen hij, maar ook de heer Stöteler gaf dit aan. Dat snap ik. Biomassa valt niet binnen de beoogde alternatieven voor de eerste geselecteerde wijken. In die zin kan ik hen geruststellen.

De heer DE VRIES (PvdA): Voorzitter! Een hele simpele vraag over de betaalbaarheid. Die wijkuitvoeringsplannen komen er, wij gaan daarover. Maar hoe werkt het principe in de opbouw daarnaartoe? Gaat het om een krappe meerderheid of moet er driekwart instemming zijn in dat hele participatieproces? Kan de wethouder schetsen hoe dat werkt?

De heer VAN MIERLO (wethouder): Uiteindelijk is het deze gemeenteraad die daartoe besluit. Dat is gewoon de helft plus een. Maar in het hele participatieproces moeten we kijken hoe dat uitpakt op de schaal van buurten en wijken, waar we het exact over hebben. Daar zitten echt wel zaken - dat is ook waar de heer Zielman op doelt - die we als maatwerk moeten afpassen. Inwoners worden niet verplicht om mee te doen. Bij corporaties is bijvoorbeeld 70% instemming nodig, dat is wel concreet. Maar we kunnen inwoners niet verplichten om mee te doen. Dat zie je ook elders in het land. Dat maakt het natuurlijk wel ingewikkeld. Het participatieproces heeft als doel om inwoners mee te laten denken en doen. We hebben in de fase in aanloop naar deze visie een avond gehad met inwoners, waar zeer kritische en positief kritische opmerkingen zijn gekomen, waarop we onze uitgangspunten in deze visie hebben gebaseerd. Dat proces moeten we goed met elkaar doorlopen en daar ook expliciet de tijd voor nemen. Ik blijf dat benadrukken. Dat is de reden om nu die visie naar voren te brengen, want dan weten we dat we ons gaan focussen op die wijken. Dan gaan we dat gesprek van A tot Z aan, waarbij de raad uiteindelijk beslist.

Het risico voor de burger met de kleine portemonnee. Leefbaar Almelo, Lokaal Almelo Samen en PVV vroegen daar aandacht voor vanwege oplopende heffingen. Ik kan hier heel eenvoudig op reageren. Wij delen dat aandachtspunt. Dat is helder. Dat is een haakje om te melden dat wij ook kleine energiebesparende maatregelen nu stimuleren. We hebben daar een RRE-subsidie voor, Regeling Reductie Energieverbruik. Er wordt ook wel gecommuniceerd "groen voor poen". Daarvoor kunnen inwoners op een laagdrempelige manier energiebesparende maatregelen aanschaffen, dat op die manier ook betaald wordt - denk aan tochtstrips en allerlei zaken - alleen maar met als bedoeling om het voor onze inwoners makkelijker te maken. Dat

proberen we aan alle kanten om daar echt oog voor te hebben. Dat kan de raad op die manier kritisch volgen.

Dan komt onder andere de heer Stöteler met de rapportage van het Planbureau voor de Leefomgeving.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Voorzitter! Ik hoop dat de wethouder ook kijkt in hoeverre er mogelijkheden zijn mensen te helpen bij maatregelen in plaats van geld te vragen van mensen. Hij weet dat er in de stad voldoende mensen zijn die het geld nodig hebben voor andere zaken en niets overhouden. Dan is het vervelend om het bij mensen zelf neer te leggen, of het nu kleine maatregelen zijn of niet. Dus ik ben benieuwd hoe de wethouder kijkt naar bijvoorbeeld - dat probeerde ik net aan te geven - inkomensafhankelijke maatregelen. Dat mag niet zomaar, maar daar is vast wel een mouw aan te passen. Want ik heb liever dat de mensen die voldoende te besteden hebben voldoende bijdragen.

De heer VAN MIERLO (wethouder): Ook dat punt is helder. Inderdaad, we kunnen dat niet met inkomensafhankelijke zaken doen. Het is van belang om te melden dat wij via Duurzaam Thuis Twente gratis wooncoaches hebben. Wooncoaches zijn niet gratis, maar inwoners kunnen er om niet gebruik van maken, om een onafhankelijk advies te krijgen wat voor hem/haar, en ook voor de portemonnee die eraan gekoppeld is, stappen zijn die gezet kunnen worden. Dat faciliteren wij. Dat sluit ook aan bij wat mevrouw Buikema aangaf, namelijk dat we moeten zorgen dat we de goede voorbeelden uitvergroten en ventileren. Die zijn er zeker. Ook bij woningen van voor een bepaald bouwjaar, waarvan je op het eerste gezicht denkt dat het daar ingewikkeld wordt. We hebben, dat heeft u ongetwijfeld gezien, een Duurzaamheidspagina in het Almeloos weekblad, waar we juist de goede voorbeelden - om anderen te stimuleren het ook te doen - uitvergroten om mensen over de streep te trekken. Dat geldt ook voor de focus op mensen. We hebben wooncoaches, maak daar gebruik van om onafhankelijk advies te krijgen over wat u kunt doen gekoppeld aan de omvang van uw eigen portemonnee.

Ik kom bij de rapportage van het Planbureau voor de Leefomgeving. De heer Stöteler leest het nieuws, maar er is vrij snel na het verschijnen van die PBL-rapportage een reactie op gekomen, die in het binnenlands bestuur is verschenen, waarin expliciet wordt aangegeven dat het onderzoek beperkt is ingezet. Het is ook te eenvoudig om in zijn algemeenheid nu bepaalde zaken te concluderen. Er wordt bijvoorbeeld alleen naar luchtwarmtepompen gekeken en niet naar andere alternatieven en alleen naar tussenwoningen, niet naar andere typen woningen. Dat maakt het ingewikkeld. Het rapport van het Planbureau benadrukt wel - dat is een belangrijk punt - die woonlastenneutraliteit. Maar het is niet zo onmogelijk als het lijkt, ook in de persberichten die daarover verschenen zijn. Dat als tegenhanger.

De heer Buitenweg van GroenLinks geeft aan dat er maximale betrokkenheid gecreëerd moet worden voor huurders, woningeigenaren en dergelijke. Dat is terecht. Dat proces gaan we met elkaar in - zoveel mogelijk betrokkenheid. We kijken ook al naar kleine systemen, op kleine schaalgrootte. Dat heb ik net aangegeven. Er zijn warmtenetten die afhankelijk van het ontwerp ook als koeling kunnen worden ingezet. We zijn ons daarvan bewust. Dat moet in de gedachtenvorming verder aandacht krijgen.

Daarnaast is het zo - dat gaf ik net al aan - dat de huidige situatie ook duurder gaat worden. Maar tegelijkertijd kan verduurzaming ook comfort opleveren. Er wordt geen rekening gehouden met koppelkansen in dat geval. Zoals je vloer isoleren, wanneer deze toe is aan vervanging, om dan bijvoorbeeld over te gaan op elektrisch koken. Dat zijn allemaal voorbeelden waar je over na kunt denken als je toe bent aan een nieuwe keuken. Dan kun je echt kansen koppelen en die in het hele perspectief goed beschouwen.

De verhuurdersheffing is een landelijk punt. Daar hebben we in VNG-verband aandacht voor gevraagd. Het is terecht dat het wordt aangehaald, maar we gaan daar lokaal niet over.

De heer Hubers vraagt of de bestaande leidingen niet uit de grond gaan. Alleen huis-aansluitingen kunnen worden verwijderd in overleg met een bewoner, maar niet de infrastructuur in de hele straat.

De Lokaal Almelo Samen-fractie sloot af met de uitspraak dat zij boven het rempedaal blijft hangen. Ik snap dat maar, toch weer even beeldspraak, ik zou kiezen voor de adaptive cruise

control, want dan kunnen we gewoon meters blijven maken en in de context van de Warmtevisie blijven voldoen aan de uitgangspunten bij het uitwerken van onze wijkuitvoeringsplannen.

De VOORZITTER: Dank u wel voor uw beantwoording in eerste termijn. De heer Hubers wil nog interrumperen.

De heer HUBERS (Lokaal Almelo Samen): Ik wil de wethouder vragen of hij die termen wil uitleggen, zodat het begrijpelijk is voor alle Almelse burgers.

De heer VAN MIERLO (wethouder): Het was natuurlijk als grapje bedoeld. Ik snap wat de heer Hubers zegt, namelijk dat zijn fractie dit zeer kritisch blijft volgen juist wat betreft de betaalbaarheid. Dat ben ik helemaal met de heer Hubers eens. Maar in de tussentijd moeten we wel doorwerken aan het plan, we kunnen niet stil blijven zitten. Op het moment dat die plannen geconcretiseerd zijn op het lagere detailniveau, die wijkuitvoeringsplannen, dan is de raad aan zet om te beoordelen of we dit gaan doen of niet en of we moeten aanpassen of een andere keuze moeten maken.

De VOORZITTER: Fijn, dank u wel. Dan gaan we luisteren naar de tweede termijn.

De heer DE OLDE (PVA): Voorzitter! Ik hoorde van de wethouder dat het geen biomassa wordt. Dus er worden geen bomen omgekapt en het Nijreesbos blijft bestaan. Mijn vraag is wat voor warmtenet de wethouder dan wil gaan gebruiken. Aan welke energiebron denkt hij?

De heer STÖTELER (PVV): Voorzitter! Een aantal punten. Bij mij gaan de nekharen overeind staan, dat gebeurt hier heel vaak. Op het moment dat je aantoonst dat iets onrendabel is, wordt er gesmeten met subsidies hier en subsidies daar, terwijl die subsidies ook opgehoest moeten worden. Daar hebben we net al even wat over gewisseld, maar ook daar hoor ik de wethouder zich niet duidelijk over uitspreken. Waar komen die subsidies dan vandaan? Die moeten ook betaald worden. Er bestaat niet zoiets als kostenneutraal in dezen.

Van de heer Zielman hoorde ik dat woningen van na 1995 een warmtepomp kunnen gebruiken, want die zijn geïsoleerd. Maar ik had een installateur over de vloer, die een nieuw toilet kwam installeren. Ik vroeg hem, want hij doet warmtepompen bij een nieuwbouw, als een werkelijk ware GroenLinkser: "Kan ik dan ook? Dat lijkt me wel mooi zo'n warmtepomp. Dan kan ik van het gas af." Mijn woning is van 1999. Een aantal raadsleden - gelukkig niet allemaal, maar de wethouder ook - weten waar ik woon. Die woning is dus niet geschikt voor een warmtepomp. De installateur zei dat ik achttien zonnepanelen op het dak neer zou moeten leggen om een warmtepomp rendabel te maken. Dat past niet op mijn dak, zo veel dak heb ik niet. Dus dat was niet rendabel. Toen heb ik maar een airco besteld.

Over gasleidingen hoorden we net ook een interactie. De wethouder zei dat de gasleidingen blijven liggen, maar volgens mij hebben wij eerder een overleg of politiek beraad gehad waar misschien wel Cogas aanwezig was en die zeiden: "Als die gasleidingen niet gebruikt worden, worden ze bij de eerste mogelijkheid verwijderd, omdat ze vergaan en dat soort zaken." Dus we horen nu dat de gasleidingen blijven liggen, maar volgens mij hebben we eerder anders gehoord. Misschien dat de wethouder daar nog even op kan verdiepen?

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Voorzitter! Ik hoor van de heer Stöteler alleen maar heel veel woorden over wat er allemaal niet kan en wat hij niet wil in zijn ogen, maar ik heb geen enkel alternatief gehoord tot nu toe van wat hij dan wel wil. Ik weet er wel een die hij gaat noemen natuurlijk, dat is de kernenergie. Maar ook dat zal gepaard gaan met heel veel subsidies. Daar kunnen we hetzelfde verhaal voor ophangen als wat hij doet voor windmolens of voor deze transitie.

De heer STÖTELER (PVV): De heer Buitenweg noemt een hele goede, maar hij heeft mij ook horen zeggen, als hij opgelet heeft, dat die warmtenetten vanuit hoge temperatuur wel prima kunnen. Maar daar is mijn of onze goedkeuring niet voor nodig. Dat kan prima door een corporatie in de stad worden georganiseerd. Dat soort initiatieven zijn prima. Ik heb ook al een keer in een politiek beraad gezegd tegen de wethouder dat hij groen gas moet bestellen voor heel

Almelo. Dan zijn we ook klaar. Dan gebruiken we gewoon het huidige gasnet, ook goed. Dat soort oplossingen heeft de heer Buitenweg mij ook aan horen dragen.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Maar ook dat zal gepaard gaan met subsidies. Ook een hoogtemperatuurnet is een vrij dure investering. Daar zal ook geld van de overheid bijkomen. Dat is misschien een oplossing voor woningen die wat ouder zijn. Maar je kan met die laagtemperatuurnetten heel goed nieuwbouwwijken verwarmen. Dus het kan en-en.

Mevrouw BUIKEMA-ALBERS (ChristenUnie): Voorzitter! Ik wil bij de wethouder nog even terugkomen op wat hij antwoordt over de verhuurdersheffing. Hij zegt dat dit geen plaatselijke aangelegenheid is, dat klopt natuurlijk. Maar ik heb in mijn betoog verwezen naar de ingekomen stukken waarin meerdere gemeentes een motie indienen om de gemeenten te verzoeken om dit probleem bij de landelijke overheid duidelijk te maken. Mijn vraag was dus eigenlijk of Almelo daar ook toe in staat is. Anders kan ik daar alsnog een motie voor indienen.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Voorzitter! Wellicht is het net al ergens ter sprake gekomen. Ik had inderdaad gevraagd of er geen definitieve beslissingen worden genomen. Ik had me met name geënt op het verschil tussen aardgasvrij en aardgasvrij-ready. In de stukken wordt dat door elkaar gebruikt. Ik hoorde net de wethouder, dacht ik, zich ook verspreken. Ik wil graag weten of er op dit moment geen enkele wijk onomkeerbaar aardgasvrij wordt gemaakt. Aardgasvrij-ready zal een tussenstap zijn, maar de mogelijkheid moet blijven om andere opties te gebruiken.

De heer HUBERS (Lokaal Almelo Samen): Voorzitter! Ik wil nog even aanhaken op het aardgasnet. Ik heb daar in het verleden vragen over gesteld. Ik heb daar antwoorden op gekregen. Mij is bekend geworden dat de hoofdleidingen allemaal blijven liggen. Maar ik heb wel geconstateerd dat wanneer de hoofdleiding in de Windmolenbroek aan de linkerkant van de straat ligt en de huizen aan de rechterkant van het aardgas zijn afgegaan, de leidingen van de hoofdleiding naar die huizen onder de weg totaal zijn weggetrokken. Dan heb je wel een deel van het net weggehaald. Het is dus geen afkoppeling net buiten de voordeur.

De heer VAN MARLE (CDA): Voorzitter! Ik hoorde de wethouder noemen dat een van de eerste pilots de Aalderinkshoek Noordwest zal zijn. Dat is het gebied van Beter Wonen als ik het goed heb. Dan ga ik ervanuit dat de gemeente daar geen hoofdrol speelt, maar dat de woningcorporatie daar in de eerste linie staat om haar bezit te verduurzamen met aardgasvrije voorzieningen. Zo zijn er meer wijken in Almelo waar de woningcorporaties een hoofdrol spelen. Zij hebben het meeste bezit, 90% denk ik, in die delen van Almelo.

De wethouder had het over een redelijk lange termijn tot 2030, maar dan verschillen wij van mening. Want ik denk gezien de ontwikkelingen - eigenlijk is er nog geen echt alternatief, het zijn allemaal verschillende probeersels - dat het een relatief korte termijn is naar 2030 toe.

De VOORZITTER: Dank. Dan gaan we opnieuw luisteren naar wethouder Van Mierlo.

De heer VAN MIERLO (wethouder): Voorzitter! Daar geef ik de heer Van Marle op zich wel gelijk in, maar hij weet ook dat een raadsperiode vier jaar is. Dat maakt het in die zin ingewikkeld. Maar terecht: als we nu niet beginnen, zijn we niet zo ver op het moment dat we dat moeten zijn. Het is terecht dat hij stelt dat het tijdpunt van 2030 wel naderbij komt. Exact daarom vond ik het heel mooi om te horen dat we nu de fase van die wijkuitvoeringsplannen ingaan, zodat we nog voldoende tijd hebben om daar met elkaar de zaken voor uit te dokteren.

Wat betreft de Aalderinkshoek Noordwest, constateren wij dat 64% corporatiebezit is in dat gebied. Natuurlijk zijn de woningcorporaties belangrijke spelers in die hele discussie van verduurzaming en warmtenetten. Het is dus helemaal terecht dat de heer Van Marle dat stelt. Het is daarom ook dat de woningcorporaties, net als Cogas en andere partners, bij ons een zeer belangrijke rol in het voortraject hebben gespeeld en ook nu in de fase waarin we met elkaar de volgende stappen gaan zetten. Het is een combinatie van koop en huur. Dus de gemeente heeft een rol, maar de corporaties zeker ook.

Dan kom ik bij het aardgasvrij maken in relatie tot de infrastructuur. De raad heeft daar als het goed is ook een brief bij de ingekomen post van Cogas over kunnen zien, waarbij het de

insteek is om huisaansluitingen weg te halen vanuit het perspectief van veiligheid, maar niet de hele infrastructuur in de wijk. Dat is ook antwoord op de vraag van mevrouw Pol. Op het moment dat het aan de andere kant van de straat ligt, snap ik de zorg van de heer Hubers, maar daarmee wordt er niet in de hoofdinfrastructuur een zodanige permanente ingreep gedaan dat die hoofdinfrastructuur weggaat. Het kan immers best zo zijn dat er straks een ander soort gas doorheen kan en dat het daarom helemaal niet verstandig is om nu dit soort onomkeerbare keuzes te maken. Dus een terecht punt; daar hebben we aandacht voor.

Om heel expliciet te antwoorden op de vraag van mevrouw Pol: op dit moment, nu vanavond hier, worden er inderdaad geen onomkeerbare keuzes gemaakt. Volgens mij kan ik daar niet helderder over zijn. We hebben de intentie en we doen onderzoek naar wat er voor die wijken in het kader van aardgasvrij kan en komen daar bij de raad op terug. Een aardgasvrij-ready woning is een woning die klaargemaakt is om van het aardgas af te gaan.

Mevrouw Buikema spreekt over de verhuurdersheffing. Ik snap haar oproep. Ik had net heel eventjes overleg met onze ondersteuning. Het staat me namelijk bij dat we in VNG-verband bij een vorige ALV, of twee vergaderingen terug, ook al eens een keer met elkaar besproken hebben of we zo'n motie moeten steunen die erop aandringt om die ruimte in te zetten voor de verduurzamingsmaatregelen. Ik heb dat zo even niet scherp. Maar de raad kan erop rekenen dat, wanneer wij kansen zien voor dat soort zaken, we op die trein meestappen.

Dan de gasleidingen waar de heer Stöteler op doelde. Er is een brief gekomen van Cogas en die geeft expliciet aan dat daar de verantwoordelijkheid ligt, die ligt niet bij de gemeente. Het gaat om huisaansluitingen. Het gaat om het perspectief van veiligheid en niet de hele infrastructuur.

De heer Stöteler legt het voorbeeld op tafel van zijn eigen woning. Dat is precies de reden waarom het Hofkampgebied niet nu op de nominatie staat voor de periode 2030, want het zou zomaar kunnen zijn dat er bij hem in dat gebied een warmtenet wel een reële oplossing kan zijn. Dat weten we nu nog niet. Of wellicht andere soorten gas. Dat is op dit moment nog niet concreet helder. Vandaar ook dat we nu de keuze nog niet maken. Dat is gefaseerd.

Wat betreft de subsidies, snap ik de oproep, want een subsidie wordt altijd ergens betaald. Dat is wat ik de heer Stöteler erachter hoor roepen. Maar tegelijkertijd zijn die subsidies bedoeld om de eerste stappen te zetten, om de boel op gang te brengen. Springen wij als gemeente niet op de bres om te kijken of die subsidie voor ons kan worden aangewend, dan doet een andere gemeente het wel. Maar we staan wel lokaal voor die opgave. Wij pakken gewoon die kansen. Ja, dat wordt ergens betaald, dat snap ik. Maar het laten liggen, zou helemaal zonde zijn. Want die subsidies zijn er en op het moment dat je er geen gebruik van maakt, maak je de opgave lokaal alleen maar groter.

Afsluitend kom ik bij de vraag van de heer De Olde. Wij gebruiken als beoogde warmtebronnen restwarmte, restwarmte uit de rioolwaterzuiveringsinstallaties en bedrijven. Dat is de insteek. Daar koersen we op in de voorstellen die we hier vanavond presenteren.

De VOORZITTER: Fijn, dank u wel. Daarmee sluiten we de beraadslagingen op dit stuk. Ik vraag of er behoefte bestaat tot het afleggen van een stemverklaring. Dat is het geval bij de heer Zielman.

De heer ZIELMAN (Democraten.Nu): Voorzitter! Wij hebben besloten om op dit moment tegen deze visie te stemmen vanwege de argumenten die ik net te berde bracht in de discussie met de wethouder. Er zijn op dit moment te weinig aanknopingspunten en er zijn veel te veel mitsen en maren om te kunnen zeggen dat we nu een goed afgewogen oordeel kunnen vormen om voor te kunnen stemmen. Ik ben in de basis voor een visie, maar dan moet hij wel genoeg aanknopingspunten bieden om er met goed fatsoen "ja" tegen te kunnen zeggen.

De VOORZITTER: Fijn. Dan gaan we over tot stemming. Ik heb gezien dat inmiddels de heer Loupattij en de heer Wiertz ook ter vergadering aanwezig zijn. U bent als het goed is met 33 raadsleden. U kunt via de iBabs-module uw stem uitbrengen.

Hierna wordt digitaal gestemd over het voorstel, waarna de voorzitter constateert dat het voorstel is aangenomen met 28 tegen 5 stemmen.

Voor het voorstel hebben gestemd de aanwezige leden van de fracties van CDA, ChristenUnie, D66, Fractie Weinreder, GroenLinks, Lokaal Almelo Samen, Leefbaar Almelo, Lijst Çete, PvdA, SP en VVD.

Tegen het voorstel hebben gestemd de aanwezige leden van de fracties van Democraten.Nu, Forum voor Rechts, PVA en PVV.

De VOORZITTER: Wij noteren de eerste nominatie voor de Raadmeter bij de griffie. Dat is een heel mooie verdienste. Dan gaan we even schorsen. Ook gelet op de coronamaatregelen wil ik u vragen, indien u gaat lopen, om op een gepaste afstand van elkaar te blijven en binnen enkele minuten weer terug te zijn, want het heropstarten van de iBabs-module hoeft niet heel lang te duren.

De voorzitter schorst hierop de vergadering.

Na hervatting van de vergadering stelt de voorzitter aan de orde:

11. Vernieuwde verordening maatschappelijk nuttige tegenprestatie (R 2006135).

De VOORZITTER: Ik heb één kruisje niet gezien op de lijst. Dat is van de heer Ekizkuyu, die hier ook het woord op wenst te voeren. Die voeg ik toe. Dan heb ik daarvoor genoteerd mevrouw Wind, mevrouw Pol, mevrouw Van Doorn, de heer Çete, de heer Stöteler, de heer Hümmels, de heer Teunis, de heer Ekizkuyu, de heer Teeuw, mevrouw Van Saane, mevrouw Geerdink en mevrouw Bijenhof. Dat zijn twaalf sprekers. Ik geef graag als eerste het woord aan mevrouw Wind.

Mevrouw WIND (CDA): Voorzitter! In een goede voorbereiding op deze raadsvergadering heeft de CDA-fractie zich goed verdiept in het stuk. Daarbij hebben we gekeken in hoeverre het ingediende amendement van 7 november 2019 is opgenomen in de aangepaste verordening. Wij zijn blij dat het amendement op deze wijze is opgenomen. Zo wordt het namelijk goed verankerd, zodat de uitvoering van de werkzaamheden goed gestuurd kan worden. Wat wij belangrijk vinden, is dat de mens hierin centraal staat. Maatwerk staat voorop en de professional is hierin de sleutel. In de uitvoering van de verordening moet hierop goed toegezien worden door het college.

Op dit moment is er al een aantal personen dat vrijwilligerswerk doet, maar ook in aanmerking komt om de tegenprestatie te verrichten. De tegenprestatie ziet erop toe dat mensen die niet in staat zijn om te werken, geactiveerd worden. Mensen die al vrijwilligerswerk verrichten, zijn al actief en dragen hun steentje bij aan de samenleving. Daarvoor krijgen zij in sommige gevallen een vrijwilligersvergoeding. Die mag boven op de bijstandsuitkering worden verdiend. Wanneer zij een tegenprestatie zouden gaan verrichten, vervalt deze vergoeding, omdat het wettelijk gezien niet toegestaan is. Dit werkt volgens de CDA-fractie averechts. Daarom willen wij van de wethouder een toezegging dat de mensen die al vrijwilligerswerk verrichten niet direct benadeeld zullen worden, maar dat er tijd en energie gestoken gaat worden in de mensen die nog niet geactiveerd zijn. Wij willen daarom van de wethouder een harde toezegging dat over één jaar een evaluatie plaatsvindt van de uitvoering van deze verordening.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Voorzitter! O nee, ik zit bij het verkeerde onderwerp. Welke vraag had ik hier? Sla mij maar even over, ik ben de vraag kwijt.

De VOORZITTER: Zal ik straks in de sprekersvolgorde opnieuw bij u komen?

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Ja, graag.

De VOORZITTER: Dan is nu het woord aan mevrouw Van Doorn.

Mevrouw VAN DOORN (Lokaal Almelo Samen): Voorzitter! Voordat ik begin, wil ik zeggen dat, nu die agendapunten gewisseld zijn, Lokaal Almelo Samen wel vier keer moet wisselen. Eigenlijk is dat heel raar, dus ik zou willen voorstellen om voortaan de agenda gewoon aan te houden, want er is altijd wel iemand de klos.

De VOORZITTER: Dat punt had bij de vaststelling van de agenda gemaakt moeten worden. Nu is het besluit genomen, dus we laten het hier even bij.

Mevrouw VAN DOORN (Lokaal Almelo Samen): Daarom noem ik het nog een keer, voor de toekomst.

De vernieuwde verordening maatschappelijk nuttige tegenprestatie. Ik heb de wethouder hierover gebeld en ik heb daar ook antwoord op gekregen, maar ik wil toch de vraag nog een keer stellen, omdat er bepaalde bepalingen in deze verordening staan, die tot verwarring kunnen leiden. In artikel 2.1. staat: "een tegenprestatie kan bijdragen aan vergroting van kansen op de arbeidsmarkt". Dat is natuurlijk de intentie en de bedoeling geweest van het amendement dat wij mede hebben ondertekend. In artikel 3.5.a. staat: "het college kan onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden die additioneel van aard zijn, inzetten als tegenprestatie voor zover die werkzaamheden naar zijn aard niet zijn gericht op toeleiding tot de arbeidsmarkt." Dan vraag ik me af of dit nog wel overeenkomstig de oorspronkelijke intentie en bedoeling is. Ik wil graag dat de wethouder daar nog een keer duidelijk antwoord op geeft. Ik vind namelijk die regel verwarrend in dit stuk. Als ik het al verwarrend vind, vraag ik me af hoe andere mensen ertegenaan kijken, die dit lezen en gaan interpreteren. Ik denk dat wij een verordening moeten hebben die duidelijk is en dingen duidelijk aangeeft, zonder dat het voor meerdere interpretaties vatbaar is. Ik vraag me af of de bewoording aangepast moet worden.

We zijn heel blij met wat er verder in deze verordening staat. Lokaal Almelo Samen zou heel graag zien dat er na één jaar een evaluatie plaatsvindt.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Voorzitter! Het zijn twee vragen. Ergens staat er in de verordening onder b op pagina 2 "het volgen van een taal- of beweegtraining". Ik neem aan dat het volgen van een taaltraining zorgt dat men de taal beter gaat beheersen. Maar wat moet ik me voorstellen bij een beweegtraining? Dat is gewoon een beetje nieuwsgierigheid, om te weten waarom ik voor iets stem of tegen.

Ik vraag me ook af of er weleens een dusdanige halsstarrigheid of onwelwillendheid geweest is dat er consequenties aan verbonden zijn door het stopzetten van de uitkering an sich, welke dat dan ook mogen zijn?

De VOORZITTER: Dank u. Het woord is aan mijnheer Çete.

(Er wordt een kort filmpje vertoond.)

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! Ik heb het gevoel dat bepaalde politici hier weer naar terug willen: stempelen, twee keer per dag verschijnen; je moet iets doen voor je geld; het is geen hangmat, het is een vangnet.

Ik vind überhaupt de wet Tegenprestatie al een ramp, maar de invulling daarvan is een nog grotere ramp. Stel, dat we die 20 uur in 44 weken met 2.000 bijstandsgerechtigden gaan doen, dan zijn dat 1,7 miljoen werkuren. De wethouder zegt dat hij dat kan realiseren en dat kan bijhouden met € 230.000 of zo. Nou, succes! Onmogelijk. Zoveel open einden. Stel dat men het niet nakomt, stel dat men het niet kan of wil of whatever, zullen er dan sancties volgen? Wat de sancties zijn, ligt bij het college. Wat zijn de sancties? Verkorten, in hoeverre verkorten? Mogen we überhaupt wel verkorten? Er zijn heel veel openeinderegelingen. Die 20 uur in 44 weken, 70% in 2022: ik wil van de wethouder horen hoeveel uren hij dan per bijstandsgerechtigde wil laten uitvoeren. Want voor de bühne lijkt het heel mooi, vooral voor zijn achterban, dat hij beweert dat hij in 2022 70% van de bijstandsgerechtigden een tegenprestatie zal en kan laten uitvoeren. Maar de wethouder heeft ook in het verleden gezegd dat hij het aantal bijstandsgerechtigden tot 2.200 zou terugbrengen. Dat ik toen had gelezen, maar dat wilde hij niet opnoemen. Het is ook zijn hobby om wekelijks te kijken en te volgen hoeveel bijstandsgerechtigden er nu in Almelo zijn. Ik ben benieuwd of hij zijn hobby voortzet en wat het aantal vandaag is.

Zoals de Fransen het zeggen, het is ook de toon van de muziek. Je kunt voor of tegen deze verordening zijn. Ik ben er principieel op tegen, want ik vind het bühnewerk, het is niet uit te voeren. Ik vind het vreselijk dat wij nog steeds onze mensen, onze Almeloërs, onze stadsgenoten, die bijstandsgerechtigd zijn en een bijstandsuitkering hebben, nog steeds zien als

mensen die daar vrijwillig zomaar zijn ingekomen en die je dan even twee keer per dag moeten laten stempelen. No way.

De heer STÖTELER (PVV): Ontkent de heer Çete dat er heel veel wordt bijgebeund door mensen met een bijstandsuitkering? Niet allemaal, lang niet allemaal. Heel veel mensen zitten er zonder dat ze daar zin in hebben, zonder dat zij dat wilden, door overmacht. Erkent hij dat probleem? Ziet hij dat probleem ook, dat er heel wat mensen zijn, die toch bijbeunen naast die bijstandsuitkering?

De heer ÇETE (Lijst Çete): De heer Hümmels zou nu zeggen dat ze dat goed doen, omdat ze al zo weinig krijgen. Ik wilde het ook bijna zo stellen. Ziet de heer Stöteler het dan als mijn taak om daar op te waken? Of is het de taak van de wethouder en de sociale recherche? Ja, als we het zo in hokjes plaatsen: er zijn ook heel veel mensen die een wietplantage hebben en die een bijstandsrecht hebben. Dat zijn allemaal prototypes van de rechtse vleugel, die we naar voren willen halen, maar daar geloof ik dus niet in. Er zullen best mensen in zitten, die er niet aan voldoen. Ik kan ook mensen in de villawijken noemen die echt niet voldoen aan de wet- en regelgeving in Nederland. Wij kunnen heel machtig doen over bijstandsgerechtigden, maar daar durven wij geen orde op te handhaven.

Mevrouw VAN DOORN (Lokaal Almelo Samen): Voorzitter! Ik wilde alleen zeggen tegen de heer Çete dat wij juist deze mensen zien als mensen en dat wij deze mensen heel graag, door deze tegenprestatie in de verordening op te nemen, willen helpen om weer deel uit te gaan maken van de maatschappij. Dus voor ons zijn het echt mensen die meetellen.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Ik twijfel niet aan de goede wil van mevrouw Van Doorn. Maar bij degenen die dit altijd van hoge daken schreeuwen en bij de wethouder die hier verantwoordelijk voor is heb ik andere ideeën. Dat is de reden dat ik denk dat dit straks zal worden gebruikt als een stok, want daar zijn ze heer en meester in. Daarvoor houd ik mijn hart vast. Ik wil daar niet aan meewerken. Dat is de toon, die ze al eeuwen aanslaan.

Mevrouw BIJENHOF (VVD): Ik sluit aan bij mevrouw Van Doorn. Ik wil het juist positief bekijken. Dit zijn mensen. Je wilt graag dat mensen weer meedoen in de maatschappij, dat ze participeren. Ik ben heel benieuwd hoe de heer Çete dat dan voor zich ziet.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Absoluut niet op de manier zoals de VVD het ziet. Want de VVD heeft het nooit over mensen, maar altijd over geld en hangmat en vangnet en dat soort terminologie. Voor mij gaat het echt om mensen. Ik zie dit als niets anders dan een schoffelplan dat uw politieke leider heeft bedacht, wat niet uit te voeren is. Hij doet dit voor de Bühne. Ik geloof er niet in dat hij 70% van de mensen, 20 uur, 44 weken tegenprestatie gaat laten leveren.

Mevrouw BIJENHOF (VVD): Volgens mij ben ik hier de woordvoerder op, dus ik heb graag dat de heer Çete via de voorzitter naar mij spreekt. Ik ben hier op dit moment de woordvoerder. Wij praten niet over geld, we praten over mensen. Dat heeft de heer Çete kunnen zien in het amendement dat we vorige keer hebben aangenomen. Ik zou graag die discussie nog een keer met de heer Çete aan gaan.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Heel mooi. Als mevrouw Bijenhof ooit een keer wil terugkijken naar de schriftelijke vragen van haar fractie van 2 februari 2018, zal zij zien dat van de negen vragen de meeste over geld en bijstandsgerechtigden gaan en dat soort dingen. De menselijk maat staat er bij haar partij bijna nooit in. Maar ik zal het hoogstwaarschijnlijk anders zien dan mevrouw Bijenhof.

Mevrouw BIJENHOF (VVD): De heer Çete haalt nu iets aan van 2018. Als hij ons een beetje gevolgd heeft de laatste tijd en hij heeft naar mij geluisterd, ook in andere debatten, zal hij horen dat het over mensen gaat. We hebben het over mensen en we zetten de mensen hier centraal.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Ik richt me niet tot mevrouw Bijenhof als persoon, maar ik denk dat zij de VVD-fractie vertegenwoordigd en haar partij zit al decennia hier in de raad. Voor alles wat in vorige perioden gedaan is, is men als partij verantwoordelijk. Haar wethouder kan in een krantenartikel zeggen dat hij slapeloze nachten heeft over € 600.000 langdurigheidstoeslag. Ik heb continu slapeloze nachten als ik de uitvoering van haar partij en haar wethouder zie. Het is mijn taak om daarop te wijzen. Ik hoop dat ik dat mag.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): De heer Çete spreekt over "de wet Tegenprestatie", maar volgens mij is er geen wet Tegenprestatie. Er is een Participatiewet en daar valt de tegenprestatie onder.

Jarenlang ging het hier in de raad - daar heb ik de heer Çete ook over gehoord - over kaartenbakken. Is de heer Çete niet blij dat het nu eens over mensen gaat in plaats van over de kaartenbak, dat je die mensen leert kennen en dat je erachter komt, door het amendement wat we bij de begroting hebben aangenomen, wat die mensen kunnen, waar ze toe in staat zijn en dat het misschien lukt weer deel te nemen aan een of andere activiteit?

De heer ÇETE (Lijst Çete): Ik zie het emotionele en romantische van de PvdA natuurlijk in de Participatiewet, want zij zijn hier verantwoordelijk voor. Maar ik denk dat mevrouw Geerdink en haar partij al lang hebben gezegd dat dit een wet is, die niet uitvoerbaar is.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): De Participatiewet is door Jetta Klijnsma ingevoerd. Het is een hartstikke goede wet, alleen de uitvoering klopte tot nu toe niet. Met dit stukje kunnen we aan de uitvoering voldoen. Als je de gehele Participatiewet uitvoert, kom je tot een mooi geheel, denk ik. Dat is alleen maar goed voor de mensen.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Mede dankzij de Participatiewet heeft de PvdA historisch enorm verlies geleden. Dat ze nog steeds zeggen dat ze het goed bedacht hebben, maar dat de VVD het niet kan uitvoeren, dat laat ik bij de PvdA. Over de mensen waarom het mevrouw Geerdink gaat: er is gezamenlijk een amendement ingediend en dat ziet zij zogenaamd hierin terug. Ik heb het tot nu toe niet gezien. Ik heb het tot nu toe niet gemerkt. De menselijke maat wordt volgens mij door de wethouder tot nu toe niet uitgevoerd. Ik hoop dat ik dat mag vinden. Stel dat dat niet zo is, dan hoor ik dat. Maar ik ben heel erg blij met haar constructieve houding als PvdA-er, dat zij het meer voor de wet doet die Klijnsma heeft uitgevoerd en dat ze het niet voor de Almeloërs doet. Haar compagnon in deze strijd heeft het altijd over hangmatten, kaartenbakken, mensen die niets doen voor hun geld en zij gaat met de duivel in bed en beschuldigt mij van iets anders.

Mevrouw WIND (CDA): Ik wil eventjes terug naar wat mevrouw Bijenhof in eerste instantie vroeg aan de heer Çete. Want de heer Çete is heer en meester in het ontwijken van de daadwerkelijke vraag. De heer Çete komt continu met wat er allemaal niet goed is, maar hoe zou hij het dan wel willen zien?

De heer ÇETE (Lijst Çete): Toen ik begon, hadden we als integratiemiddelen € 12,6 miljoen. We hebben hier in het verleden professoren en hoogleraren gehad, die zeiden dat je met alleen maar geld de mensen niet activeert. We hebben ook in de afgelopen jaren gezien dat het bijstandsniveau - hoe hoog of laag dat ook is, hoe goed of hoe slecht het ook met de economie gaat - heel moeilijk beïnvloedbaar is. Je moet iets voor de mensen doen, daar ben ik het mee eens. Maar je moet niet een verordening met strafmaatregelen neerzetten. Je moet, als het aan mij zou liggen, mensen echt op niveau, per persoon, bekijken. Je moet een directeur niet laten schoffelen. Dat niveau kun je niet garanderen met € 230.000. Het is onmogelijk om de menselijke maat, de persoonlijke maat er daar mee in te brengen. Als zij denkt dat het wel zo is, succes. Maar ik weet dat het onmogelijk is om dat uit te voeren.

Mevrouw WIND (CDA): Nog één keer. Volgens mij is het zo dat we juist met de aanpassing van deze verordening nu precies doen wat de heer Çete wenst. We gaan kijken wie we tegenover ons hebben, wat die persoon wil doen, wat die persoon wil leren. Vervolgens hangen we daar al dan niet een tegenprestatie aan.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Prachtig mooi. Dus dan denkt het CDA dat met € 230.000 dik 2.800 bijstandsgerechtigden in kaart gebracht kunnen worden? Dat ze 20 uur in 44 weken een tegenprestatie leveren? Dat dat allemaal op papier komt, dat dat helemaal uitgevoerd wordt? Ik geloof er niet in. Als zij er als CDA'er in gelooft, be my guest. Succes. Maar ik zie de wethouder niet met € 200.000 tot 250.000 deze taken uitvoeren. Absoluut niet met de menselijke maat en absoluut niet als een strafmaatregel, zeker wanneer niet duidelijk is wat die strafmaatregel is. Het is aan het college om die strafmaatregel uit te voeren.

De heer STÖTELER (PVV): Bij mijn eerste interruptie had ik eigenlijk een soort drietrapsraket bedacht, maar ik kwam er maar aan eentje toe, want toen gingen we door naar mevrouw Van Doorn. We hadden het in eerste instantie over de mensen die bijbeunen. Ik vroeg of de heer Çete ontkent dat dat gebeurt. Ik zal het nu verkorten. We hebben nog twee extra categorieën. Dat zijn de mensen die echt niet kunnen, die een arbeidshandicap hebben, die gewoon echt de capaciteit niet hebben om wat te doen. De wethouder heeft mij niet nodig om hem te verdedigen, maar hij heeft eerder ook al gezegd dat we die mensen ook niets moeten willen laten doen. De heer Çete doet net alsof voor de hele kaartenbak vanuit de Participatiewet 20 uur per week wordt opgelegd. Dat is niet zo. In de verordening staat maximaal 20 uur. Erkent de heer Çete, of wil hij dat erkennen, dat er ook mensen zijn die heel erg blij zijn dat ze zo meteen eindelijk een keertje hulp krijgen voor meer dan maximaal twee uur per week, zoals in de vorige verordening staat. Mensen die blij zijn dat ze hulp krijgen, dat ze eindelijk weer uit hun woning komen, uit de sleur komen, uit dat bruine verleden en dat ze eindelijk weer een beetje toekomst voor zich zien. Erkent de heer Çete dat?

De heer ÇETE (Lijst Çete): Nee. Want de heer Stöteler doet het zo rooskleurig en romantisch voorkomen, net alsof met het uitvoeren van de tegenprestatie er ineens honderden mensen weer aan het werk gaan of er iets anders gebeurt. Wij proberen al jarenlang om mensen te activeren, te mobiliseren en ze weer terug te krijgen naar betaald werk. Maar er is een bepaalde realiteit. Dit zie ik als een stokje. Ik wil geen stokjes gebruiken. Natuurlijk zal ik het enorm toejuichen als wij bijstandsgerechtigde mensen weer aan het werk krijgen. Dat is ook het hoofddoel van de Participatiewet, zoals mevrouw Klijnsma het bedoelde. Maar nu wordt het vooral in de gemeenten waar het rechts geluid wat harder is als een stokje gebruikt, mijns inziens. Daar zal ik mijn mening niet zo een-twee-drie over veranderen. Ook al past het niet bij de heer Stöteler in het straatje.

De reactie van KRA, wat had ik daar na zoveel interrupties over te zeggen? Het betreft vooral de groep die 12-16 uur per week vrijwilligerswerk doet en de verzekeringen. Het enige dat ik heb gelezen is, is dat we zullen kijken naar ons verzekeringsbestand wat het dan is en de verzekeringen verbeteren. Als je honderden, waar nodig 2.000 mensen, tegenprestaties wilt laten leveren, denk ik niet dat je met een paar tientjes de verzekering verandert. Dus ik ben benieuwd wat de wethouder denkt kwijt te zijn aan al die extra verzekeringen, die hij in één zinnetje in de verordening heeft genoemd. Ik wil het hierbij laten, want ik heb door de interrupties meer tijd gebruikt dan andere collega's misschien nodig hebben.

De heer STÖTELER (PVV): Voorzitter! Ik zal het kort houden. Het zal voor sommigen geen verrassing zijn: ik dien bij dezen de Bij(en)stand motie nog een keer in, omdat wij het belangrijk vinden dat er voor ons groen, onze insecten en onze bloemen goed wordt gezorgd.

"Motie Bij(en)stand."

De raad van de gemeente Almelo, in vergadering bijeen d.d. 1 september 2020, gehoord de beraadslaging, constaterende dat:

- het slecht gesteld is met de insecten in ons landschap;

overwegende dat:

- vooral bijen erg belangrijk zijn voor onze natuurlijke omgeving, voor planten en bloemen (bestuiving) in het algemeen, en daarmee vooral ook een belangrijke rol hebben in onze voedselketen;
- een goede bijenstand kan leiden tot een beter milieu, hogere biodiversiteit en daarmee een gezondere leefomgeving;

- er door de Nederlandse Bijenhouders/Imkers Nederland basiscursussen worden aangeboden voor (hobby-)imkers;
 - in het kader van de Participatiewet mensen een arbeidsverplichting hebben, dan wel een verplichting tot het leveren van een tegenprestatie;
- van mening dat:
- die tegenprestatie ook (deels) zou kunnen bestaan uit het bijdragen aan een goede bijenstand in onze gemeente;
- verzoekt het college:
- inwoners actief te informeren over het bestaan van (basis)cursussen tot imker, het belang van bijen voor onze natuur en ons milieu;
 - deze cursus en (maatschappelijke) functie, al dan niet bij wijze van pilot, in te zetten als arbeidsverplichting/tegenprestatie in het kader van de Participatiewet, en gaat over tot de orde van de dag."

De heer STÖTELER (PVV): Dit is een van de mogelijke opties, die u in dit kader zou kunnen gebruiken. Dat moet ook zeker niet de enige zijn.

De VOORZITTER: U weet toch dat u dezelfde motie binnen twee jaar niet opnieuw mag indienen?

De heer STÖTELER (PVV): Zeker wel. Ik mag hem elke vergadering opnieuw indienen, als dat moet. Zo'n fantastische motie dien ik met alle plezier de eerstvolgende vergadering nog een keer in en dan als motie vreemd.

Ik zoek even de verordening erbij. In artikel 3.4. staat: "als een uitkeringsgerechtigde niet of onvoldoende maatschappelijk nuttige activiteiten verricht, kan het college zelf invulling aan de tegenprestatie geven". Dat moet natuurlijk gelezen worden als "dan kan het college die tegenprestatie opleggen en dan zullen ze hem uit moeten voeren", maar je zou het ook kunnen lezen als "dan gaat het college ervoor aan het werk". Dat leek me nu niet de bedoeling, dus ik zou graag van de wethouder horen hoe dat zit.

De tegenprestatie is voor maximaal 20 uur. Ik zou graag van de wethouder horen hoe hij bij die 20 uur komt. Hier werd net al iets over gewisseld. Er stond in de vorige verordening volgens mij twee uur. Waarom zou je dit überhaupt beperken? Want het kan best zijn dat de PVV-bijtjes straks 22 uur per week zorg nodig hebben, omdat ze anders verhongeren. Als het op die twee uur aankomt, gaat het mis. Graag een reflectie van de wethouder hierop.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Voorzitter! Het lijkt alsof hier een heel mooi stuk ligt waarin men maatwerk probeert te leveren. Maar er staan - mevrouw Van Doorn zei het al - verwarrende zaken in, waardoor je ook zaken heel erg negatief uit zou kunnen leggen. Het ingewikkelde met zo'n stuk is dat mensen die voor zijn, alle leuke dingen gaan noemen en mensen die tegen zijn, alle minder leuke dingen gaan noemen. Feit is dat daaruit blijkt dat er in elk geval leuke en minder leuke dingen instaan. Of we zouden onzin uitkramen hier, maar dat lijkt me niet het geval.

Ik zal niet alle andere dingen gaan herhalen. Maar ik was wel heel erg blij met de bijdrage van de heer Çete. Niet alleen omdat hij ons noemde, maar omdat hij een aantal zaken heel kritisch wist te verwoorden. Dat wil niet zeggen dat ik het met alles 100% eens was, maar hij was in elk geval kritisch en dat is hierbij wel nodig.

Er staan voor mij te veel zaken in waarbij het college het uiteindelijk toch de beslissende factor is. Als je maatwerk wilt leveren, kan dat niet. Dan moet je het volgens mij juist aan de mensen om wie het gaat overlaten. Wat ik het ergste vind, is dat het er steeds meer op gaat lijken dat heel veel mensen het heel normaal vinden dat mensen dingen doen zonder daar geld voor te krijgen. Volgens mij is een uitkering nog steeds een recht dat mensen hebben. Als je dan mensen min of meer gaat verplichten daar wat voor te doen, moet je ook het lef hebben ze daarin aan te vullen tot het minimumloon, maar daar heb ik nog niemand over gehoord. Dan help je mensen echt, ze kunnen zich ontwikkelen. Ze doen mee in de maatschappij. Ze krijgen ook nog een budget waarmee ze zich verder fatsoenlijk zouden kunnen redden. Dat zou zelfs - en dat zou de VVD moeten aanspreken - voor de Almeloëse economie heel zinvol kunnen zijn, omdat er dan ook meer geld in de economie terugvloeit. Maar daar hoor ik mensen niet over. Het lijkt meer

op straffen en moeilijk doen tegen mensen, terwijl je mensen juist moet helpen. Dat had ik trouwens ook in de opening van deze raadsvergadering genoemd.

De heer TEUNIS (SP): Voorzitter! De Participatiewet, en daarmee het concept van de tegenprestatie, is opgelegd vanuit de landelijke politiek. Het is aan de gemeente om de duur, de omvang en de inhoud van die tegenprestatie te regelen. Dit raadsvoorstel betreft dan ook een aanpassing op een bestaande verordening. We hebben er namelijk al één sinds 2015. Nu kan ik mij strikt beperken tot de aanpassingen die in de verordening staan, maar ik wil ook in het algemeen iets over de tegenprestatie zeggen.

In het voorstel missen wij een samenvatting van de belangrijkste veranderingen in de verordeningen. Daarom hebben we zelf de verordening van 2015 naast de nieuwe gelegd. Dan komen we tot de volgende belangrijke punten. In de aanpassing gaan we van maximaal 80 uur per kalenderjaar naar 20 uur per week voor maximaal 44 weken per kalenderjaar. Ook zijn de begrippen - en daarmee dus ook het onderscheid - tussen de grote afstand tot de arbeidsmarkt en de kleine afstand tot de arbeidsmarkt verdwenen. Uitkeringsgerechtigden krijgen de gelegenheid om zelf invulling te geven aan de tegenprestatie. Effectief kan met deze aanpassing de tegenprestatie aan een grotere doelgroep voor een langere periode worden opgelegd.

Er staat een aantal goede randvoorwaarden en criteria benoemd. Zo wordt er gekeken naar de individuele omstandigheden en is er de mogelijkheid tot ontheffing. Bestaand vrijwilligerswerk en mantelzorg worden meegeteld als tegenprestatie. Ook wordt benoemd dat de tegenprestatie niet mag leiden tot verdringen. En daar zit bij ons nou net de pijn. Werken met behoud van uitkering leidt tot verdringing op de arbeidsmarkt. Hoewel de rijksoverheid stelt dat de tegenprestatie nooit een functie mag zijn waar normaal gesproken inkomen voor verkregen wordt en hoewel het raadsvoorstel en de verordening benoemen dat de opgelegde werkzaamheden niet mogen leiden tot verdringing, zijn wij van mening dat dat onvermijdelijk is.

De vakbond FNV heeft zelfs zijn vrees voor uitbuiting uitgesproken en die vrees begrijpen wij wel. Wij vinden dat werk moet lonen en dat werken met behoud van uitkering dat principe ondermijnt. Als er werkzaamheden te verrichten zijn, is dat toch werk en als het werk is, wordt daar toch loon voor betaald? En als daar loon voor wordt betaald, is dat toch minstens het minimumloon? De heer Hümmels haalde het al aan. Door een tegenprestatie te eisen in de vorm van bijvoorbeeld vrijwilligerswerk is dat niet vrijwillig meer. Dan spreek je van verplicht vrijwilligerswerk. Dat is een bizarre term. We hebben niet voor niets het minimumloon.

Ook wordt benoemd dat de tegenprestatie geen re-integratie-instrument is.

De heer STÖTELER (PVV): Wat is het minimumloon eigenlijk? Op basis van hoeveel uur?

De heer TEUNIS (SP): Dat kan de heer Stöteler zelf op de website van de rijksoverheid vinden.

De heer STÖTELER (PVV): Dan heb ik een vervolgvraag. Voor minder dan 20 uur per week is het minimumloon lager dan de € 1.159,03 die voor een alleenstaande geldt, die nu de norm is voor de participatie voor een alleenstaande. Voor echtparen en samenwonenden is die € 1.503. Voor minder dan 20 uur per week kun je niet aan het werk voor een minimumloon.

De heer TEUNIS (SP): En het punt van de heer Stöteler is?

De heer STÖTELER (PVV): Mijn punt is dat de heer Teunis geen punt heeft. Ze worden dan ruim betaald voor minder dan 20 uur per week werk. Als je die vergelijking trekt met werk, die niet te maken is bij de tegenprestatie, krijgen ze nog ruim betaald als ze maar tien uur per week iets hoeven te doen.

De heer TEUNIS (SP): Oprecht, ik volg de heer Stöteler niet.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Over minimumloon en uitkering gesproken. Het minimumloon is het loon dat de Nederlander verdient als hij werkt, toch?

De heer TEUNIS (SP): Zeker.

De heer ÇETE (Lijst Çete): De Participatiewet is een recht dat je krijgt als je werkloos bent. Voor je uitkering werken, bestaat dan toch niet?

De heer TEUNIS (SP): Dat hoort niet te bestaan, nee. Maar daarom noemen we het geen werk meer, maar een maatschappelijk nuttige activiteit.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Wil de heer Teunis daarmee zeggen dat, stel dat men 20 uur geactiveerd wordt, men wordt beloond bovenop zijn bijstandsuitkering? Dat zou echt motiveren. Dat heb ik begrepen van zijn verhaal.

De heer TEUNIS (SP): Ja, dat klopt. Daar kom ik nog op.

Er wordt ook benoemd dat de tegenprestatie geen re-integratie-instrument is, maar die overlap is er wat ons betreft snel. De Cliëntenraad Almelo benoemt - en het college beaamt dat vervolgens - dat het onderscheid in bepaalde situaties niet heel scherp is, maar ziet dat als positief. Wij doen dat niet.

Nu wil ik in het algemeen iets zeggen over onze kijk op de tegenprestatie. Ik haal opnieuw de eindevaluatie van de Participatiewet aan van het Sociaal Cultuur Planbureau. Die stelt dat de verplichte tegenprestatie niet heeft bijgedragen aan het vinden van echt werk. Ook het Centraal Planbureau kwam dit jaar tot dezelfde conclusie na het evalueren van experimenten in de bijstand in verschillende gemeenten. Ik citeer de conclusie: "Een sollicitatieplicht leidt er niet toe dat meer mensen uit de bijstand klimmen en een baan krijgen. Als werklozen makkelijker wat extra's kunnen verdienen boven op hun bijstandsuitkering en meer worden begeleid, stromen ze wel eerder uit naar deeltijdbanen."

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Dat is nou precies zoals de heer Teunis het zegt. Als je niets doet voor mensen met een uitkering en hen gewoon laat voor wat ze zijn, in de kaartenbak, zoals velen dat zeggen, gebeurt er dus ook niets. Als je de Participatiewet en de tegenprestatie - als je die zo wilt noemen - goed uitvoert, zorg je ervoor dat je die mensen kent en dat die mensen verder komen op de participatieladder. Je laat ze niet zomaar aan hun lot over, zoals dat nu gebeurt. Dat is wat in het onderzoek van het Centraal Planbureau staat, dat mensen aan hun lot worden overgelaten. Juist met het amendement dat wij hebben ingediend, zorg je ervoor dat je de mensen leert kennen. Doordat je de mensen kent, weet je wat ze nodig hebben om verder te komen. Het zou best kunnen zijn dat iemand niet meer kan werken, maar als er helemaal niets mogelijk is, hoeft hij natuurlijk ook geen tegenprestatie te doen.

De heer TEUNIS (SP): Ik hoor geen vraag, maar wil er wel iets over zeggen. Ik ben het wel met mevrouw Geerdink eens, maar het is een valse tegenstelling om te zeggen dat we of de tegenprestatie doen of niks. Ik pleit er niet voor om deze mensen aan hun lot over te laten. Ik pleit ervoor om hen op een juiste manier te helpen en te begeleiden. Ik ben van mening dat ondanks het amendement dat is aangenomen, de tegenprestatie niet de juiste manier is om deze mensen te benaderen. Daarover verschillen wij van mening.

Mevrouw BIJENHOF (VVD): Ik ben heel benieuwd hoe de heer Teunis deze mensen wel wil benaderen. Mevrouw Wind zei in haar betoog dat de mens centraal staat, dat maatwerk echt heel belangrijk is en dat je moet zorgen dat er een goede professional is die kijkt welk maatwerk geschikt is. De mensen mogen zelf met een oplossing komen. Volgens ons gaat dit er echt om om mensen die al lange tijd inactief zijn weer actief te maken. Ik ben benieuwd hoe de heer Teunis dat voor zich ziet. Hoe wij hij dat mensen weer participeren in de maatschappij?

De heer TEUNIS (SP): Door hen te begeleiden naar echt werk. Het is uiteindelijk ook de doelstelling van de VVD dat ze niet een maatschappelijk nuttige activiteit doen die normaal onbetaald is, maar dat ze deelnemen aan de maatschappij en de arbeidsmarkt.

De heer ZIELMAN (Democraten.Nu): Ik sluit aan bij wat mevrouw Bijenhof net inbrengt. We moeten niet doen alsof voor het gros van de mensen met een uitkering die situatie gaat gelden. Dit gaat gelden voor mensen die net dat laatste zetje nodig hebben om weer te integreren in het proces. Wat de heer Teunis zegt, gebeurt al bij het grootste deel van de mensen met een uitkering. Zij worden al door het Werkplein op de juiste manier begeleid. Zij worden niet

aan hun lot overgelaten en krijgen de juiste begeleiding en de begeleiding die zij verdienen, is het niet op lokaal niveau dan wel op regionaal niveau, omdat wij regionaal die afspraken hebben gemaakt. Laten we alsjeblieft wel het vizier houden op de doelgroep waarom het gaat. Dat zijn de mensen die net wat meer steun nodig hebben om weer terug te kunnen integreren in het arbeidsproces.

De heer TEUNIS (SP): Ik hoor een betoog en geen interruptie.

De VOORZITTER: U haalt mij de woorden uit de mond. Ik hoor heel veel interrupties die bijna volledige tweede termijnen zijn. Ik vind dat u moet reageren en interrumpen op de bijdrage van de heer Teunis en moet proberen zijn bijdrage voor uzelf aan te scherpen of te verhelderen. Voor uw betogen geef ik alle gelegenheid in tweede termijn.

Mevrouw VAN DOORN (Lokaal Almelo Samen): Ik sluit me aan bij de vraag van mevrouw Bijenhof. Hoe ziet de heer Teunis het voor zich om het wel goed te doen? Ik zie de tegenprestatie als een soort tussenstation tussen mensen die het niet meer kunnen en mensen die wel begeleid worden naar werk. Hoe ziet hij dat als je de tegenprestatie ertussenuit haalt?

De heer TEUNIS (SP): Mevrouw Van Doorn vraagt hoe de SP het wel wil. Daar voeren we ook landelijk het gevecht over. Ik kan dat kort toelichten. Het is juist prettig dat zij dit vraagt. De bijstand komt al met een serie rechten en plichten en is in de basis altijd uitgegaan van wederkerigheid. Wat ons betreft voegt zo'n verplichte tegenprestatie wantrouwen toe aan die wederkerigheid. De SP pleit voor een bijstand met minder regels en meer vertrouwen, waar mensen de begeleiding krijgen die zij nodig hebben om naar behoefte en naar vermogen werk te vinden. Wie misbruik maakt van dat vertrouwen moet worden aangepakt.

De VOORZITTER: Mijnheer Teunis, u kunt uw betoog vervolgen.

De heer TEUNIS (SP): Ik wil de VNG nog aanhalen, die zich inmiddels ook heeft uitgesproken tegen de verplichte tegenprestatie. Zij ziet deze als onnodig en beweert dat die niet werkt. Zij heeft de oproep gedaan dat de gemeenten zelf de mogelijkheid tot maatwerk en regie moeten houden. Door het verplicht te stellen voor alle bijstandsgerechtigden, zoals staatssecretaris Tamara van Ark wil, krijgen we een negatieve conclusie, zoals het SCP stelt.

Tot slot. In de raadsbrief wordt de gemeente Rotterdam als voorbeeld aangehaald. Wij op onze beurt kiezen er liever voor om de gemeente Amsterdam als voorbeeld te nemen. Daar wordt de tegenprestatie niet toegepast. Dat hebben ze tot nu toe vertikt, tot grote ergernis van de staatssecretaris. Beide gemeenten behalen over de periode 2014-2018 goede cijfers. Amsterdam behaalde zelfs betere resultaten: uit mijn hoofd 13.000 ten opzichte van 26.000. Procentueel was het ook beter.

De heer EKIZKUYU (GroenLinks): Voorzitter! Vanuit onze politieke ideologie zijn wij tegen een verplichte tegenprestatie voor alle uitkeringsgerechtigden. Het rapport van het Sociaal Cultureel Planbureau ondersteunt de stelling dat een verplichte tegenprestatie zijn waarde vanaf 2015 tot nu toe niet heeft bewezen. Een belangrijke gedachte om vast te houden.

We zijn wel voor een nuttige bijdrage aan de samenleving en we vinden dat de tools die beschikbaar zijn om mensen te begeleiden naar werk - dat kan ook door middel van scholing, dus niet in alle gevallen werk boven uitkering - of om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt te helpen wel moeten worden ingezet, maar zonder een verplichting. Een uitkering heb je niet voor je lol. Van genade naar recht: dat was het motto bij de invoering van de Bijstandswet in 1965. Het is al tientallen jaren een recht voor de burger in nood. Maar blijkbaar zijn we onderweg het vertrouwen in elkaar kwijtgeraakt.

Het overgrote deel van de bijstandsgerechtigden wil werken of bijdragen aan de samenleving. De kleine groep die wel bijstand wil maar liever geen baan zoekt, wordt stevig aangepakt, met waarschuwingen, kortingen of zelfs beëindiging van de uitkering. Dus wat zeg je als overheid tegen het overgrote deel? Het komt voort uit wantrouwen. Het verplichte element kan voor stress en benauwdheid zorgen. Mensen willen wel vrijwilligerswerk doen, zichzelf scholen of gewoonweg solliciteren om aan de slag te kunnen.

Ik snap daadwerkelijk niet waar de noodzaak van een verplichting vandaan komt. Ik snap het wel: het is natuurlijk gewoon een politieke kleur. Het is niet gebaseerd op een wetenschappelijke analyse van wat goed is voor de sociale of economische dynamiek. Dat is natuurlijk weer afhankelijk van je doel.

In de inleiding van de uitvoeringsregeling Participatiewet wordt de methodiek ondersteund en schrijft econome Barbara Baarsma: "betaald werk helpt om van betekenis te zijn; het geeft een gevoel van nodig zijn, ertoe doen en daadwerkelijk kunnen bijdragen". Eric Wiebes geeft daar een aanvulling op. Het klopt wat ze zeggen, maar het is wel eenzijdig geformuleerd. Enige nuance in hun uitspraken zou hen sieren. De meeste onderzoeken tonen aan dat 60% tot 70% van de werkenden - de Nationale Vacaturebank heeft het over 59% - hun baan niet als nuttig ervaren. De overige 30% geeft aan hun baan wel als nuttig te ervaren. 12% geeft aan dat ze een droombaan hebben. Het overgrote deel van de bevolking ervaart dus niet wat mevrouw Baarsma en de heer Wiebes omschrijven.

Ons punt is dat de focus niet moet liggen op het uitgangspunt dat iedereen een steentje moet bijdragen door middel van een verplichte tegenprestatie, met de nadruk op "verplicht". Onze zorgen worden in het vernieuwde document wel redelijk beantwoord, maar tegelijkertijd biedt het document bewegingsruimte om een verplichte tegenprestatie op te leggen. En dat schuurt bij ons. Je moet zeker de tools inzetten die er zijn, maar het verplichte element moet het liefst niet in de praktijk worden toegepast. Er moet zelfs niet de ruimte worden gegeven om het te kunnen doen. Werk met vertrouwen!

Wel gaan mijn complimenten uit naar de initiatiefnemers die een samenwerking hebben gerealiseerd tussen verschillende partijen en die laten zien dat er samengewerkt kan worden. Omdat er is samengewerkt en de verordening wat humaner is geformuleerd, speelde ik met de gedachte om voor te stemmen. Maar ik probeer mij te laten leiden door feiten. Helaas komt uit het onderzoek van het SCP naar voren dat dit niet zijn doel dient. Als onderzoeken zouden aantonen dat de verplichte tegenprestatie van meerwaarde zou zijn geweest, zou ik mijn politieke kleur met alle gemak laten varen, mezelf corrigeren en voor stemmen. De realiteit zegt iets anders.

Mevrouw VAN DOORN (Lokaal Almelo Samen): Ik wil van de heer Ekizkuyu weten of hij artikel 2 lid 2 wel goed heeft gelezen. Daar staat dat de tegenprestatie wordt ingezet onder voorwaarde van maatwerk, gericht op de persoonlijke ontwikkeling van de uitkeringsgerechtigde. Hierbij is het van belang dat iemand eerst zelf aangeeft wat hij/zij wil leren tijdens de tegenprestatie. Als dat een verplichting is ... Bovendien is het ook nog zo dat het maximaal 20 uur per week is. Als jij maar een halfuur kan of een uur, heb je ook al een tegenprestatie geleverd. Ik begrijp het probleem van de tegenstanders van deze verordening niet. Wij willen juist die mensen mobiliseren om weer in de maatschappij te komen. Heeft hij dat artikel gelezen?

De VOORZITTER: Het wordt echt middernacht als dit de teneur van de interrupties blijft. Ik verzoek u echt om puntiger te zijn in de interrupties.

Mevrouw VAN DOORN (Lokaal Almelo Samen): Het is belangrijk genoeg.

De VOORZITTER: Dat weet ik, maar dan moet u de creativiteit hebben om dat verhaal in uw termijnen uit te spreken. Wees gewoon wat puntiger met elkaar.

De heer EKIZKUYU (GroenLinks): De verplichting is er. Er is ruimte om een verplichting op te leggen. Daar ben ik vooral tegen. Tegen het proces daarvoor zijn we op zich niet. Natuurlijk, als er hulp nodig is voor mensen of als je ze naar werk of omscholing kunt begeleiden, zijn wij daarvoor. Het gaat ons vooral om de verplichting. De onderzoeken geven aan dat het helemaal niet werkt. Er is geen verschil. Waarom zou je dit dan überhaupt gaan invoeren?

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Ik hoor de heer Ekizkuyu alleen over de tegenprestatie, maar de tegenprestatie maakt onderdeel uit van de Participatiewet. Ik ben benieuwd hoe hij tegen het geheel aankijkt, inclusief de tegenprestatie.

De heer EKIZKUYU (GroenLinks): Dat is een vrij brede vraag: wat vind ik daarvan? Principieel ben ik daartegen. Ik geloof niet in de Participatiewet. Ik ben voorstander van het

basisinkomen, van werken op basis van vertrouwen. Hier zitten te veel sancties in, er wordt te veel met de stok geslagen, zoals werd gezegd. Daar ben ik niet van. Maar voor een echt goed antwoord op die vraag hebben we wel iets langer dan een paar minuten nodig.

Mevrouw WIND (CDA): Ik wil de heer Ekizkuyu toch eens wijzen op de wettelijke verplichting die de gemeente heeft om dit op te nemen in een verordening. Het is nou eenmaal verplicht vanuit de Participatiewet. De tegenprestatie bestaat in principe in de Participatiewet niet. Is hij het met mij eens dat wij het op deze manier juist goed doen en getracht hebben het zo vrij mogelijk te regelen?

De heer EKIZKUYU (GroenLinks): Daarom heb ik ook met het idee gespeeld om voor te stemmen. Ik waardeer de intentie van meerdere partijen om het wat humaner in te vullen. Daar ben ik wel tevreden mee, maar het gaat om het principiële punt dat er een verplichting opgelegd kan worden. Dat kan gewoon en daar zijn we tegen. De gemeenten hebben de ruimte om dat niet te doen, om dat niet toe te passen, om dat niet van kracht te laten zijn. Of heb ik dat mis, mevrouw Wind? Corrigeert u mij dan maar.

Mevrouw WIND (CDA): De tegenprestatie is niet als zodanig opgenomen in de wet, maar er staat wel degelijk in de wet geschreven dat er een soort tegenprestatie moet plaatsvinden. Er moet een activiteit in de zin van vrijwilligerswerk of iets dergelijks opgelegd worden om geactiveerd te raken. Dat is de bedoeling van de hele Participatiewet.

De heer EKIZKUYU (GroenLinks): Ik was in principe klaar. Ik heb nog één opmerking. In meerdere documenten staan formuleringen waar ik mij aan stoort. "Een uitkering is alleen voor mensen die het echt nodig hebben" in plaats van "een uitkering is voor mensen die het nodig hebben". Waarom de nadruk op "alleen" en "echt"? Daar spreekt wantrouwen uit. Misschien kan de wethouder daarop reageren.

De heer TEEUW (ChristenUnie): Voorzitter! De tegenprestatie hinkt op twee gedachten. Feitelijk is dat ook het gevoel dat de heer Hümmels uitte. Enerzijds is er het principe van "voor wat hoort wat": laat degene die ver van de arbeidsmarkt af staat en voor wie re-integratie geen zin heeft, toch maar wat doen voor zijn uitkering. Dat is het gevoel dat ook de heer Çete uit. Bij het beoogde effect lezen we in het raadsvoorstel de zinsnede over het behouden van het draagvlak voor uitkeringsverlening in de stad. Anderzijds is er het aspect van het activeren van inwoners, hen uit hun sociale isolement halen en hen waar mogelijk weer toeleiden naar werk. Voor onze fractie staat dit laatste centraal. De ChristenUnie is, ook landelijk, voorstander van een tegenprestatie, niet als straf of vanuit het principe van "voor wat hoort wat", maar vooral vanuit een bijdrage richting participatie in de maatschappij, richting activering en re-integratie.

Onze fractie vindt dat er in de verordening iets te veel aandacht wordt gelegd op het feit dat de tegenprestatie geen re-integratie-instrument mag zijn - dat is ook een beetje het wettelijk kader - en niet zou mogen leiden tot verdringing op de arbeidsmarkt. Mevrouw Van Doorn heeft het al aangehaald: vooral artikel 3 lid 5 lijkt daarin door te slaan. De woorden dat een tegenprestatie naar zijn aard niet gericht is op toetreding tot de arbeidsmarkt klinken alsof kost wat kost voorkomen moet worden dat de tegenprestatie zou leiden tot werk. Je kunt je afvragen of hier het belang van de uitkeringsgerechtigde voorop staat of het belang van raad of college. Je kunt je zelfs afvragen of met een beroep op dit artikel elke tegenprestatie niet aan te vechten is. Botst het niet met het principe "werk voor uitkering"?

Bij een HRM-cursus heb ik zelf geleerd dat werkhervatting belangrijker is voor herstel dan dat herstel is voor werkhervatting. Als je bijvoorbeeld een langdurig ziek iemand hebt die je weer aan het werk wilt krijgen, geldt dat het hervatten van werk belangrijker is voor herstel dan dat omgekeerd herstel is voor het hervatten van werk. Immers, als je langdurig ziek bent en herstelt, kun je nog steeds niet functioneren. Het gaat om de werkhervatting, al is het maar een enkel uur. Dat is ook wat er benadrukt wordt: zelfs als de tegenprestatie maar een halfuur per week is, kan die heel nuttig zijn.

Het amendement van de raad van 7 november 2019 vraagt om nadruk op de persoonlijke ontwikkeling en om belemmeringen om aan het werk te gaan tegen te gaan. We doen een oproep aan het college om in de praktijk hier sterk de nadruk op te leggen.

Ik wil nog reageren op een aantal dingen die hier zojuist gezegd zijn. Een aantal partijen zegt dat de verordening uitgaat van wantrouwen. Ik zou tegen iedereen die dat zegt, willen zeggen: misschien moeten we ook eens in de spiegel kijken of er dan ook niet een soort wantrouwen richting de verordening of richting het college wordt uitgesproken.

Verder wilde ik interrumpen op een interrumpant en dat mocht niet. De heer Stöteler zei dat uitkeringsgerechtigden weleens bijbeunen. Dat is een heel stellige uitspraak. Als raadslid wil ik zeggen: zonder bewijs geen beschuldigingen.

Een andere groep die is genoemd zijn de gehandicapten. Doen we daar nu niets voor? Het mooie is dat deze verordening de doelgroep wat breder trekt. Daarmee kun je ook zeggen dat een hele groep in de kaartenbak, die voorheen domweg werd afgeschreven en voor wie we niets deden, juist nu weer in deze verordening betrokken worden. Ik ben het dan ook niet eens met wat de heer Zielman zei, namelijk dat die groep nog steeds niet betrokken is.

De heer ZIELMAN (Democraten.Nu): Ik ben wel benieuwd wat de heer Teeuw heeft gehoord wat ik gezegd zou hebben.

De heer TEEUW (ChristenUnie): De heer Zielman heeft gezegd dat het vooral gericht is op degenen die nog een klein zetje nodig hebben. Maar juist de mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt zaten er in de vorige verordening niet bij - de heer Teunis heeft de verschillen op een rijtje gezet - en die zitten er nu in de verordening wel bij. De doelgroep is breder getrokken. Maar het kan zijn dat ik hem verkeerd geïnterpreteerd heb.

De heer ZIELMAN (Democraten.Nu): Ja, dat denk ik wel, want ik heb het juist gehad over de mensen met een wat grotere afstand tot de arbeidsmarkt, die juist dat laatste kleine zetje nodig hebben om wel weer te gaan deelnemen. Ik heb juist aangegeven dat het gros van de mensen wel begeleid wordt en actief wordt bemiddeld en dat er een relatief kleinere groep is die dat zetje nodig heeft om deel te gaan nemen. Dat is juist de groep die een grotere afstand heeft tot de arbeidsmarkt.

De heer TEEUW (ChristenUnie): Dan is het goed dat de heer Zielman dat hierbij rechtzet.

Dan kom ik bij de motie Bij(en)stand. Als ik het heel netjes zeg, vind ik het niet heel erg slijk om iedere keer dezelfde motie in te dienen. Als je dat doortrekt, moet je een hele lijst van cursussen aanleggen die vrijstelling geven van de tegenprestatie. Dan weet ik nog wel een aantal cursussen die ik wat hoger op de lijst wil zetten.

Mevrouw VAN SAANE (D66): Voorzitter! Ik heb wat opmerkingen en onduidelijkheden, losse eindjes, voor de wethouder en ik vraag mij af hoe hij hierover denkt. Zowel de tegenprestatie als Participatiewet artikel 32 lid 2 zijn instrumenten voor activatie, stimulering en ondersteuning binnen een wettelijk kader. Het eenzijdig inzetten van één instrumentje staat haaks op het beoogde doel van de Participatiewet. Het agendapunt van deze avond was volgens mij voor 17 maart 2020 geagendeerd en werd doorgeschoven. Volgens mij was het argument corona en mijn vraag is wat er nu anders is. We zitten nog steeds in de coronaperiode en er was een vakantieperiode tussen. Ik vraag me af wat er gebeurd is.

Een ander dient wat ons betreft in een totale en brede aanpak bekeken en behandeld te worden. Dit sluit overigens aan bij een aangenomen amendement en de tekst van de Verordening tegenprestatie, waarin gerefereerd wordt aan de andere instrumenten. In de Participatiewet staat ongeveer: we benutten alle mogelijkheden en instrumenten in de Participatiewet actief om uitkeringsgerechtigden te activeren om de kans op werk te vergroten. Wat zijn alle andere instrumenten die de wethouder inzet? Met welk uitvoerings- en kostenbeslag gebeurt dat? Is er ook een totaalplaatje? In hoeverre kan het college stapelen? Dat is ook al eerder aan de orde geweest. Als iemand vrijwilligerswerk doet, wordt hij dan verplicht tot een tegenprestatie? Of, als iemand een tegenprestatie doet, mag hij daarnaast dan nog vrijwilligerswerk doen? Of, als iemand mantelzorg verleent, wat dan? Wat als vrijwilligerswerk door het college niet oké wordt gevonden? Wat zijn dan de kaders? Wij zien nog niet duidelijk of er dan maatregelen genomen worden.

Waar kun je terecht als zo'n maatwerkdiscussie ontstaat nog voordat die afstemming wordt opgelegd? Als uitkeringsgerechtigde loop je vaak al achter de financiële situatie aan, dus waar kan iemand terecht als daar strubbelingen ontstaan?

Voor D66 is de tegenprestatie maatwerk. Dat maatwerk is ook niks doen, als het zo uitkomt. Het zou maar zo kunnen zijn dat het voor iemand past om niks te doen, geen tegenprestatie. Wat gebeurt er dan? Het is belangrijk dat coaches, of hoe je de beste mensen ook noemt, die dit met de uitkeringsgerechtigden bespreken, zeer professioneel zijn. Zij moeten zeer goed onderlegd zijn om dit te kunnen bemensen.

Ook moet er oog zijn voor onkosten die gemaakt worden als iemand bijvoorbeeld met een bus moet reizen om op locatie te komen. Ik mis dat allemaal. Gaat dat gebeuren? We kunnen deze mensen niet op kosten jagen. Misschien ga ik heel ver in detail, maar ik vind het wel erg belangrijk. Nogmaals moet gezegd worden dat dit werk niet andermans baantje mag kosten.

Ik heb aan de andere kant ook in alle stukken die we hebben gehad, gezien dat er juist door de coronacrisis andere mogelijkheden ontstaan om zich in te zetten. Ik ben heel benieuwd naar die andere mogelijkheden.

Dan is er nog het kopje "afstemmen". De tegenprestatie is geen arbeids- of re-integratie-instrument, maar kan als verplichting worden opgelegd, met gemeentelijke sturing van wat passend is. Dit onder toepassing van de gemeentelijke afstemmingsverordening, die normaal gesproken wordt gebruikt bij de inzet van arbeids- of re-integratie-instrumenten. Hiermee wordt vrijwilligerswerk onder een extra lokaal bepaald sanctioneringsregime gebracht, terwijl de rechten en plichten inclusief afstemming, kortingen, al verankerd zijn in de Participatiewet en uitkeringswetten. Hiermee zegt een lokale overheid - dus de raad: wij bepalen wat een bijstandsgerechtigde doet of gaat doen en zo niet, dan korten we de uitkering op basis van vage toetsbaarheid of legitimiteit. Dit tast autonome beschikkingsrechten aan. De tegenprestatie zou een kostentechnisch gezien goedkoop faciliteringsinstrument moeten zijn.

Wellicht kan de wethouder mij geruststellen en zeggen dat er wel degelijk rekening is gehouden met wat ik hiervoor allemaal heb genoemd en dat wij niet goed op de hoogte zijn. Dat kan.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Voorzitter! Er is al heel veel besproken. In de verordening die nu voorligt, is het amendement dat wij tijdens de begroting hebben ingediend goed verwerkt. Er zijn nog wel enkele punten die wat lastig liggen. Ik ben benieuwd hoe vrijwilligerswerk en mantelzorg in de beschikking komen die wordt uitgegeven. We hebben besloten dat vrijwillig is. Dat staat ook in de verordening. Ik ben benieuwd hoe dat in de beschikking komt die iemand krijgt en of dat op een vriendelijke manier kan.

De tegenprestatie maakt onderdeel uit van de Participatiewet. Ik verwacht dat die heel weinig ingezet gaat worden, omdat mensen die nu worden opgeroepen om te komen bij het Werkplein of waar dan ook, maatwerk geboden krijgen. Als iemand zou kunnen werken, wordt hij begeleid naar werk en dan hoeft hij helemaal geen tegenprestatie te leveren, want daar zijn andere instrumenten voor. Ik verwacht dat nu juist gezien wordt wat de kwaliteit van de mensen uit de zogenaamde kaartenbak is en dat die mensen betere begeleiding krijgen dan tot nu toe gebeurd is. Ik verwacht dus dat die tegenprestatie uiteindelijk helemaal niet nodig is.

De heer EKIZKUYU (GroenLinks): Waarom dan toch gaan voor die verplichte tegenprestatie, als we zien dat het in de praktijk niks uitmaakt?

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Mevrouw Wind zei al dat de tegenprestatie in de wet staat en dat wij dat hebben uit te voeren. Als je er zelf geen woorden aan geeft en er niks mee doet, krijg je het straks opgelegd vanuit Den Haag en dat wil je helemaal niet.

De heer EKIZKUYU (GroenLinks): Dat snap ik. Maar wij kiezen voor de variant van Rotterdam en niet voor de variant van Amsterdam. Had mevrouw Geerdink niet liever voor de variant van Amsterdam gekozen?

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Heel eerlijk gezegd ken ik de variant van Amsterdam niet. Ik ken wel mijn eigen variant. Ik heb een ideaalbeeld van de Participatiewet en ik ken een heleboel mensen in de bijstand die al jarenlang vrijwilligerswerk doen en die tot nu toe niet gezien zijn. De raad heeft die mensen niet gezien. De raad heeft die mensen sinds 2012 werkzaamheden laten doen zonder dat ze daar iets voor betaald kregen en hun niks aangeboden om verder te komen op de arbeidsmarkt. Ik ben heel blij dat er nu eindelijk eens gekeken wordt naar de mensen achter de uitkering.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Ik heb twee vragen. Denkt mevrouw Geerdink dat met de huidige verordening mensen zichtbaar worden gemaakt en extra geld krijgen? Zij zegt dat ze tot nu toe geen extra geld hebben gekregen. Gaan zij nu extra geld krijgen? Waar staat dat? Ik lees dat niet.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Stel dat iemand in de bijstand zelf vrijwilligerswerk zoekt. Als vrijwilliger heb je een juridische status. Daar mag je een vergoeding voor ontvangen. Vrijwilligerswerk is geen tegenprestatie. Die vergoeding is maximaal € 1.750 per jaar. Die mag je naast een bijstandsuitkering ontvangen. Ik hoor graag van het college of dat straks goed gecommuniceerd wordt naar de mensen die zich gaan aanmelden of die worden opgeroepen voor die tegenprestatie. Het heeft natuurlijk wel een voordeel als je iets mag ontvangen naast je bijstandsuitkering. Dat geeft mensen misschien uiteindelijk de mogelijkheid om in de zomer een weekendje weg te gaan. Dat zou een voordeel zijn. Ik zou willen beginnen om zelf het goede voorbeeld te geven. Almelo Doet Mee is bijvoorbeeld een gemeentelijke verordening. Daar zijn een aantal vrijwilligers met een bijstandsuitkering die de boel runnen. Het zou hartstikke mooi zijn als die mensen een vergoeding zouden krijgen voor de werkzaamheden die zij uitvoeren voor de gemeente Almelo.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Ik vind het jammer dat mevrouw Geerdink als medebedenker en meesterbrein achter dit voorstel niet in de verordening heeft gezegd dat zij dit wenst. Met haar amendement had zij heel makkelijk kunnen zeggen dat vrijwilligers die extra geld ontvangen niet worden gekort. Dat heeft zij er niet in gezet. Zij zegt voorts dat er bijna geen gebruik zal worden gemaakt van de tegenprestatie, maar in de verordening staat dat 70% van de mensen in 2022 gebruik moet maken van de tegenprestatie.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Dat zie ik anders. Je hebt de totale Participatiewet en daar heb je verschillende instrumenten voor. Mijn verwachting is dat mensen die nu in de bijstand zitten misschien wel weer aan het werk komen. Dan is die tegenprestatie helemaal niet nodig. Als je kunt werken, is de overheid verplicht om die mensen naar werk te begeleiden. Ik neem aan dat er dan een traject gestart wordt waardoor die mensen uiteindelijk een baan krijgen. Zodra dat niet kan, kijk je wat er nodig is aan maatwerk om dat wel te kunnen regelen.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Mevrouw Geerdink zegt dat er mensen zijn die taken uitvoeren die eigenlijk overheidstaken zijn. Vindt zij dan ook niet dat die mensen gewoon een salaris zouden moeten krijgen in plaats van een vrijwilligersvergoeding?

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Daar heb ik vorig jaar vragen over gesteld, maar het college was het niet geheel met mij eens. Ik heb vorige week weer vragen ingediend en ik neem aan dat ik daar antwoord op krijg. Ik ben het met de heer Hümmels eens dat echt werk betaald hoort te worden.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Vindt mevrouw Geerdink het dan niet gek dat mensen die zeggen dat werk voorgaat en dat werk voor mensen belangrijk is, niets doen om die mensen aan het werk te krijgen maar wel een tegenprestatie willen inzetten?

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Kan de heer Hümmels de vraag herhalen?

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Vindt mevrouw Geerdink het niet gek dat mensen die vinden dat mensen aan het werk moeten en dat werk zo belangrijk is, die mensen een tegenprestatie willen laten verrichten in plaats van hen een baan te bezorgen?

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Volgens mij is het in de Participatiewet zo geregeld dat je wordt geholpen naar werk als je kunt werken. Als je niet kunt werken, wordt er gekeken wat je wel kunt en wat er nodig is om jou uiteindelijk toch aan het werk te krijgen. Als je niks kunt, is niks doen ook goed. Dan is een kopje koffie drinken of misschien naar de bioscoop gaan ook al een instrument om in ieder geval weer iets te doen, een opleiding volgen of dat soort dingen.

De heer AKSE (SP): Ik hoor mevrouw Geerdink zeggen dat zij verwacht dat die hele tegenprestatie niet nodig is. Waar doen we dan moeilijk over? Dan hebben we deze hele verandering in de regelgeving niet nodig. Dan gaan we gewoon doen wat we al die jaren al hadden moeten doen: mensen fatsoenlijk naar werk brengen. En niet allerlei dingen bedenken in de vorm van tegenprestaties.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Dan moet de heer Akse de schriftelijke vragen over Soweco, die ik vorig jaar heb gesteld over de participatieplaatsen, eens lezen. Dan ziet hij dat het daar helemaal mis is gegaan binnen de gemeente Almelo. Dat waren bijstandsgerechtigden die bij Soweco via een traject ingezet zijn voor 20 tot 40 uur per week zonder enige kans op werk of wat dan ook. In al die jaren, sinds de Participatiewet er is, is dat niet uitgevoerd binnen de gemeente Almelo. Al die mensen hebben gewoon met behoud van uitkering allerlei klusjes gedaan binnen de gemeente Almelo en daar helemaal niets voor teruggekregen. Voor die mensen wil ik graag dat het verandert. Het zijn mensen die gezien moeten worden. Het zijn geen mensen die je thuis laat zitten. Het zijn geen mensen die je in de stad alleen maar iets laat doen omdat ze een uitkering hebben. Ik word er helemaal "hu" van.

De heer AKSE (SP): Mevrouw Geerdink zegt dat het beleid van het college niet goed is geweest. Dan is er geen reden om die tegenprestatie alsnog te doen. Het college moet gewoon het beleid goed uitvoeren.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Dat heeft het vorige college misschien niet gedaan. Er waren in ieder geval afspraken gemaakt die niet nagekomen zijn.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Ik word "hu" van het verhaal van mevrouw Geerdink. Heeft Lijst Çete sinds de Tweede Wereldoorlog in het college gezeten of de PvdA? Het was haar partij die medeverantwoordelijk was. Zij doet net alsof wij het allemaal hebben gedaan en of zij de grootste redder is. Ik word hier "hu" van. Zat de PvdA toen in de coalitie en in het college of Lijst Çete? Dat is de vraag.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): De SP zat in het vorige college. Sinds 2015 is de Participatiewet ingevoerd en die geldt sindsdien, dus ook de tegenprestatie.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Dus de SP is de boosdoener en de PvdA heeft het altijd goed gedaan. Waarvan akte. Prachtig!

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Ik zeg niet dat iemand de boosdoener is. Volgens mij is de raad degene die opdracht geeft.

De VOORZITTER: Vervolgt u uw betoog, mevrouw Geerdink.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Nadat de Participatiewet in zijn totaliteit is uitgevoerd, willen wij na een jaar graag een evaluatie over de inzet van de tegenprestatie. We willen graag weten of er bijgestuurd moet worden.

De heer TEEUW (ChristenUnie): Ik heb nog een interruptie op het vorige punt. Ik kreeg de indruk uit de bijdrage van mevrouw Wind dat zij de suggestie wekte dat een tegenprestatie en een vrijwilligersvergoeding niet samengaan. Mevrouw Geerdink zegt dat, als de overheid bij een tegenprestatie iemand bij een bedrijf plaatst, er ineens loonwaarde aan kan blijken te zitten. Ik ben benieuwd wat zij vindt dat er dan moet gebeuren.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Bedoelt de heer Teeuw dat er bij de persoon in kwestie loonwaarde wordt berekend?

De heer TEEUW (ChristenUnie): Nee, iemand wordt als tegenprestatie bij een bedrijf gezet. Dat is extra werk en dat heeft geen loonwaarde, maar dan blijkt ineens dat er wel loonwaarde is voor dat bedrijf. Dan zou zo'n bedrijf eigenlijk aan de gemeente kunnen gaan betalen. Ik ben benieuwd welke situatie er dan ontstaat, maar misschien moet ik dat de wethouder vragen.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Dat vind ik ook een vraag. Als je een tegenprestatie levert, moet die, zoals we in het amendement hebben gezegd, gericht zijn op de persoonlijke ontwikkeling van iemand. Je moet kijken wat er nodig is voor degene van wie je dat verwacht. Ik verwacht persoonlijk niet dat dat werkzaamheden zijn in een fabriek. Daar kun je werken, dus dan ontvang je al loon. Dan heb je die tegenprestatie niet nodig.

Ik wil graag weten hoe die beschikking ingevuld gaat worden. Verder heb ik geen vragen.

Mevrouw BIJENHOF (VVD): Voorzitter! Als je als laatste aan de beurt bent, is er al heel veel gezegd. Ik wil nog even reageren op wat de heer Ekizkuyu zei. Ik vind inderdaad dat alle bijwoorden weg kunnen. "Echt" en "alleen": het mag allemaal weg. De bijstand is voor wie het nodig heeft. Ik ben ontzettend blij dat wij in een land leven waar dat kan.

Zoals vanavond al vaker gezegd is, is de tegenprestatie niet voor niets in het leven geroepen. We hebben te maken met de Participatiewet. Bijstand is in de basis in principe een tijdelijk iets. De VVD-fractie wil dat je zo snel mogelijk weer de verantwoordelijkheid neemt om op eigen benen te staan. Voor de bijstand zijn er een paar dingen die verplicht zijn. Je moet Nederlands spreken, je moet solliciteren en je levert een tegenprestatie.

Ik ben ontzettend blij dat er in dit raadsvoorstel staat dat de tegenprestatie maatwerk is. Ik kan niet vaak genoeg benadrukken dat de mens centraal staat. Het gaat om de mens. Er zullen mensen zijn die misschien heel snel door hun opleiding richting werk kunnen of rechtstreeks aan het werk kunnen, maar er zijn ook mensen bij die al jarenlang in een isolement zitten en die gesprekken nodig hebben. De sleutelpositie blijft maatwerk waar de mens centraal staat. Die mensen moeten vanuit een inactieve rol weer een klein stukje in beweging komen. Daar heb je soms een externe prikkel voor nodig. Het gaat erom dat we de mensen helpen.

De heer ÇETE (Lijst Çete): De partij van mevrouw Bijenhof en ook de wethouder hebben eerder gezegd dat door te prikkelen, te activeren, een tegenprestatie en al dat soort dingen, het getal terug zou gaan naar 2.200. De wethouder heeft laatst bij de Voorjaarsnota gezegd dat dat niet te realiseren is, dat dat niet lukt. Mevrouw Bijenhof wil nog steeds - dat doet de VVD al jaren - met dezelfde dingen mensen zogenaamd aan het werk krijgen. Is zij het met mij eens dat, wat zij ook allemaal verzint en vindt - de collega's Teunis en Ekizkuyu hebben daaraan gerefereerd - het niet lukt om die mensen aan het werk te krijgen? Het maatwerk dat zij nu heel mooi afschildert, is niet te herleiden uit de verordening. Het college mag alles doen en laten wat het wil. Dat lees ik. Hoe leest zij het?

Mevrouw BIJENHOF (VVD): Ik begrijp niet zo goed waar de heer Çete bang voor is. Ik hoor heel veel negativiteit van hem. Het komt op mij over alsof hij bijna bang is. Volgens mij kunnen wij niet voldoende herhalen dat de mens hier centraal staat. Wij willen graag dat mensen uit hun isolement komen, dat mensen in beweging komen. Dat is het eerste punt. Door het aannemen van het amendement vorig jaar en door het nu op te nemen in het raadsvoorstel wordt maatwerk geleverd. De mens staat centraal. Degenen om wie het gaat, mogen zelf met een voorstel komen. Er wordt dus niet direct iets opgelegd. Als de heer Çete degene zou zijn die het betreft, mag hij zelf met een voorstel komen en dat voorstel kan heel breed zijn. Je mag een kopje koffie gaan drinken bij je oudere buurvrouw, natuurlijk op gepaste afstand nu met Covid. Als je een ander voorstel hebt, mag je daar zelf mee komen. Het gaat erom dat je weer actief wordt. Ik hoor de heer Çete alleen maar praten over cijfers en ik mis in zijn verhaal de mens. Hoe ziet hij dan de mens in beweging komen?

De heer ÇETE (Lijst Çete): Het is prachtig dat een VVD'er mij aanspreekt op het sociaal domein over menselijkheid en mensen en niet over geld. Mevrouw Bijenhof is de eerste woordvoerder die mens en menselijkheid in de mond neemt als het over het sociaal domein gaat. Chapeau! Haar partij en haar wethouder hebben altijd in de terminologie van hangmatten gesproken en het altijd over cijfers gehad. Zij zeggen dat 70% van de mensen een tegenprestatie moeten leveren. Als het de toon was die ik nu hoor, had ik het misschien kunnen accepteren, maar de menselijke maat is verloren, mede door de partij van mevrouw Bijenhof en door haar wethouder. Het staat er absoluut niet in. Dat zij erin gelooft, dat mag. Godzijdank leven we in een vrij land. Maar als er één ding is waarin de VVD onmenselijk is, is dat het sociaal beleid en

het sociaal domein. Dit was geen vraag, maar ik werd zeer getriggerd door de vraag van mevrouw Bijenhof.

Mevrouw BIJENHOF (VVD): Hier zal ik maar even verder niet op ingaan. Ik heb hier genoeg over gezegd.

Uit wat we vanavond horen, blijkt er veel onduidelijkheid te zijn over dit instrument. Op welke manier kan de wethouder door promotiefilmpjes et cetera duidelijk maken aan de inwoners van Almelo wat de bedoeling is van de tegenprestatie? Dat is mijn vraag aan de wethouder.

De VOORZITTER: Dank u wel. Daarmee ronden wij de eerste termijn van de raad af. Ik geef het woord aan de wethouder voor Economie en Participatie, de heer Maathuis.

De heer MAATHUIS (wethouder): Voorzitter! Een mededeling van huishoudelijke aard. Ik zou graag, als er behoefte is aan een tweede termijn, na mijn beantwoording even willen schorsen, omdat mijn blaas zijn werk begint te doen. Dat even vooraf.

Dank aan de raadsleden voor hun reactie in eerste termijn. Ik vind het mooie van dit debat dat in onze democratie iedereen vanuit zijn eigen partijpolitieke standpunt van dit voorstel mag vinden wat hij wil. Het heeft veel raakvlakken met de landelijke discussie. Her en der zijn daar wat vragen over gesteld. Ik ga proberen dat zo veel mogelijk te vermijden. Ik raak het af en toe in mijn betoog wel aan, maar daar komen we met elkaar niet uit. Het debat over wettelijke verankeringen en dat soort zaken hoort op dat niveau te worden gevoerd. Ik kan alleen aangeven wat dat betekent voor de lokale context.

Het draagvlak voor de tegenprestatie binnen de provincie Overijssel is ongekend hoog. In 2017 heeft RTV Oost een onderzoek uitgevoerd naar het draagvlak en 86% van de ondervraagden vindt een verplichte tegenprestatie een prima idee. Dit om even de context binnen het maatschappelijke debat aan te geven.

De heer EKIZKUYU (GroenLinks): Als dat het geval is, heeft 86% van de mensen helemaal geen verplichte tegenprestatie nodig, want dat komt al vanuit een intrinsieke plek. Waarom zou je die dan überhaupt implementeren?

De heer MAATHUIS (wethouder): De vraag die in het onderzoek gesteld werd, was: als u in de bijstand zit, vindt u een verplichte tegenprestatie dan een goed idee? Daarop zei 86% "ja".

De heer EKIZKUYU (GroenLinks): De enquête geeft aan dat 86% van de mensen voor een verplichte tegenprestatie is als ze in een uitkering zouden zitten. Dat betekent dat 86% van de mensen geen verplichte tegenprestatie nodig heeft omdat ze zelf al de overtuiging hebben om iets terug te willen doen voor de samenleving.

De heer MAATHUIS (wethouder): Deze redenering is heel aardig geprobeerd. Het is een draagvlakpeiling naar de verplichte tegenprestatie binnen de samenleving. Ik heb namens het college aangegeven dat dat draagvlak er is.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Zulke opmerkingen maken het wel heel erg ingewikkeld. Het hangt er heel erg vanaf hoe goed zo'n onderzoek is geweest. Ik ga de betrouwbaarheid van RTV Oost hier niet bespreken, maar als ik u vraag of u vindt dat de huren omhoog mogen terwijl u een koophuis hebt, is het wel heel gemakkelijk om te zeggen dat dat wel mag. Wat vindt de wethouder daarvan?

De heer MAATHUIS (wethouder): Ik heb aangegeven wat het maatschappelijk draagvlak is voor deze maatregel. Die context heb ik geschetst.

Met het voorliggende voorstel stelt het college de raad voor om op basis van maatwerk actief werk te gaan maken van de tegenprestatie. In de vorige periode was er wel een verordening, maar daar werd niet actief uitvoering aan gegeven. Dit voorstel is dan ook in lijn met het activeren in het gemeentelijke participatiebeleid. De sleutel tot succes binnen het participatiebeleid is aandacht. Iedereen verdient het om actief te zijn, actief te mogen zijn en een waardevolle plek binnen de samenleving te hebben. Dat is iets waar het gemeentebestuur in de afgelopen twee jaar werk van heeft gemaakt. We hebben zo veel mogelijk mensen binnen ons P-

bestand in beeld en voor iedereen wil de gemeente een passend aanbod doen. Voor wie werk en/of re-integratie nog niet binnen handbereik ligt, is de tegenprestatie een goed middel om sociale activering te realiseren. Mevrouw Van Doorn verwoordde dat in haar eerste termijn heel mooi.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Ik hoor dat er al heel veel mensen in beeld zijn. Is er ook al een beeld van de aantallen mensen die al wel geschikt zijn om aan het werk te gaan, die verder geholpen kunnen worden, en van het aantal mensen dat voor de tegenprestatie in aanmerking komt?

De heer MAATHUIS (wethouder): Die cijfers zijn er, maar die heb ik op dit moment niet paraat. Ik zeg de raad toe dat ik die kan delen. Dan zou ik een uitvraag moeten doen bij het Werkplein. Corona, en zeker de lockdownperiode, hebben ertoe geleid dat we mensen een tijd niet hebben kunnen zien. Dat komt nu gelukkig langzamerhand weer op gang. Ik denk dat het goed is dat de raad een beeld krijgt van hoe de doorsnee is van het totale bestand. Dat hebben we inzichtelijk. We hebben conform de uitvoeringsregeling Participatiewet een indeling in welke trede mensen zitten. We hebben iedereen in beeld gebracht. Ik hecht er waarde aan om te melden dat we aan het begin van deze bestuursperiode geen zicht hadden op het bestand. We hebben daar fors op geïnvesteerd om de mensen te kennen en, afhankelijk van op welke trede ze staan, afspraken te maken hoe wij faciliterend kunnen zijn in een stap naar werk.

Het doel van de tegenprestatie is het leveren van een bijdrage aan de samenleving door inwoners die recht hebben op een uitkering. Het uitvoeren van de tegenprestatie kan bijdragen aan vergroting van de kans op de arbeidsmarkt, maar is in wettelijke termen - en ik kan daar zelf niets aan doen - op zichzelf geen re-integratie-instrument. Dat stond ook in de vorige verordening. Dat is de nuance die ik richting mevrouw Van Doorn geef.

De tegenprestatie wordt ingezet onder de voorwaarde van maatwerk, conform het door de raad aangenomen amendement, gericht op persoonlijke ontwikkeling van de uitkeringsgerechtigde. Hierbij is het van belang dat iemand eerst zelf aangeeft wat hij of zij wil leren tijdens de tegenprestatie. Daarnaast wordt de tegenprestatie naar vermogen ingezet. Bij het opdragen van de tegenprestatie houdt het college rekening met de persoonlijke situatie en de individuele omstandigheden van de belanghebbende, waaronder leeftijd, opleiding en werkervaring. Hierbij wordt ook rekening gehouden met het fysieke en psychische vermogen van de belanghebbende.

Bij het opdragen van de tegenprestatie dient het college maatwerk te leveren. De verplichting tot het verrichten van een tegenprestatie is niet van toepassing voor een persoon die volledig en duurzaam arbeidsongeschikt is. Dit verzin ik niet zelf, maar dit staat in de toelichting van de verordening. Ons systeem is een sociaalzekerheidssysteem op basis van rechten en plichten.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Stel dat iemand in de bijstand zit, bij het Werkplein komt en volledig arbeidsongeschikt blijkt te zijn. Gaat hij dan naar een andere uitkering?

De heer MAATHUIS (wethouder): Ja, dat zijn de gesprekken die wij voeren met het UWV. Daar zit een scheidslijn in. De casuïstiek is verschillend. Op het moment dat dat blijkt, kan er sprake zijn van een situatie waarin iemand afgekeurd is. Maar goed, wij gaan niet over de indiceringen van het UWV. Wij zien ook mensen in ons bijstandsbestand die een heel grote afstand tot de arbeidsmarkt hebben en van wie je je kunt afvragen of zij ooit wel aan het werk komen.

De heer EKIZKUYU (GroenLinks): Wanneer worden er precies sancties opgelegd? Kan de wethouder dat iets concreter maken voor ons?

De heer MAATHUIS (wethouder): In onze afstemmingsverordening - mevrouw Van Saane refereerde daaraan in haar eerste termijn - hebben wij bepaald wanneer dat het geval is. Het past niet om op dit moment zo'n hele verordening te gaan oplepelen met de situaties waarin dat het geval is. Die verordening heeft de raad zelf vastgesteld. Als iemand in het kader van de Participatiewet verplichtingen niet nakomt, kan daar sprake van zijn. Maar dan nog is het college niet de instantie die meteen grijpt naar een sanctie. Integendeel, wij gaan eerst het gesprek met

mensen aan. Dat hebben we ook gedaan in de hele tour om mensen in beeld te krijgen. Als mensen niet kwamen opdagen, was de eerste vraag: waarom kwam u niet? Men krijgt een herkansing en als men dan niet komt, kan er een sanctie volgen. Het is niet zo dat wij hier inhumane beleid hanteren in de uitvoering.

De landelijke politiek kijkt met veel belangstelling uit naar de implementatie van de tegenprestatie door gemeenten. Op voorstel van D66-Kamerlid Rens Raemakers is de regering opgeroepen om gemeenten binnenkort te verplichten om een niet-vrijblijvend aanbod qua tegenprestatie te doen. Wetgeving is in dat opzicht in de maak.

In de raad leven zorgen - verwoord door mevrouw Wind en mevrouw Geerdink - omtrent het verdwijnen van de vrijwilligersvergoeding van mensen die nu al in de bijstand actief zijn in relatie tot de tegenprestatie. Hoogstwaarschijnlijk zal dit niet veel mensen betreffen. Ik zeg toe dat we hier bij de uitvoering rekening mee gaan houden, zodat mensen niet hun vrijwilligersvergoeding verliezen als gevolg van de implementatie van de tegenprestatie. Het doel van de tegenprestatie is immers dat mensen met een bijstandsuitkering een actieve bijdrage aan de samenleving leveren.

Tevens is gevraagd om na een jaar te evalueren. Daar kan het college dan ook in meegaan.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): De wethouder spreekt nu over mensen die al vrijwilligerswerk doen. Stel dat iemand zelf vrijwilligerswerk gaat zoeken naar aanleiding van een gesprek bij het Werkplein, mag hij dan ook die vrijwilligersvergoeding ontvangen?

De heer MAATHUIS (VVD): Mevrouw Geerdink draait een bestaande situatie om naar nieuwe situaties. Ik vind dat maatwerk. Ik zeg toe dat we in de uitvoering van de tegenprestatie dat niet in de weg willen staan.

Tegelijkertijd doen we ook een beroep op de raad. De raad vraagt iets van mij, na een jaar evalueren, maar ik zeg altijd: bij mij staat de deur open. Als mensen signalen hebben of een gesprek willen voor het sociaal spreekuur, zijn zij in beginsel welkom. De deur staat open. Mocht de raad signalen krijgen over de uitvoering en mocht die niet goed gaan, dan vraag ik de raad om niet te wachten tot een jaar, maar eerder zaken bij mij te melden, zodat wij naar die individuele situatie kunnen kijken.

Mevrouw Geerdink vraagt aandacht voor de toonzetting van de beschikkingen. Daar zullen we positief naar kijken. Het lijkt me goed om in het kader van de begrijpelijkheid van beschikkingen daar aandacht aan te besteden. Ik zoek daar het informele gesprek over op.

Mevrouw Wind sprak over de term "AOW-gerechtigd" in plaats van "pensioengerechtigd". Daar zouden we ambtshalve een aanpassing op kunnen doen.

Mevrouw WIND (CDA): Inderdaad heb ik voorafgaand aan de vergadering de wethouder daarover gesproken. De AOW-gerechtigde leeftijd en de pensioengerechtigde leeftijd zijn in principe hetzelfde. Mijn opmerking kwam voort uit de WW-uitkering. Dat is een verzekering en geen sociale voorziening.

De heer MAATHUIS (wethouder): Akkoord, dan zitten we op één lijn.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Ik vraag me trouwens af of de pensioengerechtigde leeftijd en de AOW-gerechtigde leeftijd hetzelfde zijn. Civielrechtelijk kan dat op heel verschillende tijdstippen ingaan. Het is wel degelijk divers. Geen kritiek hoor, maar een compliment.

De heer MAATHUIS (wethouder): De VVD-fractie vraagt om een actieve campagne ter bevordering van de bekendheid en de uitleg van dit instrument. Ik zeg toe dat we het gaan oppakken om eenvoudig uit te leggen wat er van een bijstandsgerechtigde verwacht wordt. Ook voor maatschappelijke organisaties betekent het dat hier kansen liggen en daar moeten ze op geattendeerd worden.

Mevrouw Pol vraagt zich af wat we moeten verstaan onder bewegingstraining. Het doel daarvan is dat mensen gezond worden, actief zijn en onder de mensen komen. Dat sluit aan bij het doel van deze verordening. Daarom is het als voorbeeld opgenomen.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Moet ik dan denken aan iemand die naar de sportschool wordt gestuurd en dat soort dingen?

De heer MAATHUIS (wethouder): Het is niet zo dat iemand naar de sportschool gestuurd wordt. Wij vragen aan mensen hoe zij het voor zich zien om actief te worden. Een bewegingsprogramma zou een mogelijkheid kunnen zijn dat mensen in de samenleving actief zijn, sociale contacten opdoen en in dat opzicht ook gezond worden.

Er is gevraagd of een uitkering is stopgezet. In het kader van de oude verordening is dat niet het geval, omdat daar nooit actief uitvoering aan gegeven is.

De heer Çete stelde een vraag over de sanctionering. Ik heb al aangegeven dat de afstemmingsverordening daar antwoord op biedt. Hij vraagt ook naar de verzekeringen. Dit valt onder de dekking. Dat hebben we gecheckt, dus dat brengt geen extra lastenuitzet met zich mee. Het valt onder de verzekering die wij hebben.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Ik vroeg ook nog naar de wekelijkse hobby van de wethouder.

De heer MAATHUIS (wethouder): Dan mag de heer Çete mij helpen.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Normaal gesproken hield de wethouder wekelijks bij hoeveel mensen in de bijstand zitten, toen hij nog het doel had om 2.200 te halen. Of is hij van zijn hobby afgegaan?

De heer MAATHUIS (wethouder): Het is een beetje off topic, maar wellicht heeft de raad dit nodig voor de besluitvorming. We hebben gezien dat als gevolg van de coronacrisis het aantal bijstandsgerechtigden is gestegen naar 2.680. Dat vakt nu iets af naar 2.670. We hebben de piek gehad, maar of er nog meer bijkomt, is heel afhankelijk van hoe de economie en de werkloosheid zich gaan ontwikkelen. We zien dat door de coronacrisis er in bepaalde sectoren ook meer kansen ontstaan.

Om een beeld te geven: het bijstandsbestand is continu in beweging. Er gaan honderden mensen per jaar in en ook honderden mensen per jaar uit. De daling die je in de eerste anderhalf jaar van deze bestuursperiode zag, was een netto daling. Maar ondertussen helpt ons Werkplein honderden mensen aan het werk. Dat is hartstikke goed en mooi om te zien.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Om een tweede termijn te voorkomen: ik vroeg ook nog hoe de wethouder de ruim 1,5 miljoen uren die we in de verordening zien, wil redden met € 230.000. 70% van de bijstandsgerechtigden komt ongeveer op 1.820 mensen. Als je die 20 uur, 44 weken aan het werk zet, zou dat ongeveer 1,5 miljoen uur zijn. Hoe wil hij dat allemaal registreren en redden met € 230.000?

De heer MAATHUIS (wethouder): De redenering gaat op twee punten mank. Aan de ene kant heeft de heer Çete de tekst niet goed geïnterpreteerd. De doelgroep participatie is afgekaderd in onze uitvoeringsregeling Participatiewet. Dat is niet de volledige doelgroep. Ten tweede betekent het niet dat het maximum aantal uren en weken dat benoemd is in de verordening op iedere situatie van toepassing is. Het is immers juist maatwerk. De redenering gaat dus mank. Het bedrag dat we hebben opgevoerd, is onderbouwd. Daar heeft het Werkplein een onderbouwing voor aangeleverd op basis van ingeschatte inspanningen die men moet verlenen om deze verordening uit te kunnen voeren.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Dan is het bewust veranderen van de verordening misschien nog meer onnodig geworden door de beantwoording van de wethouder. Ik lees erin dat juist een uitbreiding heel belangrijk was om de verordening aan te passen. Nu zegt de wethouder in één keer: we breiden hem helemaal uit, maar we gaan die echt niet bij iedereen 20 uur per week 44 weken uitvoeren. Ik hoop dat de wethouder de kennis en kunde heeft om te zeggen waarom het dan zo keihard nodig was om dit zo uit te breiden.

De heer MAATHUIS (wethouder): Dat heb ik niet gezegd.

De PVV vroeg mij naar die 20 uur. Waarom geen 22 uur? Wij hebben een grens getrokken. Die is arbitrair. Je kunt inderdaad verschillende gemeenten langs de meetlat leggen. Er zijn

gemeenten die 2 uur doen (Almelo voorheen), Nijmegen doet er 4, maar er zijn ook gemeenten die meer uren hanteren. Wij hebben het voorbeeld van Breda en Rotterdam nagevolgd. Die 20 uur houdt rekening met de overige uren die in een werkweek zitten. Mensen hebben natuurlijk een sollicitatieplicht of andere bezigheden. Daarom ga je niet tot die volledige 40 uur. Maar het is per definitie arbitrair, dat zeg ik er gelijk bij.

Het college heeft eerder al aangegeven dat de Bij(en)stand-motie sympathiek is. Tegelijkertijd is het zo dat je elke activiteit kunt benoemen die belangrijk is om onder de aandacht van een uitkeringsgerechtigde te brengen. Deze motie pikt er eentje specifiek uit en het lijkt ons niet wenselijk om dat te doen. Het is bekend wat het college hier eerder over heeft geadviseerd, maar het staat de PVV uiteraard vrij om het debat hierover te voeren met collega's.

De heer STÖTELER (PVV): De wethouder gaat dit gebruiken, begrijp ik, in het vervolg.

De heer MAATHUIS (wethouder): Als ik alles in het vervolg ga gebruiken ... Als mensen zelf aangeven dat zij imker willen worden als tegenprestatie, is het niet aan het college om op voorhand een oordeel te geven of dat verkeerd is of niet. In dat opzicht is het heel sympathiek, maar deze motie pikt er specifiek iets uit. Dat is vanwege de bijzondere interesse van de heer Stöteler en dat is mooi, maar ik weet niet of het verstandig is om daar een motie over in te dienen.

De heer EKIZKUYU (GroenLinks): In een noodverordening staat dat het college wel gaat over de beoordeling van de aangedragen activiteit. Als iemand imker wil worden, gaat het college erover of dat oké is of niet. Nu zegt de wethouder iets anders. Kan hij verklaren dat er op schrift iets anders staat?

De heer MAATHUIS (wethouder): De invulling van de tegenprestatie is per definitie maatwerk. Wij vragen mensen zelf eerst wat zij denken als tegenprestatie te kunnen verrichten, conform het amendement dat is ingediend. Dat is de werkwijze. Natuurlijk zit daar een discretionaire bevoegdheid in, maar we beoordelen het altijd naar vermogen en draagkracht, en verdringing.

De heer Hümmels vond het stuk te negatief. Gelukkig heeft de heer Teunis vervolgens aangegeven wat de verschillen waren met de vorige verordening. Te veel bevoegdheid bij het college: dat is niet veranderd. De discretionaire bevoegdheid is niet veranderd ten opzichte van de vorige verordening. Wat wel veranderd is, is dat we er actief uitvoering aan gaan geven. Daarom ligt de verordening en de uitbreiding van het aantal uren en weken voor en daar mag de raad iets van vinden. Dat heeft de raad ook al gedaan bij het amendement bij de begrotingsbehandeling.

De landelijke discussie over vrijwilligerswerk laat ik even rusten. Daar kunnen we niet op ingaan, evenals op de duiding van het SCP-rapport. Dat is een landelijke discussie.

Hoe gaan wij verdringing tegen? Er is gezegd dat dat onvermijdelijk is. Rotterdam, met wethouder Richard Moti aan het bewind op dat vlak, heeft daarvoor een commissie ingesteld. Wij hebben in het voorstel aangegeven hoe wij daarmee willen omgaan. Als daar klachten over zijn, zullen wij die serieus behandelen. De praktijk leert dat in een grote stad als Rotterdam dat maar een enkele keer voorkomt. Dan moet er serieus naar gekeken worden.

De heer Ekizkuyu vindt dat uit deze aanpak wantrouwen spreekt richting onze inwoners. Dat werpt het college verre van zich, mede gelet op de inleiding die ik heb gehouden. We gebruiken dit instrument juist als een van de vele instrumenten. Daar heeft de raad met het college beleid onder gelegd, namelijk de uitvoeringsregeling Participatiewet. Dat betekent dat er een heel palet aan maatregelen is die wij kunnen inzetten, afhankelijk van de individuele situatie.

Binnen het nieuwe normaal wordt de tegenprestatie opgepakt. Toen wij het presidium hebben verzocht om dit voorstel van de agenda te halen, was er sprake van een lockdown. Dan voer je met elkaar een heel vervelende discussie over zo'n instrument. Nu begint het dagelijks leven weer op te starten, ook in onze wijkteams, binnen het nieuwe normaal. Dat betekent dat we het instrumentarium weer kunnen gaan inzetten. Daarom ligt deze verordening ter wijziging aan de raad voor.

Als iemand het ergens niet mee eens is, valt daar natuurlijk bezwaar tegen te maken. Er zijn individuele situaties waarin er sprake kan zijn van het feit dat iemand niets doet en waarin

het college tot het oordeel komt dat een tegenprestatie niet wordt opgelegd. De individuele situatie is daar leidend voor.

De VOORZITTER: Dank u wel. U had behoefte aan een korte schorsing. Daarna houden we de tweede termijn. Ik hoop dat u ook al even wilt nadenken over wat we na de tweede termijn willen doen met de nog resterende agendapunten. Ik geef in overweging dat het presidium vanavond besloten heeft dat er te weinig agendapunten zijn om op 15 september 2020 een raadsvergadering te houden. Wij zouden na behandeling van dit agendapunt de vergadering kunnen schorsen tot 15 september 2020 en dan de resterende agendapunten behandelen. Dat is volgens mij nog op tijd voor het VNG-congres. De motie roept op om uiterlijk 20 september 2020 bericht te geven aan de gemeente Zoetermeer. Dat zou dan kunnen.

De voorzitter schorst hierop de vergadering

Na hervatting van de vergadering spreekt de VOORZITTER als volgt:

Dames en heren! We gaan naar de tweede termijn van de behandeling van agendapunt 11. Het woord is aan mevrouw Wind.

Mevrouw WIND (CDA): Voorzitter! Ik wil vanavond enkele kleine dingen genoemd hebben. Ik vind het heel jammer dat er zo'n ongelooflijk beeld wordt neergezet van de verplichte tegenprestatie. Ik wil het omdraaien. De verordening bestaat niet om te straffen. De CDA-fractie vindt dat de verordening bijdraagt aan het helpen van mensen. Zoals ik al eerder zei: de mens staat centraal. De CDA-fractie blijft erbij dat dit een middel is om de mensen die het even zelf niet meer kunnen een duwtje in de rug te geven waardoor zij een gelukkiger leven kunnen leiden. Dat moeten we vooral voor ogen houden. Daar is dit voor bedoeld: mensen gelukkiger maken, mensen laten meedoen in de maatschappij. Wie wordt daar nou geen gelukkiger mens van? Als het echt niet kan, kom je op nul uur uit. Dat snap ik en als het goed is ook de hele CDA-fractie. Er wordt wel te veel nadruk gelegd op moeten en verplichten. Nogmaals, het is een hulpmiddel en geen punitieve sanctie.

Op 7 november 2019, bij de begrotingsbehandeling 2020, is de motie Bij(en)stand ook ingediend, maar niet aangenomen. De motie werd ter vergadering zelfs verworpen met 8 stemmen voor en 26 stemmen tegen en 1 stem in blanco. De CDA-fractie heeft toen tegen gestemd en zal dit nu opnieuw doen.

Mevrouw VAN DOORN (Lokaal Almelo Samen): Voorzitter! Ik kan mij helemaal aansluiten bij wat mevrouw Wind heeft gezegd. Wij stemmen ook tegen de motie.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Voorzitter! Ik ben bij zulke lange besprekingen elke keer bang dat ik tussendoor slaap of zo. Ik heb het idee dat de wethouder niet heeft gereageerd op wat kritische kanttekeningen, bijvoorbeeld dat er mensen zijn die vinden dat iedereen aan het werk moet, dat er ook mensen zijn die van alles doen en er niks voor krijgen en dat er geen werk gevonden wordt. Ik verwacht daar nog een reactie op. Het kan zijn dat de wethouder niet begrijpt wat ik bedoel, want ik praat nog wel eens wat warrig. Ik zie aan zijn hoofd dat hij het er moeilijk mee heeft. Dat ligt aan mij. Ik kan hem dat nader uitleggen, maar hij kan dat in zijn reactie laten merken en dan ga ik hem interromperen.

Ik blijf het heel vervelend vinden dat we hier duidelijk merken dat mensen die voor iets zijn alleen maar de goede dingen zien en mensen die tegen iets zijn bijna alleen maar de slechte dingen zien. Daar betrap ik mezelf ook op. Wie er wie wantrouwt, weet ik niet, maar als je ervaren hebt dat er heel lang zaken niet goed geregeld zijn - de PvdA heeft duidelijk aangegeven dat werk dat gedaan moest worden heel lang niet goed is uitgevoerd - is het heel gek als je allerlei rare maatregelen gaat bedenken om misschien toch iets te presteren. Je moet volgens mij dat oorspronkelijk werk goed uitvoeren. Aan wie dat ligt? Waarschijnlijk aan de raad die niet streng genoeg controleert. In ieder geval mijn excuus daarvoor. Als het college wil dat ik strenger ga controleren, wordt het er niet beter van, denk ik.

Ik wilde in eerste instantie voor stemmen omdat ik dacht dat de oude verordening verbeterd was. Maar als ik nadenk over de pijnlijke zaken die nog steeds in deze verordening staan ... De wethouder zegt dat het om mensen gaat, om maatwerk. Voor een wethouder die Maathuis heet klinkt dat heel mooi, want dat past bij zijn naam. Maar ik vertrouw het blijkbaar

niet en dat is heel ingewikkeld. Mevrouw Van Doorn vroeg: ziet u niet dat er staat dat het om de mensen gaat? Er staat wel dat de mensen eerst mogen zeggen wat ze zelf vinden. En dan staat er in een verder punt van de verordening - in mijn eigen woorden: mocht dat het college niet bevallen, dan bepalen wij wel wat u moet doen. Daarom denk ik dat dit niet deugt en ga ik niet voor stemmen.

De heer STÖTELER (PVV): De heer Hümmels zegt dat er pijnlijke dingen in de verordening staan. Ik wilde eigenlijk vragen waar dat pijnlijke dan precies in zat, maar toen zei hij dat dat in de verplichting zit. Hij zei ook tussendoor: misschien zit het wel in mijn eigen wantrouwen. Ik wil hem vragen of dat niet juist het pijnlijke is, dat hij het college of de wethouder kennelijk niet voldoende vertrouwt om hier op een goede manier mee om te gaan.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Nee, het pijnlijke is dat ik waarschijnlijk door schade en schande wijs geworden ben.

De heer TEUNIS (SP): Voorzitter! Ik wil nog iets zeggen over draagvlak. Ik wil mensen niet dom noemen, maar als je mij zou vragen op straat of via een briefje of ik vind dat een tegenprestatie in de bijstand een goed idee is of redelijk, zal ik daar waarschijnlijk ook "ja" op antwoorden. De bijstand gaat in de basis uit van wederkerigheid. Zo'n vraag ligt natuurlijk een stuk genuanceerder, hoewel ik de details van het onderzoek niet ken. Ik denk dat we er een beetje naar moeten kijken voor wat het is. Veel mensen hebben geen idee wat een uitzichtloze hel de bijstand kan zijn en hebben het idee dat ze er zelf nooit in komen. Dan is het natuurlijk makkelijk om te zeggen "dat vind ik eigenlijk ook wel".

Los van dat hele onderzoek moet je doen wat werkt en niet alleen waar maatschappelijk draagvlak voor is. Ik heb geprobeerd aan te geven wat ons ertoe brengt om tot de conclusie te komen dat dit niet werkt. Ik heb het SCP, de VNG en de vakbond aangehaald. Het is inderdaad voor een deel een landelijk thema, een verschil in inzicht. Dat mag.

Ik heb als nabrander nog een vraag. Ik had die misschien als trucje achtergehouden. Niemand begon erover, dus ik doe het zelf maar. Bij de kosten van dit raadsvoorstel worden bedragen van € 122.000 opstartkosten en € 248.000 structureel gevraagd. Daar staat een zin bij en die luidt: "Deze middelen worden geput uit het participatiebudget door daar een andere invulling aan te geven". Welke invulling werd daar voorheen aan gegeven en wat gaan we nu niet meer doen? Misschien een beetje een rotvraag, maar dat is ook het idee erachter.

Er is gezegd dat het wetsvoorstel in de maak is. Met die wetgeving is nog niet landelijk ingestemd. We lopen dus vooruit op de landelijke wetgeving in de veronderstelling dat die wordt aangenomen. Volgens mij is daar het laatste woord nog niet over gezegd. Waarom lopen wij vooruit met het uitvoeren van iets waar het Rijk ons niet eens de toereikende middelen voor geeft? Het college moet uit het participatiebudget putten, waar normaal andere doeleinden voor zijn. Dit is een gevecht tussen de gemeente en het verweer op bewijs of de Participatiewet deugt, of de tegenprestatie niet werkt, of het niet goed genoeg is of volledig wordt uitgevoerd. Wij vinden dat een slap verweer. Dat is wat landelijk ook gebeurt met neoliberalisme. Dan zegt men: ja, maar die privatisering werkt niet of marktwerking werkt niet. Het verweer van de andere kant is dan: nee, dat werkt wel, maar het is nog niet neoliberaal genoeg; er is nog niet genoeg marktwerking. Dat zie je hier ook weer. Het moet volledig uitgevoerd worden. We gaan het zien.

Begrijp ons niet verkeerd: de intentie hierachter mag goed zijn. Daar twijfelen wij niet aan. Alleen zijn wij van mening dat dit niet het juiste instrument is om die intenties te behalen.

Ik wil nog iets over verdringing zeggen. Hoe vaak dat gemeld wordt en hoe vaak het aan de orde is, zijn twee verschillende dingen. Hoe vaak zien we het en hoeveel gevallen hebben we niet gezien?

Tot slot heb ik eigenlijk al een stemverklaring. We verwachten dat vanavond de nieuwe verordening wordt aangenomen, maar wij zullen tegen stemmen. We blijven het kritisch volgen. We zijn blij dat er na een jaar een evaluatie komt. Het college hoort van ons. Als het college gelijk heeft, laten wij het horen, maar als het mis heeft, hoort het college het ook. Als in Almelo lukt waar ik voorbeelden van heb aangehaald en wat in andere gemeenten niet gelukt is, laat ik het horen. Dan krijgt het college van mij een compliment.

Mevrouw VAN DOORN (Lokaal Almelo Samen): Dan trakteert de heer Teunis?

De heer TEUNIS (SP): Nee.

De heer EKIZKUYU (GroenLinks): Voorzitter! De heer Teunis heeft alles al gezegd wat ik zou kunnen zeggen en waarschijnlijk ook nog beter.

De heer TEEUW (ChristenUnie): Voorzitter! Ik wil de heer Teunis en ook anderen complimenteren met hun bijdragen. Alles is al gezegd.

Mevrouw VAN SAANE (D66): Voorzitter! Ik vind wat de heer Teunis net zei prachtig. Ik wil nog wel toevoegen dat ik nog steeds het causale verband met de Participatiewet mis. De motie van Rens Raemakers werd net aangehaald. Daar staat heel veel meer in en het zou mooi zijn als dat werd toegevoegd. Maar dat is niet zo. Ik vind het nog steeds lastig. Daar houd ik het bij.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Voorzitter! Ik hoor heel veel nare dingen, maar ik ben vol vertrouwen. Dat komt doordat ik de afgelopen jaren een heleboel dingen heb gezien die niet goed gingen. Juist door dit te veranderen, kunnen we bijdragen aan meer ontwikkeling en meer toekomstperspectief voor mensen. Ik heb er vertrouwen in en ik hoop dat dat vertrouwen niet wordt beschaamd. Ik zal het nauw blijven volgen. Ik ken heel veel mensen die in de bijstand zitten en die gebruikmaken van allerlei instrumenten. Ik kan dus goed volgen wat er gaat gebeuren. Ik wens de wethouder succes.

Mevrouw BIJENHOF (VVD): Voorzitter! Ik zie het met veel vertrouwen tegemoet. Mensen die nu compleet inactief zijn, worden hierdoor gestimuleerd. Je krijgt uitbreiding van je sociale netwerk en van je contacten. Daardoor vergroot je je competenties, je taalvaardigheid en je communicatieve vaardigheden. Als met al is het een vergroting van het zelfvertrouwen. Ik heb ook mensen gesproken bij wie dat echt werkt. Zij zeiden: ik werd letterlijk ziek van het thuiszitten; dankjewel dat we weer wat mogen doen. Het is vanavond al heel vaak gezegd: je moet hen meenemen aan de hand, je biedt een reikende hand aan. Dat is volgens mij het belangrijkste in het maatwerk.

Wij blijven de motie van de PVV lastig vinden, omdat die gericht is op één specifiek item. De heer Teeuw zei al dat je er zo heel veel kunt bedenken. Toch willen wij de motie steunen omdat wij die als een handreiking zien en als een vorm van een tegenprestatie.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan luisteren wij naar wethouder Maathuis voor een reactie op wat in de tweede termijn te berde is gebracht.

De heer MAATHUIS (wethouder): Voorzitter! Ik kan namens het college zeggen dat we met genoegen naar de heer Teunis hebben geluisterd. Zeer gemakkelijk hoe hij humor en inhoudelijke punten combineert. Ik zeg het misschien wat oneerbiedig, maar politiek is soms ook theater. De wijze waarop hij hier zijn punten maakt, is een compliment waard.

De heer Teunis heeft gevraagd wat wij niet gaan doen in de financiële sfeer. Dat zijn juist de zaken die mevrouw Geerdink in eerste termijn heeft aangegeven. Wij gaan geen vergoeding meer geven voor arbeidsactivering bij Soweco, omdat dat geen wettelijk instrument is en het college daar geen verantwoordelijkheid voor wenst te dragen. Dat hebben we eerder in de beantwoording richting de PvdA-fractie beargumenteerd aangegeven.

De landelijke discussie laten we voor wat die is. Dat wil niet zeggen dat het college daar geen opvatting over heeft, maar anders wordt het echt nachtwerk en dat is niet de bedoeling.

De vraag is gesteld of wij niet vooruitlopen. Nee, wij lopen niet vooruit. Wij horen in het kader van de wet een verordening te hebben en die verordening uit te voeren. Die verordening werd niet actief uitgevoerd en dat is, volgens mij terecht, tegen het zere been van het Rijk en ook van een meerderheid van de Kamer. Daarom heb ik de motie van Rens Raemakers aangehaald. Die heeft gezegd: staatssecretaris, regering, grijp in; wij vinden dat u gemeenten moet verplichten om de verordening tegenprestatie uit te voeren. Dat is de context waarin we zitten. Die wetgeving komt op ons af.

Ik deel de zorg die de VNG heeft uitgesproken over krapper wordende participatiebudgetten, want dat is een feit: van € 4.500 naar € 1.500 in een aantal jaren. We kunnen daar van alles van vinden, maar daarvoor hebben verschillende regeringen en politieke

partijen verantwoordelijkheid gedragen. Dat is een gegeven, maar ik deel de oproep dat er meer geld voor beschikbaar zou moeten komen.

Mevrouw Van Saane mist de causale relatie met de Participatiewet. Daar kan ik haar in dat opzicht niet bij helpen. Dit is een uitvoering van de Participatiewet en is een van de participatie-instrumenten die de gemeente kan aanreiken en gebruiken in individuele situaties. Dat gaan we ook doen. Het past binnen ons beleid van het benutten van zo veel mogelijk instrumentarium om mensen actief te laten zijn dan wel te helpen op weg naar werk, vanuit de gedachte dat iedereen het verdient om actief in de samenleving bezig te zijn, mits dat kan.

Tot slot richting de heer Hümmels. Ik betreur zijn route naar het stemgedrag die hij net heeft aangegeven, maar dat is zijn eigen afweging. Ik wil wel gezegd hebben dat de verordening en de discretionaire bevoegdheid die daarin zit voor het college ook al in de vorige verordening zaten. Dat is niet veranderd. Wat verschilt, is wat de heer Teunis in de eerste termijn heeft aangegeven. Het grote pijnpunt is misschien wel het aantal uren en weken waarin de tegenprestatie kan worden ingezet. Ik snap niet hoe de heer Hümmels door schade en schande wijs is geworden en uiteindelijk tot deze conclusie komt. Maar dat is zijn eigen afweging.

Bij zijn eerste punt moet de heer Hümmels mij echt helpen, want ik kan zijn verhaal niet volgen. Kan hij nog eens uitleggen wat hij precies bedoelt?

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Het is spannend, want ik vraag me af of ik nu zelf nog weet waar het over gaat. Volgens mij vroeg ik hoe bijzonder het is dat mensen die vinden dat mensen aan het werk moeten, nauwelijks iets doen om mensen echt aan het werk te krijgen, maar daar wel allerlei rare dingen voor bedenken om hen toch wat te laten doen. Een ander punt waar niet op gereageerd is, is het verkapte mensen aan het werk zetten voor dat wat zij eigenlijk als werk zouden moeten hebben.

De heer MAATHUIS (wethouder): Ten aanzien van het tweede punt is betaald werk altijd het hoogste doel. Het streven binnen de Participatiewet is daarop gericht. De Participatiewet en de uitvoering daarvan kennen wel wat verbeterpunten. Het SCP heeft die aangekaart. Tegelijkertijd is werk zo veel meer dan loon. Het is natuurlijk primair voorzien in je eigen levensbehoeften, maar daarnaast betekent het sociale contacten en kan het een opstap zijn naar een baan die je wat meer past. Er zijn situaties waarin mensen niet altijd happy zijn in hun werk. Dat zal ook zo zijn als mensen een eerste stap vanuit de bijstand naar werk zetten, maar waarschijnlijk doen die mensen dat wel vanuit de intrinsieke motivatie om uiteindelijk terecht te komen waar ze willen belanden, al dan niet met ondersteuning van de overheid.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Het wordt veel te ingewikkeld. Ik probeer het heel kort te houden. Dat de wethouder niet begrijpt hoe ik tot mijn veranderde standpunt kom, heeft ook te maken met het feit dat er veel te veel zaken gebeuren die anders zijn dan we zeggen te doen in allerlei verordeningen. Wat vindt hij ervan dat we allemaal zeggen: O, dat kunnen vrijwilligers wel doen, er kan wel een baan geschrapt worden want er zijn mensen die we daarvoor in kunnen zetten? Daardoor kom ik tot een andere afweging. Ik hoop dat de wethouder het nu wel begrijpt.

De heer MAATHUIS (wethouder): Ik herken dat beeld niet. Het vrijwilligerswerk is een kurk waarop de samenleving drijft, ook in Almelo. De discussie over het vrijwilligerswerk binnen de tegenprestatie is er eentje die ook landelijk wordt gevoerd. De intentie is: als mensen actief worden, is dat primair het grootste goed en het doel achter deze verordening. Ik kan het niet helpen dat de heer Hümmels er zijn eigen redenering op nahoudt. In dat opzicht verschillen we van mening.

De VOORZITTER: Daarmee ronden wij de beraadslagingen over dit agendapunt af. Is er behoefte aan stemverklaringen, zowel ten aanzien van het voorstel als over de motie?

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Voorzitter! De motie is heel sympathiek, maar ik denk dat die mogelijkheid gewoon bij de activiteiten van het Werkplein kan worden toegevoegd. Dan hoeven we de motie niet te steunen.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Ik vind de motie zeer bijzonder. Ik heb die de vorige keer ook gesteund.

Ik vind het lastig om een verordening die verbeterd lijkt weg te stemmen. Stel dat een meerderheid dit voorstel wegstemt, dan is het de vraag of de oude verordening, die slechter was, blijft bestaan.

De VOORZITTER: De verordening behelst ook een intrekkingbepaling van de oude verordening. Als de raad de verordening niet aanneemt, blijft de oude verordening van kracht.

Hierna wordt digitaal gestemd over het voorstel, waarna de voorzitter constateert dat het voorstel is aangenomen met 25 tegen 8 stemmen.

Voor het voorstel hebben gestemd de aanwezige leden van de fracties van CDA, VVD, ChristenUnie, Democraten.Nu, Forum voor Rechts, Fractie Weinreder, Lokaal Almelo Samen, PVA, PvdA en PVV.

Tegen het voorstel hebben gestemd de leden van de fracties van D66, GroenLinks, SP, Leefbaar Almelo en Lijst Çete.

Hierna wordt digitaal gestemd over de motie Bij(en)stand, waarna de voorzitter constateert dat de motie is verworpen met 12 tegen 21 stemmen.

Voor de motie hebben gestemd de leden van de fracties van VVD, GroenLinks, Leefbaar Almelo, PVA en PVV.

Tegen de motie hebben gestemd de aanwezige leden van de fracties van CDA, ChristenUnie, D66, Democraten.Nu, Forum voor Rechts, Fractie Weinreder, Lokaal Almelo Samen, Lijst Çete, PvdA en SP.

De VOORZITTER: Dames en heren! Ik gaf u eerder in overweging om de vergadering nu te schorsen en om agendapunt 10 en de motie die is ingediend door de Lokaal Almelo Samen-fractie getiteld "Zoetermeer" te behandelen in de voortzetting van de vergadering op 15 september 2020, 19.30 uur. Ik constateer dat de raad daarmee instemt.

De VOORZITTER schorst hierna, te 23.53 uur, de vergadering tot dinsdag 15 september 2020, 19.30 uur.

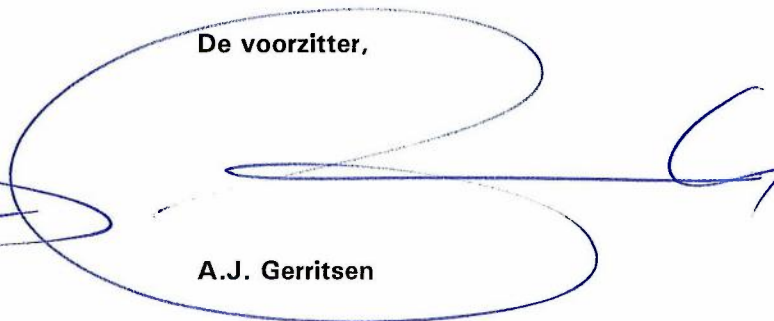
Ongewijzigd vastgesteld door de gemeenteraad van Almelo in zijn vergadering van 20 oktober 2020,

De griffier,

drs. C.M. Steenberghe

De voorzitter,

A.J. Gerritsen